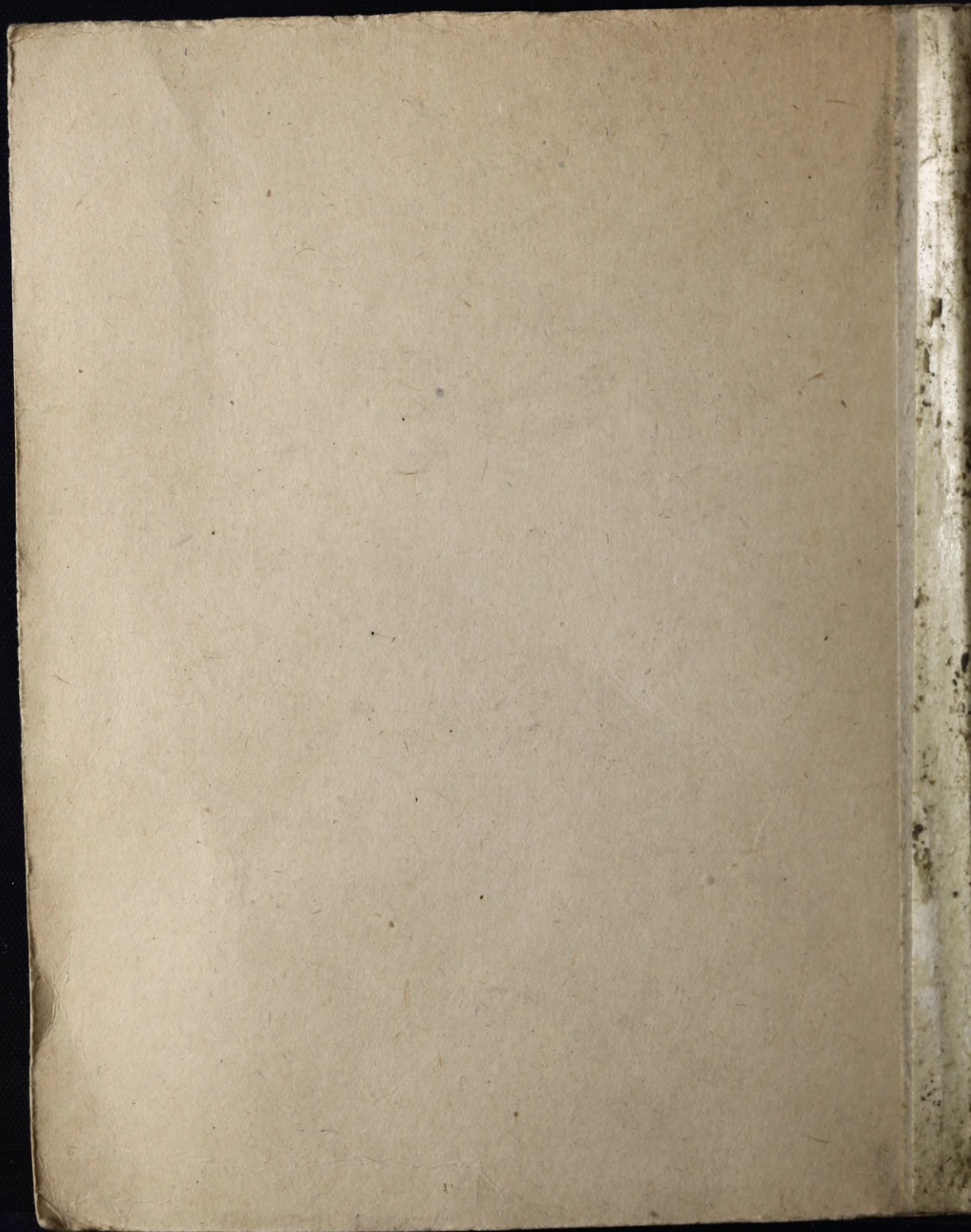
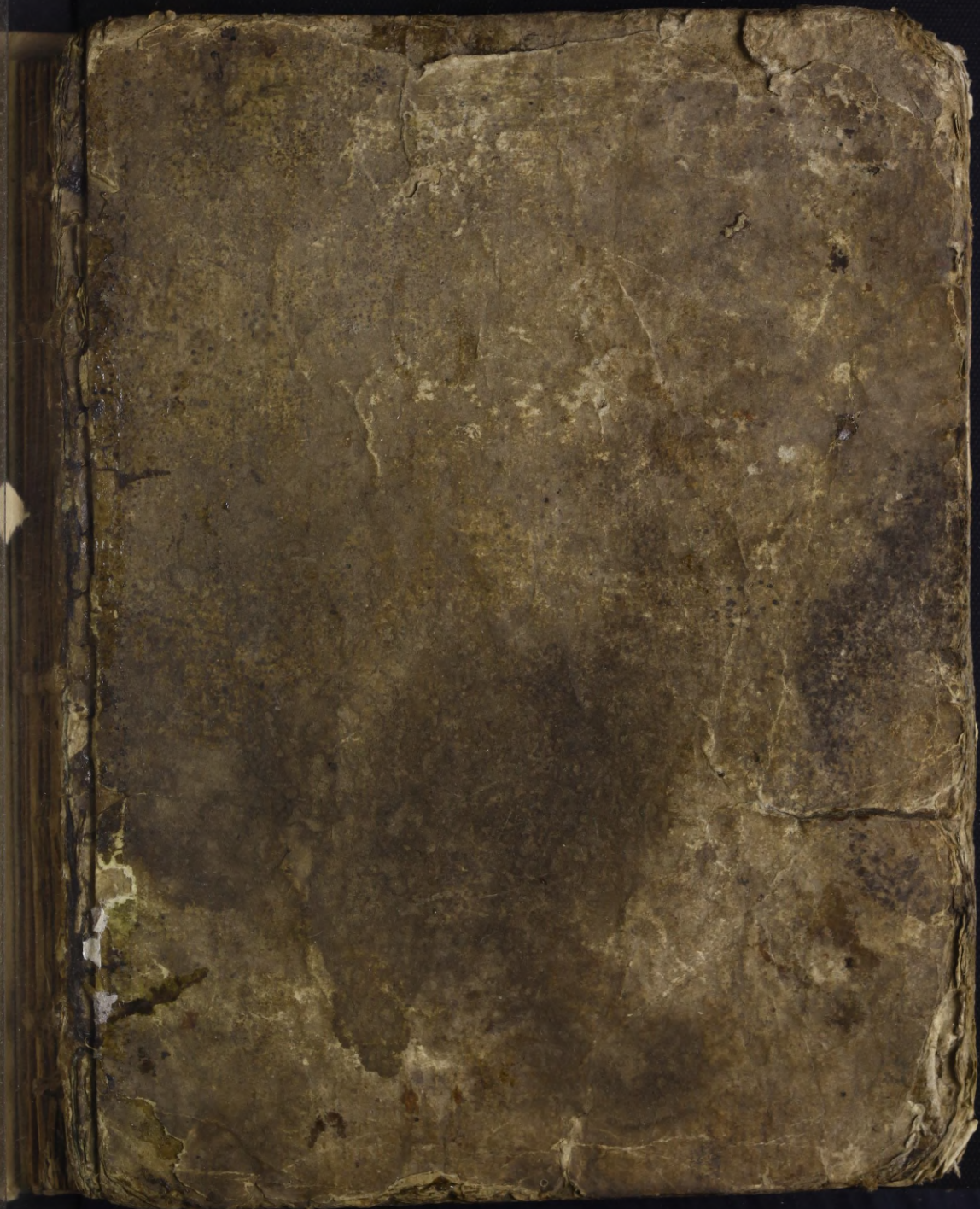


I. 1786 or









RMK I. 1786 / 10.

(Helyi és országos intézmények legális és leír.)



alázatosan kérjed ; most mint valami földus, lelki, és testi aiammáért könyörögi ; most mint Istennek Jegyese, az ő szeretetire, dicsósísegére áldozd-lel éppen magadat.

## FOHASZKODASOK.

**N**ylalkoztasd-meg Uram szemeimet, (Psal. 118. v. 18.) és add tudtomra az én végeimet (Psal. 38. v. 5.) melyre teremtetted engemet. Genes. 1. v. 27.

Jelensd-meg nékem az útat, mellyen járjak, és vigy engem a' te Parancsolatidnak ősvényére, mert azt kedveltettem. Psal. 118. v. 35.

Az én Uramat Istenemet felel, és csak neki szolgálók, (Deut. 6. v. 31.) ki Menyzen, és a földön, nagy és rettetetes dolgokat cselekedzik. Psal. 105. v. 21.

Dicsérem az Urat életemben, dicséretet mondok az én Istenemnek valamig lélek. Psal. 145. v. 2.

Aldás, és fenségesség, és bölcsesség, és háláadás, tisztelet, és erő, és erőfenség a' mi Istenünknek örökkön örökké, Amen. Apoc. 1. v. 8.

En vagyok az Alpha, és Omega, a' kezdet, és a' vég, a' ki vagyok, a' ki vala, és a' ki jövendő, a' kitől vannak mindenek. Apoc. 1. v. 8.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**Ö**Rök mindenható Ur Isten, add-meg nekünk, hogy mindenkor a' te akaratodat cselekedgyük, és Felségednek tiszta szível szolgáljunk. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.



RMK

(152)

(2)





## II. ELMELKEDES.

A' BŰN ŐKBŰL - VALO MEG - TISZTULASRUL,  
 mellyek az Embert teremtesének végétől el-vonták.



Inek utánna meg-ismérted teremtednek végét,  
 hogy az Istennek szolgálya ez Világon, és az után az örök  
 boldogságban vitézség, vizsgál-meg, ha attúl az údórtól  
 fogva, melyben okosfággal kezdettél élni, minden  
 gondolatodat, szöllásodat, és cselekedetidet, mindenkor  
 arra à végre rendelted? Jaj, melly sok fogyatkozást találsz magadban,  
 mellyek, téged mint az el-vesztet juhótskát el-tévelyítettének. Ally-  
 meg egyfzer, és térj-meg: *Térj-meg*, mondám, és *tares poenitenciat*, és  
*nem léfzen romlásodra az hamisság*. De à mint hajdon, (A) az Izraél  
 népe, Egyptusból Farahonak rabságából meg-fzabadúlván, à vercs  
 Tengeren az Isten szolgálatyára által költözött; úgy te-is (B) à bűn-  
 nek, és az éldögnek szolgálatyá alól, à Chriftnak JESUS vére által fza-  
 badiis-ki magadat: valami az Istentől el-vont, és az el-eséfre okot adott,  
 (C) bátor fziyel lábaid alá tapodgyad. (D) Imé elődben jó à te Meg-  
 váltód, ki éretted halált fzen vedet, bogy magához fogadgyon, (E) és à  
 te őrző Angyalod-is belső sugallásokkal arra int, hogy à Chriftnak kén-  
 szénvedésének gyümölcsétől meg ne fosztassál, hanem à Báránynak  
 vérében meg-tisztúlván, úgy fuffad à pályát, (F) hogy à fel-tött örök  
 boldogságnak koronáját el-nyerjed.

De à minek meg-kell lenni, mindgyárt légyen-meg, és napról  
 napra ne halafszad, mint ama Gazdag, (C) ki hólzfú életet ígért ma-  
 gának, s' azon éjjel lelkét ki-kérék tőlle: mert az Isten, noha à bűnös  
 embernek bocsánatot ígért, de à ki e' mái napot meg-veti, annak az  
 hólnapit nem ígéri. Te mikor beteg vagy, nem várod, hogy à nyava-  
 lyá erőt vegyen, hanem mindgyárt orvosoltatod testedet: miért halafz-  
 tod tehát mezsfzére lelked orvoságát, melly à testnél méltóságosabb?  
 à nyavalyája-is veszedelmesebb? Meg-ne rothadgy vétkeidben, mint  
 à barom az ő ganéjában. Vallyon nem őrlnélé, ha te térítetted volna-  
 meg Szent Pál Apóstolt, vagy Mária Magdolnát, és most-is, ha hatal-  
 madban volna, hogy valamely nagy bűnös személyt meg-téríthetnél,  
 kétség-nélkül el nem mulatnád. Imé hatalmadban vagyon, hogy az  
 Isten malafztyával magadat meg-térítsd: térítsd-meg tehát mentől  
 hamarabb, és inkább örvendezhetfz à magad meg-térésén, hogy  
 amásén.



A' meg-térést pedig, (H) a szív. béli bánaton kell kezdeni. Melly, két-féle: *Contritio*, és *Attritio*. A' *Contritio* nem egyéb, a' bűnért-való töredelmességnél, melly a' gyonáért, és az el-tökéltettségű bűnnek magában foglalja, hogy ennek utána a' meg-gyönt bűneidre soha vissza nem tér; azért, hogy a' bűnnel meg-bántódik az Istennek véghetetlen jósága, és méltósága, ki minden bocsületre, szeretetre, és tiszteltetésre méltó. Az *Attritio* pedig, noha természet-felet-való bánatból, de aláb-való okból származik, úgy-mint, hogy az embert a' bűn Menyországból ki rekeszti, Isten malasztjától, és Mennyei ajándékaitól megfosztja, és az örök büntetésre kötelezi. (I) A' töredelmesség után következik a' *gyonás*, melly szűkség-képpen kívánja, hogy 1. jól meg vizsgálással való készüllettel legyen. 2. *Egész* legyen, hogy az halálos bűnöknek számát, nemet, és egyéb környül álló részeit, igazán meg-valya. 3. *Világos*, hogy palástolás nélkül, homály értelem nélkül, és haszontalan dolgok beszéllése nélkül legyen. 4. *Álázatos*, mint valami halálra ítéltetett lator, Birája előtt; vagy mint a' Tékozló fiú, vádollya vala magát. *Atyám vétektem az égh ellen, és te ellened, már nem vagyok méltó, hogy fiadnak hívattassam.* Luc. 15. v. 21.

A' gyonást pedig (K) kövesse az *elég-tétel*, mind az mellyet a' Pap parancsol, s' mind a' mellyet magadra vállalsz bűneidnek meg-fizetéséért: mert noha gyakran meg-bocsátatik a' bűn, de a' büntetés fenn marad, mellyet lelki, vagy testi nyavalyáknak, és nyomorúságoknak szenvedésével ez Világon, vagy a' máfikon, a' Purgatoriumbéli kínokkal megkell potolnod. (L) Az elég-tétel közzé szamlálhad az *Alamifnalkodást*. (Az *alamifna* mind a' büntől, és az haláltól meg-szabadít, és irgalmaságot,) s' örök életet szerez, és nem engedi a' lelket *setétségbe* menni. Tob. 4. v. 11. és Szent Jeronimus-is: Nem emlekezem, hogy valaki rolszúl holt volna-meg a' ki felebaráttyához-való szeretetben gyakorlotta magát. (M) A' Bőjtöt, (ezért enged meg Isten a' Niniviták büntetését. Jon. 3.) és minden sanyargatásokat, és érzékenségednek meg-zabolását. (N) Imádságokat, (könyörgő Manassés, és buzgósággal kérte az Isten, és meg-halga az ő imádságát, és visszsa hozá Jerusálembe az ő országába. 2 Paral. 33.) Legnagyobb bocsúllyed pedig, és semmi-képpen el ne mulassd azokat a' könyörgéseket, és cselekedeteket, mellyekkel tellyes búcsút nyerhet; mivel ezekben, a' Christushnak, és a' Szenteknek elég-tétele által, bűneidért érdemlett eddig-való büntetésid meg-engedetnek. Ha ezt meg-nyered, nagy öröm készen Menyben az Isten Angyali előtt, (O) inkább hogy sem kilenczven-kilencz igazakon; és te örökkén-való jutalommal, (P) ha álhatatosan abban meg-maradsz, meg-koronáz-bl.



# FOHASZKODASOK.

**A** Tyám vétkeztem az ég ellen, és te ellened, már nem vagyok méltó  
hogy te fiadnak bivatassam. Luc. 15. v. 18.

**K**önyörűly rajtam én Istenem, könyörűly rajtam, mert az én lelkem  
benned bizik. Psal. 36. v. 2.

**U**ram a' te Neved dicsőségéért szabadíts-meg engem, és légy kegyel-  
mes az én lelkemnek, (Psal. 78. v. 9.) mert nagy b a' te irgal-  
matságod, mint az én hamiságom, és a' te könyörűletefségid  
minden cselekedetid felett vagy. Psal. 144. v. 9.

**I**ffúságom vétkeiről, és tudatlanságimról meg ne emlekezzél Uram,  
Psal. 24. v. 7.

**A**z én titkon-való bűneimből, tisztíts-meg engem, és az idegenekből  
szabadíts-meg a' te szolgádat. Psal. 18. v. 13.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**M**indenható, kegyesleges Ur Isten, ki a' te szomjúhozó  
népednek, a' kösziklából forrás-vizet nyitottál, adgyad,  
hogy a' mi szívünk keménységéből, köny-hullatátok folyami  
áradozzanak, hogy a' mi bűneinket írathassuk, és  
véghetetlen irgalmafságodtól azoknak bo-  
csánattyát meg-nyerhefsük. A' te Sz.

Fiad, a' mi Urunk JESUS Chri-  
stus által. Amen.







## III. ELMELKEDES.

MINT KELL EMBERNEK ELNI, HOGY  
Teremtésének véget el-nyerje.

**E**szontalan akár melly kemény, és lanyarú poenitencia, ha régi vétkeidre, *mint az eb az okádásra, és a' meg-mosott disznó, a' sárnak forrásjébe mindyárt visszaterfz.* 2 Pet. 2. v. 22. Más-képpen rendeld tehát ez után magad viseletét, és életednek minden idejében, az Istennek, szentségben, és igazságban szolgály. Luc. 11. (A) Es elsőben szükséges, hogy ldveztőnk mondása szerént, (nálam-nélkül: az az, az én érdemimért adandó malaszt-nélkül semmit nem cselekedhettek) minden imádságidban, azt a' malasztot alázatosan kérjed, mellyel a' gonoszt eltávoztathassad, és jót cselekedhessél. De mint hogy az Isten malasztja maga, nálad nélkül semmit nem cselekedhetik, azért szükséges a' te munkálkodásod-is; melly abban áll, hogy az Isteni sugallásokat, és akaratodnak indulatit meg ne vessd, hanem kedvelled, és végben vigyed: a' gonoszra-való alkalmatosságokat pedig, jelesül a' közelvalókat eltávoztassad, és a' jóra-valókat el ne múlassad. Egyéb-aránt (B) a' világi szeretettől meg-vakult bolondokkal el-fogsz veszni, és meg-hallod Istennek ama panasztát, Prov. 1. v. 24. *Hittalak, és nem akartad, ki-terjesztettem kezeimet, és reásem tekintettél, én-is nevetek a' te veszedelmeden:* Bizonyára igen igaz ama Szent Agoston mondása: *A' ki téged nálad-nélkül teremtet, téged nálad-nélkül nem üdvözít.* (C)

A' te minap meg-gyont bűneidet, meg ne szűnnyél mindgyárt siratni, hanem valamikor a' bűnnék a' nevét hallod, és olvasod, vagy csak gondolod-is, mindenkör szivedet annak meg-utálására, és bánatjára fel-indétsad; mert nem oknél-kül int a' Bölcs: *A' meg-bocsáttott bűnről, ne légy felelem nélkül.* Eccli 5. v. 5. és Eccl. 9. v. 1. *Nem tudgya ember, szeretetre legyené méltó, vagy gyűlölségre.* Te bizonyosan tudod hogy vétkeztél, de bűneid meg-bocsáttatánaké, azt nem tudod. Oh melly igaz ok ez, de a' mindenkor-való felelemre, és bánatra! (D) Használó képpen mindgyárt el ne had a' jó cselekedetnek gyakorlását; úgy mint az imádságot, böjtölést, és alamifnalkodást, mellyekkel bűneidért eleget tehetsz. (E) Innét a' te őrző Angyalod őrzésével menyto-váb, belső, és külső érzékenségednek rendelésére: (F) Kezd-el a' nyelvedről, és az őtt külső érzékenségedről, azokat meg-zaboláztatni, és reájok szorgalmatos gondod lévén; azért, hogy természetednek hirtelen-



telen-való indulattyaából, valami külső gonofzságra ki ne fakadgyanak; tudván, hogy kapuk legycenek, mellyeken az hálál, a lélek házában bé-hat. Nem kell azért meg-utálnod, hogy magában kicsinnek látzík, mert gyakran kicsin fizikrából nagy gyűlás támad. Így Dávidnak, Isten kedve fzerént-való férfinak, egy Afzszonyra való tekénte-tése, okot adott az undok házasság-törésre, és gyilkofságra: Így a meg tiltott fának gyűmölse, Evát arra vitte, hogy le-fzakasztaná, és meg-köfoltná, mellyel, mind az egész emberi nemzetet, ezerni ezer lelki, és testi nyomorúságokba ejtette: *látá, úgy-mond, az Afzszony-állat, hogy jó volna a fa, az ételre, és szép a szemeknek, és tekéntetire gyönyörűséges, és vón annak gyűmölcsében, és meg-évé.* Gen. 3. v. 6.

Az Ertelmet, (G) minden napi elmékedéssdel, és áitatos lelki könyvek olvasásával tedd alkalmazatósá, hogy meg-ismérjed az Istenhez, magadhoz, és felebarátodhoz hivatalod fzerént-való kötelefsége-gedet. (H) Az akaratott úgy formállad, hogy minden igazságnak bé-telleyítésére engedgyen, és minden hamiságtól füssön, nem csak ma-gában, hanem másokban-is, úgy hogy az Isten akarattya mindenűt, és mindenkor bé-telleyesedgyék: kinek véghetetlen jó-volta reménséget ad, hogy téged, ki őtet szíveffen keresed, szükségedben főha el nem hágy: mert, *öröktől-fogva nem hallatott, a ki az Urban bízott, valaha meg-fzéggyenítettett volna.* Azért, mindé történeteket, mellyek az Isten gondviseléséből származnak, az ő kezéből úgy végyed, hogy örökkén csak az ő bölcsesége, és jósága dicsértetsék, és áldafsék: mert, noha az Isten ítéleti nagy mélységek, mind-az-által mind igazak. (I) Ha az őrdögöt, vagy a bűnt, a jóságos cselekedetnek úttján ellenkezőnek látod, állj ellene erős Hittel, (K) el-hidgyed, rettegnek az őrdögök, az Isten igéjével, és eleven hittel fel-fegyverkezett lélektől. Így el-rendel vén érzékenségedet, értelmedet, és akaratodat, a közönséges jónak előmenetelére fordítsad minden erődet, hogy a mint te általad, úgy mindenek által dicsőíttetsék az Isten.

Es ha előb-járó vagy, vedd magadat kö-falúl (L) Mojsseffel az Isten között, és az alattad-valók között, könyörögi a Népnek bűnéért, és az Isten tiszteletit mindenben nevellyed. Ha pedig máfok engedelmes-ségtől fűgű, igyekezzél azoknak akarattját, a menyiben Isten aka-rattyaival eggyez, bé telleyíteni. Végre minden tehetségedet arra for-dítsad, hogy a mellyek hátra vannak, azokat el-felcjesd, a mellyek pedig előtted forganak, azoknak el nyerésére igyekezzél: és így a te jó magad viselése, (M) mint a fénlő világofság éléb-éléb mégyen, és nevelkedik az Istennek színe előtt. Semmit nem használ a jó cseleke-det, ha az jóval, jobbra menni tellyes tehetségeddel nem igyekezel. Ez közönségesen mind a Szent Atyáknak, s' Doctóroknak bizonyos vé-



lekedések: A' ki az Urnak úttján él, nem megyen, bátra megyen. Nagy  
útd vagy on néked előtted; azért szükséges, hogy mindenkben meg  
továb tovább igyekezzél: mert minek utánna, (N) leked-ifmértit  
minden bűneidből, az el-kezdőkkel meg-tisztítottad, a' jóságos cseleke-  
detek gyűjtésében, az első-mendőkkel fáradozzál; miglen a' tökéletességekkel,  
(O) kiket a' Mennyei Jegyes példázot, az Ur dűcsőlségének formájára  
által változol.

## FOHASZKODASOK.

**T**Avozzanak el a' régiek, újjáállanak meg mindenek, szívünk, nyel-  
vünk, és cselekedetünk. S. Thom. Aquin.

Legyen az én szívem makula-nélkül, és ne uralkodgyék bennem sem-  
mi bűniség. Psal. 118. v. 80.

Vezérellyed Uram, a' te szíved előtt az én útaimat, (Psal. 5. v. 9.)  
tegy örömet az én számomnak, és minden érzékenységimnek.  
Psal. 140. v. 3.

Adgy nekem értelmét, (Psal. 118. v. 125.) adgy Menyből jó lelket;  
és óltalmazd az ellenségnek lefelkedésétől, a' réged dűcsőítő lel-  
keket.

A' te törvényedben Uram az én akaratom, (Psal. 1. v. 2.) kész az  
én szívem a' te igazságidnak meg-cselekedésére. Psal. 56. v. 8.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**U**R Isten, ártatlanságnak meg-adója, és szeretője, vezé-  
rellyed a' te szolgálidnak sziveket, hogy szeretetednek  
buzgósága által, legyenek az hitben álhatatossak, és a'  
cselekedetekben találtaffanak erőssék. A' te Szent  
Fiad, a' mi Urunk J E S U S Christus által.

Amen.







## IV. ELMELKEDES.

## AZ EMBER ÉLETENÉK RÖVID, ES BIZONTALAN VOLTARUL.

**E**ttad, mi végre teremtetél, attól melly igen eltávoztál, és melly úton térhetiz vízfíza; ha azért, teremtetédnek czéllját el-akared nyerni, tizen-két-féle módon ösztönözd magadat: *Elsőben*, (A) az idő elődben adatott, hogy abban életednek rövid, és bizonytalan voltát, mint valami igaz ábrázatot mutató tükörben meg-lássád, és annak leg-kissebb részetskéjét le múlássád héjában; mert csak ez a fősvénység böcsültre méltó. Azt mondgya Szent Bernárd: *Semmi nincs az időnél drágább*, melynek csak egy óraskáját-is, mind a meg-bóldogúlt, s' mind az el-kárhozott lelkek inkább választanák, mint az egész Világnak minden kincsét, és jó szerencsáját: az el-kárhoztak, azért, hogy idővségeket meg-nyerhetnék: a meg-bóldogáltak pedig, hogy dűcsőségeket öregbithetnék. De a mint az idő drága, úgy rövid, és igen bizonytalan. Hasonló a madárnak sebes repülléséhez: a monftan ízületett, és mindgyárt meg-öszült gyermekhez: a fűveket, és virágokat válogatás-nélkül *le-kaszál* emberhez; a mint, a minden napi fokféle próbák világossan bizonyították.

Minden nap hálnak az emberek, iffiak, és vének, erősek, és gyengék, jók, és rosszok, és mind jobb, s' mind bal-felől mellőled el-húllanak: hallod, és látod, némelyek tűz miat, mások víz miat: amaz vendégsében, emez tanátsban: amaz fegyver miat, emez peftis miat: amaz menykő-útás miat, emez tolvajok miat életét véletlenül végezte. (B) Ez az óra-is melyben ezt olvasod, az halállal vagyon meg-ösztva, és mikor ez el-foly, melly fokakat ragad-el az örökkén-valóságra, kik haszontalan gondolatokban foglalatoskodtanak. (C) Ezek minnyájan mint a fűt el-enyésznek, és mint a vízi-buburék (D) el-tűnnek. Altal mégyen az ember e' Világon, (E) mint a szarvas a mezőn, mint az hajó, (F) a vizen, mint a nyíl, (G) vagy mint a madár a levegő égen, kinek a nyomát egy kevés idő múlván nem láthatod. Ma ember vagy, s' holnap, nem láttatol, és mind-az-által erre az időre, melly illy hamar el-repül, és soha vízfíza nem tér, nincs semmi tekintet. A gyermekség a játék között; az iffiúság a csintalanság, és bújaság között, és életednek nagyob része, több egyéb haszontalan, és hívságos dolgok között folyton-foly. Számláld-meg ez mái napnak hufzon-



négy óráját azok között az álom, melyre semmi szükség nem kényszerít, hányat foglal magának? a' játék, tobzódás, csacsogás, ide-s' tova futóság, hivalkodás, és fok-féle hibájá valóságok, hányat emésztnek meg? és ha szintén egy valami jót cselekedszel-is, micsoda az, hufzon-négy órához-képest? mellyeknek minden punctomában olyat, és annyit vár az Isten tőled, hogy az örökkén-valóságban, boldogsággal meg-fizethessen. De imé illy drága dolognak kárát semminek tartjuk, és egy napnak el-veztésével semmit nem gondolunk, noha jó barátunknak, csak leg-kissebb kárát-is igen sajnáljuk.

Te azért, ne legy magadnak, kérlek, kár-tévő, hanem mikor az Isten a kellemetes üdőt, és az üdvösségnek napját meg-mutatya, (H) a mit a kezed cselekedhetik, szorgalmatoosan cselekedgye; és a jószágos cselekedetek aratásában, serényen, és fáradhatatlanul forgóddgyál; és a mig világságod vagyon, járj a világságon: [I] mert el-jön a föltéttség, és téged úgy el-fog, hogy tovább nem kereskedhetel: Egy óra minden javaidat, és reménségedet el-metzi, és csak elmédben fe tünnyék, hogy most-is igen mérszre volna: talám ez az utolsó órád, sőt a következőd, semmi-képpen nem tudhatod. Mind-az-által ha termérszetednek jó, és erős volta, hofizú étellel bizatna-is, el-hidgyed hogy Matusálem esztendeit el-nem éled; mert ember életének ideje, a mint Szent Dávid mondgya, hetven esztendő, vagy nyolczvan, és a mi azok felett, csak munka, és fájdalom, noha ezek sem adattak az hivalkodásra. Vallyon vénséged főprőjét inkább akarodé Istennek áldozni, mint sem iffiúságnak virágját?

Ha egy, soha másfiszor nem léendő sokadalomban mennél, a kibben nyolczvan esztendőre való szükségedet (ha addig rendeled életedet) meg-fszerezhetnéd, el-veztenéd azt a napot? El-hidgyed, hogy a nyolczvan esztendő az örökké-valósághoz-képest, csak olyan, mint egy óra, mellyben meg-nyerheted a mi az boldogságnak el-vételére szükséges. Miért hivalkodol tehát? miért vezted az üdőt héjában? De akar minémű erővel birj, akar mint vigyázz magadra, ezer-féle az halál, és ebben az órában-is meg-halhatsz; mert így-is igaz a Christus mondása: (K) *a melly órában nem vélnéd.* Azért minden napot, a te utolsó napodnak gondoly lenni, és estve reggelt, s' reggel estvét, ne igérj magadnak. (L) Mihelt születélt, a fejsze a fa gyűkerére tétetett: mert az első óra melly életet adott, ugyan az el-fogyatott; és az után valamennyi óra el-folyt, rajtad annyi csapást tött. Bizonyosan hidgyed, valamikor akkor el-dűlsz: adgya a jó Isten, ne úgy, mint a gyűmölcsstelen száraz fa. Es mikor, mindenek el-múlnak mint az hamis álom, semmi egyéb fenn nem marad, (M) hanem csak a jó cselekedetek jutalma, és a gonoszoknak büntetése.



FOHASZKODASOK.

**I** Mé a rövid esztendő el-múlnak, és azon az ősvényen járok, a  
mellyen viszsza nem térhetek. Ma. 26. v. 23.

Mint a szőlő hamar el-száradok, és mint a fű-béli paréj, hamar  
el-húllok. Pfal. 36. v. 2.

Az én napjaimnak kevésége, nem hamar végeződik-e? csak a ko-  
porsóm vagyon hátra. Job. 17. v. 1.

En kisdéd meddig szeretem a gyermekséget, és bolond, azokat a mik  
ártalmassok. Prov. 1. v. 22.

Orája vagyon már, hogy az álomból fel-keljek, (Rom. 13. v. 37.)  
készlen leszek: hogy mikor el-jön az Úr, vigyázva toltállyon.  
Luc. 12. v. 6.

K Ö N Y Ö R G E S.

**E**nged-meg, kérünk mindenható Ur Istén, hogy minden-  
kor okosan elmélkedhesünk, és a' mellyek néked tet-  
czenek, mind nyelvünkkel, s' mind cselekedetünk-  
kel bé-teljesíthessük. A' mi Urunk JE-  
SUS Christus által. Amen.







# V. ELMELKEDES.

## AZ HALALRUL.



Leted esztendejének több, vagy kevesebb el-folyá-  
sa után el kell menned, másua kell költözned. Annak-  
okaért, vagy akarod, vagy nem, meg kell halnod. Ha  
minden gyönyörűséggel, minden méltóságos tisztel,  
minden gazdagsággal, és a' szerencsének minden javával  
bűvölködel-is, ugyan csak meg kell halnod. Es a' mint mindeneket  
el kell hagynod, úgy mindenektől el hagyatol. Így vagy az Isten  
Decretumában el végezve, *Heb. 9. v. 27.* Minden embernek egyszer kell  
meg halni. Ebből a' Decretumból fenki ki nem rekesztetik. Vallyon  
mit jóvendől sz magad halálodról? Minéműnek véled hogy léfzen?  
Szálly magadban, s' könnyen meg itilheted; mert valaminémű az éle-  
ted, halálod-is olyan léfzen. A' jó életet, jó halál, és a' roszat, rosz ha-  
lál követi. Hogy ezt jól meg érthessed, fordicsd azokra szemeidet, kik te  
előtted meg hőltanak, és elsőben-is tekéncs olyan halállal tufakodó  
emberre, ki mindenkor kedve szerént élt, és az ő napjait gyönyörűség-  
ben töltötte. (A) Meg látod, hogy most testében minden erejétől meg  
fosztatott, a' Fejdelmek meg bágygyasztottak, és minden szenvedési an-  
nál keservefebbek, mennél több gyönyörűségben élt. Mikor a' más vi-  
lágnak határához közelget, változik elmejében; mert ott új tartomá-  
nyokat test nélkül való lelkeket, és az itilő Birót, s' az ő rettenetes iti-  
letit meg fogja látni, nem tudván mi következik magára. (B) Aző-  
ban sok gonofsági, és egész életében tölt bűneinek undoksági, lelki-  
ifmiretit furdallyák, és gyöttrik. (C) Végre halálához közelgetvén szí-  
nében változtón változván, a' szíve dobog, lélekzeti meg-fojlódik, és  
az hideg veríték, minden tagjait ki-veri. (D) Es az őrdög vétekkel  
meg-főrtöztetett lelkének ki múlását örömmel várja, és magának ki-  
válnya; mert el vette javait ez világon. (E) Nem-is várhat vigasztá-  
lást, hanem csak a' jószágos cselekedettől, de a' ki életében azt nem gyá-  
korlotta, halálakor sem várhat onnét vigasztalást. Ha szivedet bűne-  
idről való bánat meg kőnyeksi, jusszon eszedbe Antiochusnak példá-  
ja, ki az Istennek könyörög vala, kitől irgalmaságot nyerendő né vala.  
*2. Mach. 9. v. 13.* (F) Méltó büntetése ez, az Istenteleneknek; mert mi-  
kor jót cselekedhettek vala, nem akarták, s' mikor ők akarták volna  
el-futott az alkalmatosság előttök, hogy meg-ne cselekedhesék. Meg-  
hal tehát a' nyomorúlt Ember, és a' gonofságot nem úgy hadgya-el,  
mint a' gonofság őtet, és így meg-nyeri a' bűnnek földgyát az őrk ha-



lált. (G) Ekképpen végeződnek-el a játékok, tánczok, és minden hívságok: meg-fúúnnak a citerak, sípok, hegedűk, és egyéb mulikák, és az érzékenységeknek minden gyönyörűségét el enyésznek: (H) Aranyadat, ezüstödött, czifra ruhádat, drága kincseidet, a kiktől lehet, el ragadozzák, (I) Jo, ha meg-hűlt testednek bé-takárására egy lepled maradt. (K) Atyád-fiaj, és maradékid, testedet a földnek adván, és a fergeknek hagyván, haza térnek, és noha külső-képpen szomorúságokat mutatták, de szívekben örvendeznek. (L) Ha talám valaki temetést eladná, és gazdagságodról, okoságodról, méltóságos tisztelődől, mellyeket életedben viseltél, rolad meg-emlekeznék, mit használna az tenéked? Hirdesd, dicsirjed Salomon Királynak bölcsességét, gazdagságát, és negyven esztendeig a Királyi birodalomban uralkodo nagy szerencsédét? Mind el-múltak: voltak, nincsenek; el enyésztek. *Hívság bizonyára, s hívságoknak hívsága, és mindenek hívság: az Isten fzereteti, és szolgálattya kívül.*

Ezeknek Elmélkedése-után, fordicsd szemeidet, más halállal tulajakodo Emberre, (M) ki mindenkor Istennek kegyelmében kívánt élni, meg-látod, hogy ezis test-szerint, az emberi gyarlóság törvénye-alá vettetvén, nyavalyákat, és fájdalomakat fzen ved: de lelke azon vigad, mellyek néki mondattnak, hogy az Ur házában mégyen, és testéből olly könnyen hi öltözik, mint köntöséből. *S. Chrysost.* Reménységét csak az Urban veti, kibén hitt, kit fzeretet, kinek téllyes szívéből igyekezet szolgálni: meg-fzabadulván a gazdagságnak kívánságától, mellyek embernek halálát meg-nehezitik, ez világtól örömet kíván megvalni, mind azért, hogy az Isten Igazságának, az eredendő bűnért, és a maga tulajdon vétkeiért, mentől hamarab eleget tegyen: mind azért, hogy a bűn-tételről meg-menekedgyek, meg emlekeztvén Sz. Bernárd mondásáról: *Mennél tovább élünk, annál többet vétkezünk:* mind pedig azért, hogy az Ur Jussal, mi édes Meg-váltonkal az Attyát, és a Szent Lélek Istent, a mennyei dicsőségben örökkén örökké szinről szinre lássa, fzeresse, és dicsirje. Imé Istennek közönséges rendelése szerént, a roszaknak rosz az halálok, és a jóknak jó az halálok. Te azért, most magad halál árúl tegy illy rendelt: (N) a mit halálodkor kívánnál hogy cselekedtél volna, most az cselekedgyed, és Istennek utolsó itéleti felől jól vélekedhetel. De mondanád: *a roszaknak is történt jó halálok,* és nekem-is történhetik, mint a keresztfán függő Latornak, ki noha tolvaj volt, mégis paradicsomba vitetett. Ugyan-is a gonosz-tévők ezzel a példával támogatták rosz ügyöket: jaj annak, a ki üdvösséget a jó Latortól bízattya, mert noha olyanoknak-is történt jó halálok, de ezerek-közzül talám egynek. Halld ezeket, de magadrol okot-



san azt nem gondolhatod, ha a rósz halált jó életednek gyakorlásával meg-nem előződ.

## FOHASZKODASOK.

**M**inden nap vétkezem, és nem minden nap siratom vétkeimet, azért az halál felelme meg háborított engem. Eccl. in offi. def. Környál vőttek engem az én ellenségim, és minden felől szorongatnak engem. Luc. 19. v. 42.

Segelly-meg Uram engem: ne örüllyenek rajtam az én ellenségim. Psal. 72. v. 11.

Midőn el-fogyatkozik az én testem, (Psal. 72. v. 26.) és az én erőm, ne hagy el engem Uram. Psal. 70. v. 18.

Midőn az halál árnyéka közeget járok: (Psal. 22. v. 4.) megszűn ne távozzál Uram tőlem: én Istenem akkor tekéncs segítségemre. Psal. 70. v. 12.

Midőn meg-baborodik az én lelkem, meg-emlekezzél Uram a te irgalmatságodrol. Habac. 3. 2.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**U**Ram JESUS Christus, élő Istennek Szent Fia, szenvedéset, keresztedet, és haláladat, tedd a te iteled, és az én lelkem közé, most, és az én halálom oráján, és méltoztaságnakem malasztot, és irgalmafságot adnj. Kiélsz, és urakkodol az Atya, és Szent Lélek Istennel egyetemben most, és mind örökkön örökké,  
Amen.







## VI. ELMELKEDES.

AZ UTOLSO KÖZÖNSEGES ITILETRUL.

**I**dgyed, ne hidgyed, el-jön az a' nap, melly mindeneket ki-nyilatkoztat. El-jön mondám, *az a nap, a barmak napja*, (A) melly ez világot meg-gyulasztja: mert a tűz meg-előzi a Birónak el-jövetelét, hogy a világ minden romlástúl meg-tisztúlljon, és meg-újúlljon, és a jök is meg-tisztúlljanak, s' a gonoszok győtrődgyenek. (B) A' trombitának ifzonyu har ogása, mindeneknek fülökét, és iziveket félelemmel által-járja, és ez a szózat: *kellyetek-fel hallotak, és jöjete az itiletre*, az ő koporfojokból fell-ferkent: Meg-indúlnak akkor a földnek minden fundamentumi, és az halottakat, és az el-temettetteket ki-adgyák. (C) Es egy szem-pillantásban fell-támadnak az Istentelenek, kik győndrűségbe éltenek; azok-is, kik bőjtölésekkel, fanyargatásokkal, és könyhullatásokkal testeket életekben fonnyasztották, de külömböző forfál: mert *minnyájan fell-támadnak ugyan, de nem minnyájan változatnak-el*. 1. Cor. 15. v. 51. Fel-támadnak az Istentelenek testekben, mellyet annyi győndrűségekkel tápláltak, annyi vétekekkel meg-mocs-koltak, de ifzonyú ábrázatban, és rettenetes tűzzel lángozó kinokban, mellyeket fogok csikorgatásával, és kegyetlen ordítással ki-jelentnek.

Fel-támadnak az Igazak-is nagy dicsőiségben, kiknek testek négy-féle ajándékkal fognak tündöklenni: *Szenvedetelenséggel*, hogy a nyavalyátúl, keserűségtúl, haláltúl, és annak minden fájdalomtúl megszabadultattaknak ielencse. *Vékonyssággal*, hogy mindeneket akadály-nékül által hathassanak. *Gyorsasággal*, hogy egy szempillantásban mindenút jelen-lehessenek. *Fényességgel*, hogy mind magokat, s' mind másokat a napnál inkább meg-világosíthassanak. (D) Azomban el-ér-kezik a rettenetes Felségnek Királya, nagy erővel, és hatalommal, nagy dicsőiséggel, és méltósággal, és vele egygüt, mind az egész meg-dicső-ült Angyal seregek, kiknek fokasága, mind a teremtet-állatoknak, mind a tenger lövényének, és egyéb csuszó-mászó férgeknek számát fellyül halladgya. Es maga le-ül az ő Felségének székibe, és elejben gyűlnek minden Nemzetiségek. Oh melly nagy rettegés lesz akkor, a Birónak el-jötekor, ifzonyú szám vételekor! (E) Akkor meg-vilá-gosítatnak a felétségnek titkaj, és ki-nyilatkoztatnak minden szivek-nek tanácsai; és nem lesz en olly titok, melly ki ne tudodgyék: mert *mindeneket a mik történnének elő hoz Isten az itiletre*. A' jöknak, és gon-ozoknak mint lesz akkor állapottyok.



Az jók mellet szoll az őrző Angyal, (F) és az igazságban tölt jó cselekedeteknek juttalmát a Biro előtt állattya, (G) Ellenben az őrdög, az Istenteleneknek (H) karhózzát várja: Akkor, a mint Kempis Tamas jól mondgya: *meg látczik a ki a Christus-ért boldog, és meg-vet-tetet akart lenni*: Akkor tetczeni-fog minden háborúságnak béke-sé-ges szénvedése: Akkor őrvendezz az áttatos ember, és kesereg minden feslet élető: Akkor sokkal inkább vigad a meg-sányarodott test, hog- sem ha mindenkor hizlaltatot volna: Akkor fellyeb magasztaltatik, az eggyűgű engedelmeiség, hogy sem e világnak ravaísága: Akkor többet nyom a gazdagságnak meg-útálása, hogy se a földieknek min-den kincsek: Akkor többet érnek a szent cselekedetek, hogy sem a sok szép beszédek: Akkor inkább tetczik a kemény élet, és sányarú penitencia, hogy sem minden földi gyönörőség: (I) Akkor talaltatik olly, a ki az Isten-Fiai közé akar számláltatni; de ki a *bakok* között élt, a *bakok* közé ragadtatik. (K) Akkor találtatik a ki az jó-cselekedetek gyakorlására kívánczik, de igen késő; mert az a nap, nem a mun-kának napja, hanem a jutalomnak: és ez a soha meg-nem változando sententia akkor bé-tellyesedik: a ki testében mit cselekedet, annak jutalmát el-vegye, akár jót, s' akár gonofizát; (L) az örök boldogságot, vagy az örök kárhozatot. (M) Akkor az Itilő-Biro a jobb kéz-fől va-loknak, azt mondgya: *Jöjtek-el Atyámnak áldottai, birjátok a világ kez-deitől fogva, néktek készitet országot*: A' Bal-fől- valoknak pedig: *Mennyetek-el tőlem átkozottak, az örök tűzre, mely az őrdögöknek készite-tet, és az ő Angyalinak*. Es ezek az örök kinban el mennek: (N) és az igazak az örök életbe. (O) Es így vége lesz en ez világnak: vége lé-szen minden ember munkájának, és minden testnek így lesz en ki-mu-lása. Te, ha az igazakkal akart fel-támadni, inkább mint az Istentele-nekkel, most kövessd a bölcs tanácsát: Prov. 1. v. 15. *Tartostasd-meg labadat a bűnösöknek ösvényétől, és kövessd az igazságot, és az Istenes életet*.

## FOHASZKODASOK.

**M**it cselekedgyem, mikor fell-kél az itiletre az Isten? és ha meg-kérd mit felellyek neki? Job 31. v. 14.  
 Uram, mikor el-jősz meg-itilni, hol reicsem-el magamat a te or-czád színe-előtt, mert igen várkezttem az én életemben. Off.  
 Defunct. R. III. Noct.  
 Felek az én bűneim-rt, és előtted el-pírúlok: Uram, mikor el-jősz az itiletre, ne kárhoztas engem. Ibid.



Ne emlekezzél-meg az én bűneimről, mikor ez világot tñz által  
meg-itilled. Ibid. R. II.

Szabadíts-meg engem azon a' rettenetes napon az örök haláltól,  
mikor meg-indúlnak az egek, és a' föld. Ibid. R. III.

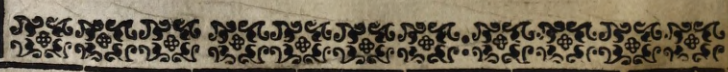
K Ö N Y Ö R G E S.

**U**Ram JESUS Christus, ki menyből Szent Atyád ke-  
beléből a' földre alá szállotrál, és te drágalátos szent  
véredet a' mi bűneinknek bocsánattyaért hi-ontottad: té-  
ged alázatosán kérünk, hogy itilet-napián, a' te jób ke-  
zed felől, méltoztassunk meg hallani: Jöjjetek-el Atyám-  
nak áldottaj. Ki élsz, és uralkodol az Atya, és Szent

Lélek Istennel egyetemben, most, és  
mind örökkén örökké,

Amen.







## VII. ELMELKEDES.

A JÖVENDŐ BOLDOG ELETRŐL.



L megyünk tehát, valaki ezt olvasod, mind te, s' mind én, vagy a választottakkal, (A) az örök-életre, a hól minden jó találtatik: El-megyünk vagy az átkozottakkal az örök kinra, a hól minden-féle gonosz el-készített. Tessék most néked távolról nézned, Hová? Kikkel? Miképpen? s' medig fognak ott élni? A' választottaknak lakó-helyek a Mennyei Jerusalemben, mellynek épületit Sz. János *Apoc. 21.* hasonlónak látta a Jaspis kövöz, mindé drága kövekhez, a tündöklő kristályhoz, és a tiszta finom aranyhoz. Ez a hely, az Isten dicsőségének helye: Ebben az Istennel örökké élnek, az ő Szent Anna, Menyországának Királynéja, a meg-boldogult Angyali karokban uralkodó lelkek, a meg-dicsőült Szenteknek Serege, minden Nemzetség, és nyelv, és nép-közü, ki-ki érdeme szerint el-rendelve. Ott élni, annyi mint mindé jobban részesülni, és meg boldogulni: *Az Illetést*, a Christust ott mély sebei-nek apolgatáfa, mellyre mindeneket maga hív: *Tupogassatok-meg, és Jászárok*, és a Szentek tisztaságos ölelgetési örvendeztet. Ott az ember az Istent *értelmével* állattában színről szíre meglátta: Ott az Isteni természetben a három Személyt: ott a két természetben az egy Személyt, igaz Istent, és igaz Embert, a Christust JESUST, és ő benne, mint némi-némű tükörbő, a mi hitünknek el-rejtett titkait, és mind azokat, mellyek a boldogságnak mi voltát illetik, által érti. *Akarattával*, az Istenhez, ki minden jó, őtet szeretvén, néki örvendezvén, véle élven, hozzá kapcsolódik: ott embernek minden érzékensége az ő határába meg-nyúgzik. *A' Látást*, a Christus emberségének, a boldogságos Isten Annának, a meg dicsőült Szentek, és egyéb alkotmányok szépségének, és fényességének nézése meg-boldogította. *A' Szaglás*, ugyan azon meg-dicsőült testeknek, és egeknek drága illattya be-tölti. *Az Izlést*, az halhatatlanságnak, és minden édes izet selymül haladó italnak jósága meg-részegeti. *Az Hallást*, a meg boldogult Mennyei Szentek teregének gyönyörűséges muzikája el-ragadgya. Ezekkel bé-telvén, ki mondhatatlan örömmel örvendeznek, és énekelvén dicsírik az Istent, ki egy szem-pillantási fáradságért, olyan jóval fizet, mellyet a szem nem látot, a fül nem hallot, és az ember, szívében sem gondolta.

Az el-kárhoztaknak helyét, rövideden le-írja, annak lakosá, a Dús-gazdag, mikor Luc. 6. *kinok helyének*, mondgya: többet ne kérdezz, mert csak ugyan azont feleli: *ez a hely kinoknak helye.* Oh melly



talanok az el-kárhozott Angyalok, és Emberek, kik az Isten, és a Menybelieket káromolják, magokat, és bűnös tetteiket, mint a dühös ebek sene-képpen mardósák. Bizonyára ott élni, annyi mint a fok kinoknak rettenetessége, és külömbsege miatt mindenkor meghalni. Két-féle büntetést mondnak lenni a Theologusok: *poenam sensus*, & *poenam damni*. Az első, az Erzékenységeknak büntetése, melly nem egyéb, hanem hogy pokolban Embernek mind külső, s' mind belső érzékenségi, minden tagjai, és a tagoknak minden részei, ki-mondhatatlan nagy kinokat szenvednek. Szedd észve a betegeknek minden fájdalmát, a tolvajoknak minden-féle kénzást, a Mátyroknak iszálonyú gyötrelmit, és szíven vedésként; mind ezek, nem hogy egy el-kárhozott ember kinnyaihoz hasonlítottatnának, de azoknak csak árnyéka sem lehet. A' másik, *poenam damni*: Ez minden kinoknál legnagyob kin, melly abban áll, hogy az ember, kit Isten a kerekség által maga örökösének fogadot, hogy őtet halála után színről színré lássa, és a Menyországot bírja. Ezt a júst, maga szabad akarattával, a bűn által el-veszti, úgy hogy annak vissza nyereséről soha reménsége ne lehessen. Ennek a büntetésnek nagy voltát, noha szóval senki ki nem magyarázhatta, mind az által valami drága kincs el-vesztésének fájdalmából akár ki-is könnyen tehet itéletet róla.

Az igazaknak öröme, és az el-kárhoztak kinnya mind addig tart, meddig az örökkén-valóság, melly mindenkor meg-marad, és soha el nem végeződik. Oh sóha! oh mindenkor! (B) Számláld-meg ha lehet, és vedd summában az égi csillagokat, az hajnali harmatnak, és az esőnek csöppeit, a folyó-vizeknek habjait: a Tavaszi menyirózát virágzókat: a Föld menyirózát gyümölcsöt, és szőlő szemet hozott: A' Nyári menyirózát: a Téli menyirózát: az Erdő menyirózát: a Levegő-ég a nap-sényében menyirózát apro porotskákat mutatott: A' vadak, és lábas-marhák menyirózát: és az emberek menyirózát hajszálát neveltek: Add hozzá a tengernek fővenyét, a fűveknek csirait: menyirózát ezerezstendőknek el-folyt pontomát. De ha mind ezeket számban vészed-is, az örökkén-valóságnak, még csak kezdetire érkeztél, (C) és végét soha el nem éred: mert egy meg-mérhetetlen tenger vizét, egy kis gödröske hamarab magában be-fogja, mint embernek elméje a véghetetlen örökkén-valóságnak napját, óráját, és több egyéb idejét megfogassa. (D) Ez az örökkén-valóság, mind a bődög, s' mind a bődög-talan, egy szem-pillantásból függ: mert a fa, ha délre dől, vagy északára, valamely helyre esik, ott marad: (E) mert idő többé nem létezik: (F) sem jutalomnak, sem veszítésnek alkalmatossága, (G) sem halálnak, hanem az el-kárhoztaknak örök halálának. (H) A' pokolnak ajtaját, csak egy halálos vétek-is be-zárja. (I) Akkor a po-



nitentia tartásra ha csak egy órát kívánna-is, haszontalan kívánság: (K) az olyan kívánságot nevetni fogják az ördögök, à kik sugallásnak engedtek à bűnösök. (L) A' te örökkén-valóságod bódog fogélni, vagy bódogtalan, csak az Isten tudgya, mind-az-által gondolatból, beszédeidből, és cselekedetidből könnyen észvedben veheted: mert ha az Istent keresed, à minden jóval bűvölködő örökkén-valóságot, s' ha magadat, à bódogtalan, és minden kinokkal bűvölködő örökkén-valóságot jövendőlheted.

## FOHASZKODASOK.

**M**elly szerelmeffek a' te hajlékid Uram: (Psal. 83. v. 2.) az ből nincs se jalgatás, se kiáltás, és semmi fájdalom Uram. Apoc. 21. verf. 4.

Bódogok a' kik a' te házában laknak Uram: örökkön örökké dicsérnek téged. Psal. 83. v. 5.

Virágozik mint a' liliom, és mint a' szépen illatozó balsamom illatozik előtted. Eccl. in laud. Apost. temp. Pasch.

Az igazak senlenek mint a' nap a' te színed előtt (Matth. 13. v. 43.) és örök igazság leszen az ő fejeiken. Ifai. 61. v. 7.

Oh ingalmnságnak Attya, tegy engem mint egyet a' te béréfid között, a' te házában. Luc. 15. v. 17.

Ne veszted-el az én lelkeimet az Istenelenekkel, mert nincs pokolban a' ki néked bálát adgyon. Psal. 6. v. 6.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**U**R Isten, ki a' téged szeretőknek láthatatlan jókat készítettél, öncsd szívünkbe a' te szeretetednek buzgóságát, hogy téged mindenekben, és mindenek felett szeretvén; a' te igéretidet, mellyek minden kívánságot fellyül haladnak, meg-nyerhefsük. A' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.







## VIII. ELMELKEDES.

A' JOSZAGOS CSELEKEDETNEK MELTOSÁGARUL,  
és a' bűnöknek utálatosságáról.

**E**A testi szemmel látható volna, a' jószágos cselekedet, minden emberekben csudálatos szeretetett gyűlősfeltana. A' Római Tullius Cicerónak, és a' pogány Philosophusnak, közönséges mondások ez: A' jószágos cselekedet szép, gyönyörűséges, drága, és minden szeretetre méltó: Ellenben a' bűn, rút, ocsmány, és utálatos, hogy a' mint Szent Anselmus mondgya: Ha innét a' bűnnek rütségét, és amonnet a' pokolnak rettenetességét szememmel látnám, inkább akarnék bűn-nélkül pokolban, hogy sem a' bűnnel Menyországban menni. Mind a' kettőt vesd mértékre, és fontold-meg. (A) A' jószágos cselekedet abban áll, hogy teremtetésnek végét, értelmekkel meg-látsd, akaratoddal javalljad, és cselekedetteddel végben vigyed: csak ez pedig a' mi téged jóvá, naggyá, és boldoggá tehet. Ezt, az Isten, az Angyalok, a' Szentek, és a' gonoszok-is bölcsüllik. (B) Ez az embernek értelmét, okossággal, és igazsággal, fel-ékesíti, hogy a' mit kell néki cselekedni, vagy el-távoztatni, meg-tudgya.

Az akaratot meg-segíti, (C) hogy felebaráttával egygyezzen, senkit meg ne sércsen, másón borszóját ne állja; mindeneknek használyn, és a' kinek mivel tartozik, meg-adgya. Erősséggel (D) fel-fegyverkezteti, hogy mikor a' munka, a' veszedelem, és a' szerencsétlenség környül vérszen, szíved el ne esék hanem minden terh alatt bátran álljon. Mertéklenséggel, (E) a' gyönyörűségeknek módot szabjon, hogy a' mellyek felettébe valók el-távoztassd, a' mellyek pedig szükségességek, külföldben bé ne vegyed, hanem ha az igaz okosság javallja, az az, nem magáért a' gyönyörűségért, hanem csak a' testnek szükségéért. Az ilyen élet válassz-meg téged az okatlan állatok életétől: Emberi életet, és hallandót kezdésd élni, (melly nemessebb a' testi életnél) és ezzel az Angyalokhoz hasonlittatol, sőt a' testben Angyali állattal fogsz tündöklenni, mert az Isten parancsolatjának útján (F) akár melly nyomorúságokban-is bátran, és vigan fogsz járni; sőt olly méltóságra emeltetel, mellynél nagyob nem adatik: mert az Istentől nem más szolgájának, barátjának, hanem Fiának, és a' Christus örökös társának nevezetel, és létfesz; úgy hogy, (G) jószágos cselekedetekkel meg-gazdagodván, e' világi élet után bé-mehetsz a' te Uradnak öröme-



ben, (H) hogy ott örökkén országoly, és uralkodgyál, à melyre teremtetél. Nincsen bizonyára olly drága kínés, à melyk ehhez, az az, à jószágos cselekedethez hasonlittathasék. Többet nyom országoknál, kedvesb az aranyál, Topáziusnál, és minden egyéb meg-böcsülhetetlen köveknél. (I)

A *bűnnek* undokságát, hogy valami módon meg-foghassad, gondollyad, à pokolbéli ördöghöz azt hasonlónak lenni, kinél utálatosabbat elméddel nem gondolhatsz; de ennek-is rúttsága, csak à bűnből eredett, és másokra-is annyi fok gonofság abból áradat. Példának-okáért: Ha egy csöp méreg, minden patakokat, folyó-vizeket; sőt à tengernek vizét-is, úgy meg-mérgeletné, hogy minden élő állatnak halált szerzene, nem nagy gonofznak mondanádé? Illyen méreg à bűn, mely nem csak à tengert, hanem à levegő-egyet, à tüzet, à földet, és minden egyéb teremtet állatokat meg-mérgelett. Ez hozott pestist, hadat, éhséget, és halált mind az Urakra, s' mind à községre, sőt az egész világot víz-özönnel el-temette. Első Atyáinkat Paradicsom gyönyörűségéből ez csapta-ki: az Angyalokat Menyországból ez vetette-le: à poklot el-ölthetetlen tüzrel ez gyűllasztotta-meg: magát az Isten meg-foghatatlan jósnak mélységes tengerét, úgy meg-keferitette, hogy *szívének fájdalmával belső-képpen illetetvén, meg-báná, hogy embert teremtetett volna à földön.*

Vége minémű károkát tégyen te benned, vedd eszedben: (K) Nagy méltóságokat, országokat, és koronákat mütogat, s' azomban lábaidat békóban veti, magadat à kívánságnak három nyilával, halálos-képpen meg-sebesít, és à poklok Királynának az ördögnek rabjává téstén. (L) *Szemeidre* lelki vakságot hoz, és hamis vélekedésekkel bé-rólt, hogy másokat vakmerő-képpen meg-ítély: (M) az Isten törvényit meg-vested, és mindenekben azt cselekedgyed, nem à mi szabad, hanem à mi tetszik. (N) *Térsednek* mértékletlenségét öregbiti, úgy hogy, à mi kevésfél à természet meg-elégednek el-hadgyad, és hafadnak azzal keresfed kedvét, melyek à levegő-égben röpölnék, à folyó-vizekben úszkálnak, és à vadon-erdőkön lappanganak. (O) *Jóra-való restséget* indét, hogy à jót akarjad, és ne akarjad, cselekedetidben változó és álhatatlan légy; magadnak könnyebséget, másoknak terhet válasz, és üdvösséged keresésében tűnya légy, és rest. (P) Ez világi jókkal törben ejt, és tested kívánságival úgy bé-hálól, hogy az üdvösségnek úttján, vagy ne járhas, vagy rák lábón mázfkály, (D) és lassan lassan à szent, és tökéletes élettől el-tántorit; sőt Isten malasztjától, mennyei áldásától, reád-való gondvilésésétől, az Angyalok őrzésétől, és az Anyaszentegyház javaiban-való részesüléstől meg-foszt. Utóllára téged Isten képere formáltatott embert, az ördöghöz hasonló-



vá téfzen ; Istennel, és a Mennyei meg-bóldogult lelkekkel meg-gyűlöltet. (R) Ezen örvendeznek a pokolbéliék, hogy hozzájuk járultál. Látod már, az *Elet*, és az *Halál*, a jó, és gonosz : a jó cselekedetnek, (S) és gonosz cselekedetnek alkalmatossága előtted vagyon. (T) Tied a választáfra-való szabadság : Ha azért az Isten Fiával akarsz meg-koronáztatni, a jót választad ; s' ha az ördög rabjával akarsz törben csní, választad a gonoszfizat.

## FOHASZKODASOK.

**B**oldogok a' kik meg-örzik az ítéletet, és igazságot cselekecsnek, minden időben. Pfal. 105. v. 3.

Lésznek mint a' fa, melly a' vizek folyási mellett plántáltatott, melly meg-adgya az ő gyümölcsét az ő idejében. Pfal. 1. v. 3.

Az Ur áldása az igazak fején : és mind a' miket cselekecszik, megszerencseltetnek. Prov. 10. v. 6.

Nem így az Istentelenek nem így : hanem mint a' por, mellyet el-bány a' szél a' föld színéről. Pfal. 1. v. 4.

Az ő dűcsőségek ganéj, romlás, és szerencsétlenség az ő nyakokban. Mi helyen pedig tiszteltetnek, és fel-magasztaltatnak : elfogyván mint a' fűst el-fognak. Pfal. 33. v. 21.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**H**atalmasságnak, és minden jónak Istene, kinek hatalmában vagyon minden jó : ólcsd szívünkbe a' te szent Nevednek szerelmét, és őregbitsed bennünk a' te szólgálatodat : hogy a' mi jó bennünk vagyon, te általad gyarapodgyék, és az áitatóság gyakorlásával meg-öriztessék. A' te Szent Fiad a' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.







## IX. ELMELKEDES.

Az ISTENTELENEKNEK OCSMANY, ES HIVSAGOS;

az Igazaknak pedig tisztá, és valóságos gyönyörűségekről.



Smérem, mondanád, a' jószágos cselekedetnek árrát, és a bűnnek-is ismérem undokságát: de ki-ki a maga gyönyörűségétől vonatik. Légyen úgy: ha gyönyörűséggel vonatol; az Isten szolgálatyára-is gyönyörűséggel hivatol. Mert noha közönséges véték az, hogy az Isten szolgálatyának állapotját szomorúnak; az világ fainak pedig életeket gyönyörűségesnek tartják: de ha mind a kettőt meg-fontolod, eszedben veheted, minden öröm, mely a jóban fundáltatik; a minémű a jó, olyan az öröm-is: Ha egyik állandó vagy el nyúlándó, valóságos vagy tettetes: azonképpen a másik-is. (A)

Meg-vallom, hogy nagyon örömdők a bűnösöknek, mert biborban, és bársonyban öltöznek, minden nap frissen lakoznak, drága borral, és kenettel töltöznek, és el nem múlik töllők az údónek virága; meg-koronázzák magokat rósákkal minek előtte meg-hervadnának, és mindenűt jeleit hadgyák vigaságoknak; Elefánt-csontból való ágyakon alusznak, és bújálkodnak. (B) Kincseket gyűjtenek ez földön magoknak, egyes italokban gyönyörködnek, másoknak parancsolnak, és rajtok uralkodnak; avagy az Uralkodókhoz ragaszkodnak. De mind ezek a jók, és gyönyörűségek, (C) a testnek, és testieknek ganéjából vé izik eredeteket, és vagy mind ocsmányok, vagy az oktan állapotokkal közönségessek: kik egyéb jót nem tudnak, hanem csak enni, innya, alunni, ugrálni, és bújálkodni: avagy hivságoffok, és elmúlándók; azért csak el-is folynak, és embernek szívet soha meg nem elégitik. Végre rútak, ocsmányok, és nem emberhez illendők; azért mikor magokat főlvényeknek, részegessékeknek, bújálkodóknak, és tisztá-kivánóknak hallják lenni, el-pirúlnak, és szégyenlik: el-anynira, hogy még a szent gyónasban-is inkább el-tagadgyák, és az örök kárhozatot válsztyák, hogy sem magokat olyanoknak vallyák lenni. (D) Meg-isméri nyilván, a testi gyönyörűségeknek undokságát, hivságát, és bolondságát, (E) és meg-tapasztallják, hogy az ilyen kivánság, mint a szél a vitorlát minden-felé forgattya; (F) és végre, az öröm fialomra, és az egy szem-pillantásig való gyönyörűség, örök-kén-való kinra fordúl.



Az Igazaknak állapattyok sokkal jobb, (G) mert mindenkor az Urban örülvén örülnek, dicsérik az Istent, és néki szolgálnak. Ez világi jókban-is nem csak meg nem fogyatkoznak az Igazak; mert a ki az égi-madarakat táplálja, és a mezei virágokat ruházza, ő róluk sem léfzen feledéken, kinek áldásával jobb az igaznak a kevés, a bűnösök gazdagságát: a lelkiekben sokkal inkább büvölködnek: mert az ő örömek telyes léfzen. 1. Azért, hogy bűneikből meg-tisztultaknak reménlik magokat lenni: mert, vagy első ártatlanságokat meg-tartották, avagy ha el-esetek, ismét a poenitencia által bűneikből fel-költek: és így örülvén örülnek, mert a bátoraság elme, mint a szímetlen lakodalom! Kérhetetve meg a bűnös embert, mikor bűneiből fel-kél, nem nagyobb öröme bűnnel nem terhelhetni, mint a testnek, és világnak áldozni? 2. Örülnek, mert Istennek sok szép áldásával bé-telnek; úgy mint Ertelmek, természet felett-való sok szép gondolatokkal megvilágosíttatnak, hogy az igaz boldogságot meg-ismérhesék; a mennyei, és földi jókról okos választást tudgyanak tenni, és a Szentek bölcsességével, és tudományával bé-telylegedyenek. Akarattyok, a szeretetnek meg-böcsülhetetlen arannyával, és minden-fele jószágos cselekedetek kincsével meg-gazdagodnak, és mint egymás között villogó drága köveknek szépségével tündöklének.

A' Lélek, Istennek meg-szentelő malasztjával meg-nemesíttetik, örökös fiai közé számláltatik, és magához az Istenhez éppen hozzá kapcsolódik, kinek jelen-léte minden méznél édesebb: ugyan-is, mi-csoda gyönyörködheteti úgy az embert, mint az, a ki mindeneket alkotó, mellyek gyönyörűséget szerezhetnek: így szól Sz. Agoston. 3. Örülnek, mert az ő nevek irva vagyon Mennyeiben, és a jó vendő jöknak reménységével tápláltatnak, és szívekben, (H) a jószágos cselekedetek által azt az örömet e' világon-is meg-köszölyk, és az Isten malasztjának gyönyörűsége forrása, (I) úgy meg-vigasztallja, hogy Szent Xaveriussal, (K) fel-szóval azt kiáltják: *Élég Uram? elég!* Es Szent Antallal, Remete Szent Pállal, Makáriussal, és többekkel, (L) az éjet Isteni szolgálattal nappá téfzik. Azért mondgya Szent Agoston: Az Igazak meg nem fosztatnak a gyönyörűségtől, hanem az ocszaiatok tisztákká, az el-múlások állandókká, és a meg-tiltottak szabadokká változnak. Ha azt mondod, nehéz a jelen-való jókkal nem élni: Azt kell vala mondanod: Nem kell a disznókkal a sárban heverned, a kányákkal a dögre szállanod, és a békákkal a poshat tóban úszkálnod. Ezek a jök nem a lelkekkel, hanem a testekkel, és a barmokkal közönségeffek: a lélek pedig nemessebb a testnél. Sok az Igaznak báborúsága, de mind azokból meg-szabadítták őket az Ur; és minden háborúságokban, örömmel felelte büvölködnek, és mint a tengerben esett fizikrát, a víz el-ölyta;



úgy minden háborúságot, a jó rselekedetből származot öröm, el-  
met. S. Chryóst.

## FOHASZKODÁSOK.

AZ ő édeségek fergek: szélvésznek fuvása az ő pohárok. Psal. 10.  
vers. 7.

En pedig az Urban gyönyörködöm, és örvendezek az én Istenemben  
JESUSban. Habac. 3. v. 18.

Melly édesek az én torkomban a' te beszédid: a' méz selett a' szám-  
nak. Psal. 118. v. 103.

Örvendeznek az ajakim, midőn éneklek néked, és a' lelkem mellyet  
meg-váltottál. Psal. 70. v. 23.

A' te bizonyság-tételid, az én szívemnek vigasági: mert azokban  
elevenítettél-meg engem, (Psal. 118. v. 93.) és az üdvösségnek  
ruházattjába öltöztettél engem. Isai. 61. v. 10.

## K Ö N Y Ö R G E S.

UR Isten, ki a' te hiveidnek elméjeket egy akaratra ho-  
zod: adgyad a' te népednek, hogy valamit parancsolsz  
azt szerezsek, és a' mit ígérsz azt kívánnák, hogy ez  
világi külömbözések között, ott nyugodgyék a'  
mi szívünk, az hól az igaz öröm találhatik.

A' te Szent Fiad a' mi Urunk JESUS  
Christus által. Amen.







## X. ELMELKEDES.

AZ ISTENTELENEK BELSŐ NYOMORUSAGARUL;

és az Igazaknak békeféségéről, és Istennek egyéb vélek  
között javairól.

**A**M-bár minden jóval, és minden gyönyörűséggel  
bővölködgyél; de ha szivednek békefésége, és lelkednek  
nyugodalma helyén nincsen, nyomorult vagy: mert  
sembernek élete, à szivnek öröme, à mint à Bölcs Eccl.  
30. v. 16. mondgya: *Nincsen gyönyörűség à szivnek öröme*  
*felett.* (A) A' szivnek békefésége, úti-tárfa à jószágos cselekedetnek  
(B) E' kettő között, à kinek edgyik vagyon, à másik-is vagyon; à ki-  
nek edgyik nincs, à másik fines. Te ezt az igazságot, réz-szerént Isten-  
nek amaz kedves szolgájában, Szent Ferenczben: (C) réz-szerént va-  
lamely Dus-gazdagban meg-tapaszthatod. (D)

A' Gazdag, Salamonnal minden cselekedetét fel-magasztallya.  
Eccl. 2. v. 4. Házakat építettem, úgy mond, magamnak, szőlőket plá-  
táltam, kerteket csináltattam, és gyümölcsös helyeket, és bé-ülttettem  
azokat, minden-féle fákkal, és halas-tókat csináltattam, hogy meg-  
öntözném à gyümölcsös-fák erdejét, szolgákat, és szolgáltatókat birtam,  
és fok-féle cselédem volt, csordáim, és fok juh nyájaim, mind azok-  
felett, kik előttem Jerusálemben voltak: gyűjtöttem magamnak ez-  
üftöt, és aranyat, és à Királyoknak, s' Tartományoknak gazdagságit.  
szerzettem magamnak énekes férfiakat, és afzszony-állatokat, és az  
emberek fiainak gyönyörűségét, pohárokat, és korsókat à bor töltés  
szolgálattá: és mindeneket, à miket kívántak à szemeim, meg nem  
tagadtam nekik, se meg nem tiltottam à szivemnek, hogy ne élne  
minden gyönyörűséggel; és gyönyörködtettem magamat azokban,  
és ezt állítottam az én részemnek, és nyugodalmomnak lenni. De ha  
színtén ez világot maga birta volna-is, hallyad, és láffad micsoda? csak  
biváság, és lélek gyötrelme. Nincsen, nincsen az Istenteleneknek békefésége,  
nincsen az ő csontyaiknak békefésége, hanem háborúság, és gyötrelm  
minden gonosz-tévo ember lelkének, úgy hogy csak egy fa levelének  
mozdulására-is reszket, és à maga árnyékától meg-ijed, és senkitől  
nem kergettetvén szalad: (E) mert szüntelenül csapdossa à lelkét à  
kis-bíró, és annál keményebben, mennél titkoszábban, és lelki-ismé-  
retit mardossa mint à kigyó; mindenűt, és minden vendégségben, és



az érzékenségnek gyönyörűsége, edgyik à másiknak kinnya: szívén ég minden zuzavarnak eredeti, à kívánság: à fok haszontalan szorgalmatosságok nyúghatatlanokodnak, à gyűlölség, irigycség, tiszt-kivánság, harag, bújaság, pokol-béli háborúságot indítanak. Ezek az Isten szavai rettentik: *Jaj az Iffenteleneknek: jaj à gazdagoknak: jaj à kik hatalmasok à boritalban: jaj à kik most nevettek; átkozott minden, valaki azokat által hágia, mellyek à törvényben meg-vannak írva: átkozott à városban: átkozott à mezőben: átkozott léfzen bémenvén, átkozott ki-jővén.*

Végre Szent Ambrus mondása szerént: *Az Iffentelenek, életekben-iz fzenvedik à pokol-béli kinokat: Mert, 1. az ördögnek rabja. 2. Minden Mennyei vigasztalástól meg-fosztatnak. 3. Erzékenységben, à lelki-isméret furdalásától fokat fzenvednek. (F) Ellenben az Igaz, szívét reggel az Urhoz-való vigyázásra adgya; az arany után nem jár, se nem bizik à pénzben, és à kincsekben: à Világnak minden pompáját, és minden nyereségét kárnak álittya; nem keresvén à magájét, hanem à mik à Christus Jesu, és imé békefésben vagy az ő helye: mert midőn minden el-múlándó, és változandó dolgokat által-hág, és csak az Istenhez (kiben nincs változás, sem változálnak árnyékozása) erőf-sen ragaszkodik, mint à bizakodó orofzlány, rettegés-nélkül léfzen, nem fél à gonofztúl, ha az halál árnyéka közepette jár-is, ha táborok állanak-is ellene, és akár mi történnék rajta meg nem szomorodik; hanem mind à jó, s' mind à gonofz szerencse között, magát Isten rendelkezésre hagyván, csendeffen nyúgfzik. A' belső lelki békeféshez járúl à tífzelet, dicsőfés, és több Isteni áldások: (G) mert imé, midőn Szent Antal, Szent Romuáldus, és egyéb Szent Remeték à pusztában lappangottak, nem csak Constantinus, Otto, Henricus, és több Méltóságos Csáfzárók előtt ki-hiresdtenek, hanem olly kedvekben-is estek, hogy fel-fzóval merték mondani: *Oh, s' ha az én lelkem ezeknek az Isten szolgálainak reftekben volna!* El-hitték, hihető, hogy az ő lelkeknek fohúl nem lett volna jobb állapattya, mint à Szerzetes embernek megfanyargattatott testében. (H)*

Szent Francisca Romana, mikor à világi gyönyörűségeket meg-útálta, akkor vigasztalták à Mennyei Angyalok. (I) Mária Magdolnát-is akkor emelték à levegő-égben az Angyalok, mikor à fanyarú penitenciában magát gyakorlatta, és à tökéletességnek keresésében fáradozott. (K) Szénás-béli Szent Katarinát, és hozzá hasonlő Szűzet, maga à Christus jelen-létével méltóztatott vigasztalni, és Katarina (zive helyett, maga szívét adta neki. (L) Az Igazaknak emlékezetek holtok után-is dicsőfésben marad, és az ő csontyokat-is meg-óltalmazza az Ur, és az ő koporsójok à Nemzetsegek menédek helye, és à



Kölségnek minden nyavalyájában orvofsága: ő hozzájuk könyörgések rendeltetnek, fogadások igazgattatnak, ajándékok szolgáltatnak, és ereklýéjek böcsületben tartatnak. Végezetre az Ur, az ő szavának Ura, s' meg-is tartya, mert azt mondgya: 1 Reg. 1. v. 30. *Valaki engem dicsőítend, meg-dicsőitem őtet*, és valaki meg-lészzen próbálva, (M) el-vészí az életnek koronáját. A' kik pedig meg-útálnak engem, meg-nemtelenítettnek, és holtok után-is gyalázatban lésznek, és az ő emlékezetek el-vész, és a' nevek el-röthad.

## FOHASZKODASOK.

**K**I állott ellene (az Istennek) és békefsége vólt? (Pfal. 31. v. 10.)  
Sok a' bűnösöknek ostora: és a' bűnösök halála igen gonosz, Pfal.  
33. v. 22.

Sok békefség a' te törvényed szeretőinek: (Pfal. 118. v. 66.) drágalátos az Ur színe előtt az ő Szentinek halála, Pfal. 115. v. 15.

Uram magad képedre alkottál minket, és nyughatatlan a' mi szívünk, míg meg nem nyugszik te benned. S. August.

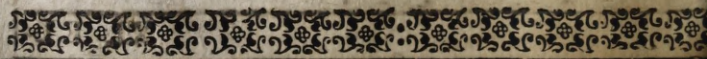
Mim vagyon nékem az égben? és te kívülled mit akartam ez földön?  
Pfal. 72. v. 25.

Te benned nyugszik az én lelkem, én szívemnek Istene. Pfal. 72.  
vers. 26.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**M**Encs-meg kérünk téged Uram, minden el-múlt, jelenvaló, és jövődö gonosztúl, és adgy kegyelmessen a' mi napjainkban békefséget, hogy a' te irgalmaságodnak segítségével, minden bűneinkből meg-szabadúlljunk, és minden háborúság-nélkül bátorságban éllyünk. A' mi Urunk  
JESUS Christus által. Amen.







## XI. ELMELKEDES.

A' CHRJTUS SZÜLETESERŐL, ES VELŐNK-VALO  
nyájaskodásának példájáról, mellyekkel minket tanit jól élni.



Zt mondgyák à Szent Atyák, à Christus JESUS  
e' Világra jövetelének két fel-tőtt czéllya volt. Az Első  
az, hogy az emberi természetet az ördögnek rabságából  
meg-fzabadítaná, és az ő Szent Attyával meg-békéltet-  
né: mellyet, ha szintén ezer Világ lőtt volna-is, csak egy  
foházkodásával, avagy akár melly egyéb cselekedetivel-is, Isten Em-  
ber végzetlen érdemű lévén, véghez vihetet volna. (A) Második  
az, hogy minket maga példájával tanitana, és Menyországgra útát mű-  
tatna; de erre mind egész életének példa adása kívántaték. Minek-  
okáért ő nekünk Mesterünk lévén, két-képpen; nyelvvel, és példá-  
jával akart tanítani. (B) Nyelvvel, mind egyébkor, s' min életének  
három utolsó Efsztendejében fő-képpen, mikor az hegyen a' nyolcz  
bóldogságot meg-magyarázta, és világosan előnkbe adta. Példájával,  
harmincz Efsztendeig arra tanított, hogy a' *mint ő cselekedet, mi-is úgy*  
*cselekedgyünk, Joan. 13.* Valaki azért, magadat meg nem akarod csal-  
ni, és az Isten Fia meg-tesztelésének gyümölcsében, és dűcsősé-  
gében akarsz részesülni; tekincs a' tükörben, és lásd-meg életében mi-  
ket cselekedet, és szzenvedet: (C) és azokban te-is kövessed őtet. A'  
szived pedig mindenkor tiszta, (D) és békeség szerető légyen: mert  
a' tett szerént élő, és fel-háborodott szivű ember, meg nem fogja azo-  
kat, me lyek az Isten lelkéjé.

Imé azért, (E) az Isten Fia, ki Lucifer előtt született, Isten dűcsősé-  
ségének fényessége, és állattyanak ábrázattya, Királyok Királlya, Ural-  
kodók Ura, magát ki üressítette, (F) szolgálai formában öltözvén, em-  
berré lőtt, (G) az istállóban született, à jászolyban fektetett, mert nem  
vala à Városban helye, hová fejét le hajtaná. Ezek pedig mind étcza-  
kának idején történtek, havas, és fergeteges hidegben. Illyen vala  
Christusnak ez Világra jövele: és alig született vala, s' mindgyárt  
Herodes halála kerestette, mellyért neki Égyptusban kellett szaladni,  
és ott szám-kivetésben, hat, vagy hét Efsztendeig idegen Országban  
szzenvedni: az hól Szent Annyának, és Josephnek engedelmes lévén,  
olly titkos életet élt, hogy ha azt à napot ki-veszed, mikor Jérusálem-  
ben a' Doctörök között talaltatott) csak Acs-fiának tartatott. Melly  
dolog bizonyára csudálkozásra méltó volt; mert azért született vala,  
hogy az embereket tanítaná, üdvözitené, és Szent Attyának dűcsősé-



ségét fel-magaiztálná, mely tífzt az emberekkel való nyájaskodást láttatik vala kívánni, ő pedig lappangot. Miért? nem azért, hogy azt tanúlná, a' mire akarja vala az embereket tanítani, mert *örökkén való bölcsesség vala*: nem azért, hogy az emberekkel való nyájaskodást veszedelmének tartaná, mert *merő szentség vala*: nem azért, hogy kedvetlen, és komor kedvű lett volna, mert minden ő *gyönyörűsége az emberek fiai valának*; hanem hogy minket (H) a' kevélységnek, és a gonofzságnak mélységéből alázatosságával ki-vonna, hogy (I) a' jószágos cselekedetet, és annak alkalmatosságát mi velünk, minden világi jóknál fellyeb becsültetné, (K) hogy a' mit ő cselekedet annak követésére szorgalmatossan vigyáznánk.

Ha életének három utolsó Elztendéjét az Evangélistáknál megtekénted, meg-látod, hogy a' szegénységet a' gazdagságnál: az alázatosságot a' pompás tífzteknél: és a' testi lanyargatást, az érzékenységeket gyönyörűségénél, inkább gyakorlotta. Engedgy itt fíved áitatoságának, melyet az Isten malasztja benned gyúllaszt; kíváltképpen pedig, (L) csudálljad Christus Urunknak mélységes bölcsességét, ki azt, a' mit ez Világ szeret, és becsül, ő meg-utállja; és a' mitől ez Világ fél, és irtózik, ő azt válasszta. Mondhatcza Sz. Bernárdus: *Ez két el lenkező dologban, vagy Christus vétkezik, vagy a' Világ: de Christus nem vétkezhetik, mert örökkén való bölcsesség, tehát a' Világ vétkezik.* (M) Imádgad alázatos szível ezt az Isteni felséget, ki te éretted így ki üressítetted magát. (N) Adgy hálát néki ezért az ő jó-téteményéért, és mivel, soha elégséges hálát nem adhat, ha az ő jószágos cselekedetét nem követed. Mikor azért, (O) szívedben valami jó indulatot érzelsz, gyuladgy-fel azoknak a' jóknak gyakorlására. Ha a' gazdagság, és a' nagy tífztek reád folynak, többre ne becsüllyed, mint Christus becsüllette: és mennyivel közellyeb jár, (P) Szűz MARIAVAL, és Josophel Christushoz, annyiival a' te ő hozzá való szeretetnek bizonyosága tífztáblészen, és Istennek dűcsőfsége inkább fel-magasztaltatik.

El-híszed, hogy a' Pogányok közt találtattak olyak, kik a' Királynak szeretetiért szemeket ki-vájtattak vakká, vagy kezeket elvágatván, csonkává tötték magokat. Nem szígyenledé te? hogy Királyodat leg-kisseb dologban-is nem akard követni, ki ő hozzá való hívséggel dicsekedel. Nem kívánnia tölled azt, hogy tagjadat megcsonkítsad, hanem hogy ellene mondván (Q) az iftentelenségnek, és a' Világi kívánságoknak: józanon, és igazán ély ez Világon, és tellyes szíveddel ahoz ragaszkodgyál, a' ki élet, igazság, és út. Mit késele? (R) Hid-el eleven hittel Christuának mondását: *A' ki engem nem követ, nem méltó én hozzám.* Reméllyed erőssen, és bizzál, (S) hogy a' Christus által úgy élhetsz, hogy Szent Pállal igazán mondhatod: *Elek pedig*



maár nem én, él pedig én bennem a Christus, Galat. 2. v. 20. Végezetre, Szeresséd (T) lángozó (zivel azt, a' ki téged éléb, és még mikor ellensége volna, szeretet. Es annak a' ki így hiszen, nincs semmi lehetetlen, a' ki így reméni, és szeret, annak sincs semmi nehézsége.

## FOHASZKODASOK.

**A'** Rókáknak lyukak vagyon, és az égi madaraknak fészkek, az ember fiának pedig nincs bora fejet bajosa. Matth. 8. v. 20.

Mester téged követlek valahová még. Matth. 8. v. 19.

Légyen az én szívem mint a' lány vialz, és téged mint pecsétet reá nyomlak. Psalm. 71. v. 15.

Te vagy az élő Istennek Fia, (Matth. 16. v. 16.) út, igazság, és élet, (Joan. 14. v. 6.) a' ki téged követ nem jár sötétségben, (Joan. 8. v. 12.) vony engem, és utánnad futok, a' te jószágos cselekedetid illattýára. Cant. 1. v. 3.

Azt érezsem magamban, a' mit a' Christus JESUSban-ís, és úgy járok, a' mint ő járt. 1 Joan. 2. v. 6.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**U**Ram, ki a' te Szent Fiadat, a' mi Urunk JESUS Christust e' Világra, a' mi üdvösségünkért küldötted, hogy magát meg-alázná, és minket te hozzád hina, add-meg nekünk, kérünk téged, hogy az ő nyomdokinak követésére méltók legyünk. Ki te veled, és a' Szent Lélek Istennel él, és uralkodik mind örökkön örökké, Amen.







## XII. ELMELKEDES.

A' SZENTEK PELDAIROL, KIK CHRISTUST  
követték, és minket-is az ő követésére hínak.



Imédben talám meg-ütközhetnél volna, ha a' Christus követői között néked kellett volna elsőnek lenned, noha az ő hozzád való szereteti, és becsületi azt töllel meg-érdemlette volna, és azt mondhattad volna: úgy vagyok, a' Christus ember volt, de az Angyaloknál fellyeb való, Isten, és együtt Ember; én pedig bűnös, gyarló, és erőtlen ember vagyok, miképpen merjek magamnak annyit tulajdonítani, hogy a' Christust követsem. De most micsoda mécséged lehet, midőn szemciddel látod azokat, kik őtet előtted követték: (A) mint Szent Benedek, Agoston, Dominicus, Bernárdus, Norbertus, Bruno, Ignátius. Katharina, Terefia, egy szóval, olly nagy szereg, mellyet senki meg nem számlálhat, minden Népekből, Nemzet-ségekből, és nyelvekből, Férfiak, és Asszonyok, kik az Istennel Mő-országban uralkodnak. Ezek nem Angyalok voltak, hanem emberek, gyarlók, és erőtlenek, kik mindnyájan irtóztak azoktól mellyeket e' Világ szeret, és követ. Ellenben, a' mellyeket a' Christus szeretet, ők-is szerették, és szíveffen követték: mikor imádságokban, böjtölésekben, pœnitentia-tartásokban, szegénységekben, tisztaságokban, engedelmeségekben, és egyéb jószágos cselekedetek gyakorlásában, mindenkor néki hiven szolgáltak.

Ezek világoskodnak az Isten Anyaszentegyházában, mint a' csil-lagok az égen, és néked-is világoskodnak, hogy az ő világosságoknál járj: és Menyből nagy szóval kiáltják; *Legyetek a' mi követőink, mint mi-is a' Christusé, 1 Cor. 11. v. 1.* Mit mivelisz? talám ezeket-magadhoz-képest, Oriásoknak, vagy más-féle embereknek álitod, hogy nem mered követni? De fordítsd kérlek azokra szemeidet, (B) kik veled egyidejűek, kikkel neveltettél, együtt nyájaskodtál, jáczodoztál, kik éjél, nappal meg nem szűnnek az Istent dicsérni, és mindenekben az Istennek tetszése-szerént járnak. Mondhatja Szent Agostonnal magadnak: *Nem cselekedhettedé te azt, a' mit ezek, és ezek cselekednek? kik a' mint te-is, bűnben születtek, kísértetek alá vettettek, gyengén neveltettek. Ne mondgyad: En más törvényt látok tagaimban, ellenkező az én elmém törvényével, Rom. 7. v. 21.* noha nálam vagyok az akarás, a' jót pedig el végezni fel nem találom. v. 18. Bizonyossan hidgyed, érzették ezek, s' ezek, de nem magok erejével, hanem mindenedet az



Isten malafztyával cselekedtek. Bizzál te-is, mert à ki akaratot àd, véghez vitelt-is àd: mert *hiv az Isten, ki nem hágy téged a' felett kísértetni, à mit el nem szenvedhetsz, de à kísértettel elő-menetelt-is szerez, hogy el-szenvedhesd.* 1 Cor. 10. v. 13. hanem a' ki hini méltóztatott, ugyan az meg-igazít, és meg-szentel. Az érzékenységet az hit meg-gyálazza, és à gyarló természetet (C) à Menyből adatott Isten malafztya meg-gyózi.

Szét **H** er nymusznak (D) à pusztaban, à vadon erdőt ez tőtte paradicsomá, és à barlangot palotává, és à kőveket ez változtatta piros rósákká. (E) Az Alvernai hegyek, és kő-fiziklák között Sz. Ferencznek negyven napi böjtölését ez tőtte izelése, és à Keresztre fel-feszítettett Ur JESUS sebeiben ez gyönyörködött. Stillita Szent Simont az Ægyptziai oázison (F) Világ csudájára ez tartotta álva, az hól hideget, meleget, elsőt, fergeteget, éjjel, nappal fok éltetendeig szén védett: soha ott le nem fekhetet, és nem ülhetet, szünetlen fel, s' alá való hajlással (mellyek számát csak egy nap 2224. olvasván, és el-saradván egy valaki félbe hadta) az Istent dicsérte, és imáda: sőt olyakat cselekedet, hogy némelylek kételkedtenek, ember lőtt volna? vagy nem. Meg nem rövidült még az Urnak keze, sem jósága meg nem változott: csak à te tunyaságod az, hogy testben test szerént éliz, elmédet, és szivedet à Mennyeiekre fel nem emeled, és oda nem meriz czelezni, az hová annyi fokban nem magok erejével, hanem az Isten malafztyával előttd mentek.

Serkeny-fel alufzékon lélek, és rázd-le rólad meg-lankat természetednek túnyaságát: (G) kely-fel à ki alufzol, és téged-is meg-világosít à Christus, és az ő malafztyával meg-erősít. Imé à te őrző Angyalod, mind à Mennyei meg boldogult, s' mind ez Világon vitezkedő Isten hivei nevével, azt kérdezi tőled: az Isten fiaival akarod tartani az hiveséget, vagy ellenséggel? Felely erre, s' vald-meg igazán, hogy à fetétség fiaival fellyeb becsüllöd életed szabadságát, és megromlott természetednek kívánságát, az Isten szolgálatyánál, és lelked üdvösségénél: vagy à fetétség cselekedetid ved-el, kőved az igazságot, és az Istenes életet à világosság fiaival, és az el-választottakkal. Jaj az hortyogónak! mert szegény vallásuak fia lészén: (H) hirtelen reá rohan à vezedelem, háborúság, és szorongatás, és prédájúl adatik azoknak, à kik őtet üldözik. Akkor segítségül hja az Istent, és meg nem halgattatik: és mint hogy à Szentek uttyán, és az igazaknak őfvenyin nem akart jánni, hanem azokkal társalkodott, kik az Ur szavára sziveket meg-könnyebbitették: azon à napon, à nagy napon, az haragnak napján, azok közzé számláltatik, kik azt fogják hallani: Imé az én szolgaim örvendeznek, ti pedig sziveteknek fájdalmi miatt



orditva kiáltatok; mert hittalak, s nem feleltetek; szóllottam, s nem hallottátok, és gonosz cselekedtetek szemeim előtt, és azt választottátok a mit nem akartam. *Isai. 65. v. 12.*

## FOHASZKODASOK.

**G**ül'item a' gonosz tévők gyű ekezeit, és az istentelenekkel nem állók. *Pfalm. 25. v. 5.*

Inkább választottam el-vettetett lenni az én Istenem házában, hogy sem a' bűnösök hajlékában lenni. *Pfalm. 18. v. 11.*

Részem vagyok Uram én minden téged felők közt, és a' te parancsolatid meg-örzök közt. *Pfalm. 118. v. 63.*

Mások keressek azokat, a' mik magoké: jó nekem az Istenhez ragaszkodnom, és azokat keresnem a' mellyek a' Christus JESUS-é. *Pfalm. 2. v. 21.*

## K Ö N Y Ö R G E S.

**U**Ram, látod a' mi gyarlóságunkat, hogy nállad-nélkül meg-fogyatkozunk: azért kérünk alázatosan, hogy a' te szentid példájára újíts-meg bennünk a' te szeretetedet, hogy őket nagy szorgalmatossággal követvén, megnyerhessük azokat, a' mik üdvösségünkre szükségesek. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.







# XIII. ELMELKEDES.

AZ ANYASZENTEGYHAZ A MI ELETŰNKNEK  
*épségével fenyeskedik.*



Mberék vagyunk, az az, társalkodó természetűek. Innét vagyunk, hogy ez Világon annyi a társaság, menyit az Ország, a Tartomány, a Város, a Gyülekezet, és a Község; mellyekben, valamint a tagok segítik a testet: úgy azok-is, egyyik a másik segítségével megtartanak. A' leg főb társaság pedig mindenkor volt, és

lévén, melly elsőben a Világ teremtetése vel lőtt, (A) és most közönséges, és Apostoli *Ecclesiának* hivattatik. Ebben élnek, kik az egy élő, és igaz Istent ismerik, és nyilván vallyák; és a Mennyei boldogságra, az Hit, Reménség, Szeretet, és az Isten parancsolatinak megtartása által, egy fő Páfztor vezérlése alatt indultak: melynek első feje (B) a Christus JESUS, ki ezzel az három hatalommal a Prophéták, Papok, és Királyok birodalma alatt az *Ecclesiának* vezérlésében fenyeffen tündöklék, és ő tölle mindeneknek hatalom, malaszt, és erő adatik: kinek ez földön hely-tartója a Romai Pápa, (C) ki a mogófságból, a Szent Lélek által vezéreltetik, és valamit tiszti-szerént úgy végez, és rendel, mint Pápa, az, mind meg-csalhatatlan igazság.

Ennek tagjai mind az egész Hívek: (D) egy felől a Pátriarchák, Ersekek, Püspökök, Papok, és mind azok, kik Egy-házi tisztre rendeltettek: (E) Más-felől a Császárok, és Királyok, Fejedelmek, és minnyájan a világiak, nagyok, kicsinyek, és minden egyéb állapotban élő emberek, kik Istennek véghetetlen irgalomságából, az újjonnan születésnek földője, és a Szent Léleknek meg-újítása által Istennek örökösivé lőttek. Ezek az a Mag, mellyet az Ur meg-áldott, választott nemzet, Királyi papság, Szent nemzetség, el-választott nép. Ismérd-meg ebből, oh Kerefzyén ember! a te méltóságodat, mert a fetétségből a csudálatos világófságra hivatál, hogy Istennek örökségében, és minden javaiban részes lennél. De halhatcza Szent Maximusnak intését: Ember, midőn látod méltóságodat, fontold-meg, menyivel tartozol Istennek, azért magadat a vétkek szolgálattyánál fellyeb böcsüllyed, hogy valamiképpé annak a testnek, melynek tagja vagy, bocszúságot ne tegy. Tudod, hogy Christus szerette az *Ecclesiát*, és önnön magát adta érte, hogy dicsőségsé tenné ű magának, nem lévén makulája, vagy fűzőmorgózése, vagy egyéb efféle: hanem hogy Szent, és maku-



la-nélkül legyen. Ephel. 5. v. 27. De az egész testnek szépsége, és ékes-sége minden tagoknak szépségéből származik. Vallyon valamely ékes ábrázatú személyt, a fakadékos orr, felre tekeredett szája, és sebes, és fergekkel tellyes orcza meg-rútitanáé: Te inkább meg-rútítod az Ec-clésiást, ha méltóságodról el-feletkezvén, czégéres bűnökben élsz. Mi-vel azért, még a keressztségben ellene mondottál a Sátánnak, minden pompáinak, és cselekedetinek; most nem csak nyelveddel, hanem cselekedetiddel-is mondgy ellene: el-hidgyed keressztyén ember, fel-fedeztetel mikor mást cselekezzel, és mást vallasz. S. Auguszt.

Ezen kívül vagyom még más kötelelséged-is, hogy tehetséged szerént óltalmazd az Anyaszentegyházat, mert annak te-is egyik tagja vagy. Igaz, hogy az Anyaszentegyház, Országának mondatik; mert, *örökre el nem pusztul, oszlopa, és erős támasza az igazságnak: kö-zzálon építettett, és a pokol kapui erőt nem vesznek rajta*: mind-az-által, a gonosz, és el-fordult nemzetség között, látható, és láthatatlan ellen-ségi vannak. Ostromolják azt, az ördögök, (F) és a serétségnek Fej-delmi nagy dühösséggel, és ádázással; (G) a Pogányok kegyetlenség-gel, és sok kinokkal; (H) az Eretnekek, hitetlenséggel, és csalárdság-gal; (I) az Hittől-szakattak, átkozással, és botránkozással, olly elő-menettel pedig, (K) hogy nagyobb része el-szakadván az Anyaszent-egyházról, az ördög birodalma alá hódult. Az Anyaszentegyház, melly minden-felől így ostromolatik, és noha maga-is az Ur JESUS, (L) mind világ végéig velle vagyom, és az ő Angyali által-is (M) csu-dálatos-képpen óltalmazza, mind-az által az harczon a te jelen-létedet-is kívánnya; mert a közönséges győzedelemre, szükséges hogy min-den vitéz személye-szerént harczoljon. Arany-szájú Szent János, az harczolásnak módgyára meg-tanít: Mihelt, úgy-mond, magadban ér-zed a kísértetet, állj ellene, és erőssen tarcsad maradat; ha nyilván os-tromol, az hamis tudományt igazszal, az életnek szabadságát jó erköl-csödnek épségével, a bősézségokat, a gyalázatokat, és az üldözése-ket, alhatatos békével-való türelessel meg-győzzed. Ha fegyverre kél a dolog, harczolj az Urral együtt. Végre, több vitéz-tárfaidat oktató-foddal, jó példa-adásoddal, és áitatos imádságiddal igyekezzel meg-fe-giteni.

## FOHASZKODASOK.

**E**Nekellyünk az Urnak, ki egybe gyűjtött minket a' nemzetségek között, hogy halálát adgyunk a' te Szent Nevednek. Psal. 149. vers. 1.

Az ő dicséreti, a' Szentek gyűlékezetiben, (Psal. 149. v. 1.) mert

nem





nem minden Nemzetekkel cselekedett így, az ő ítéletit nekik  
ki nem nyilatkoztatta. Pfal. 105. v. 47.

Uram szerettem, és szeretem a' te Házadnak éketségét. (Pfal. 25.  
v. 8.) mert a' te házadat szentség illeti. Pfal. 91. v. 5.

Ald-meg Uram ezt a' te Népednek éppített házát.

Uram, hogy a' te Anyaszentegyházadat, őrizzed, őltalmazd, és  
az ő ellenségét meg-alázzad. Kérünk téged halgas-meg. Lit  
00. SS.

K Ö N Y Ö R G E S.

Ó Rők mindenható Ur Isten, kinek Lelke által, az egész  
O Anyaszentegyháznak teste meg-szenteltetik, és vezé-  
reltetik: halgas-meg minket, kik minden rendekért  
könyörgünk: hogy a' te malasztod által, néked  
minnyájan hiven szolgálynunk. A' te Szent  
Fiad, a' mi Urunk JESUS Cbristus ál-  
tal, ki te veled, és a' Szent Lélek  
Isteñel él, és uralkodik mind  
örökkön örökké.

Amen.







## XIV. ELMELKEDES.

AZ ISTENNEK JO-TETEMENTERŰL, MELLEKET  
*a végre adott, hogy néki szolgáljunk.*

**M**A az mit eddig elmélkedtél, még téged az Isten szolgálatyára fel nem indított; halhatcza még egyget, melly által nem csak a Pogányok, hanem a fene-vadakis szolgálatra hozatnak, tudni-illik, a jó tétéménnyel: mellyel, mint valami gyönyörűséges kötéllel, téged-is az Isten, maga szeretetre, és szolgálatyára igyekezik vonni. Tudod, ez előtt nem sok esztendővel semmi vóltál, és nem láttattál, imé ezek közül ki-választott a jó Isten, kiket te helyetted teremthetet vólna. (A) De azért adott ez világra, hogy javainak gazdagságával, mind ez életben, s' mind az örökkén-valóságban téged bé-töltene. Mivel pedig Adám első Atyáknak vétkéért, Menyországnak kapuja bé-záraték, szükség vala az Isten Fiának Szent Lélektől meg-tesztelni, (B) és Szűz MARIATÓL születetni, emberré lenni, (C) a gyalázatos keresztire feszíttetni; hogy a te halálotat maga halálával el-rontaná, és Menyországnak bé-zárt kapuját néked ki-nyitná. Ísméred, hogy bűnben fogantattál, és születettél, és ezért poklott érdemlettel; (D) de az Istennek véghetetlen jó-vóltából, a kerefűtség által meg-szenteltetél (E) hogy minden szükségedben, és nyomorúságodban segítség, és vigasztalásod csak egyedül ő lenne, az Oltári Szent Sacramentomban magát adta. (F) Ezen kívül, őrző Angyalt, tölled el-válatatlan társot, és őltalmazót adott; és több áldásokkal-is, mellyeket az Hit elődben ad, meg-gazdagított. Ísmét azokat, mellyeket a természet ajándékinak mondunk, nagyokat, és kicsényeket veled közlött. Nyisd-fel szemeidet, és egy tekintésseddel nézd-el mind ez világot, és könnyen által érted, hogy minden teremtetett állatok a te hasznodra alkottattanak: (G) az után nézéd-el az egeket, s' meg-látod, hogy a nap, és hold, és egymás között különböző csillagok, és pláneták néked világoskodnak, és a földieknek sok képpen szolgálnak. A' csillagokról fordúly a levegő-égre, (H) az honnét a ködök, fellegek, hó, első, villámások, mendörgések, és egyéb égi-háborúk származnak, s' viszáld-meg: Meny tovább, és járd-el a földnek kerektségét, (I) és a bort, búzát, olajt, és a földnek minden gyümölcsét kóstol-l-meg: az hegyeket, völgyekett erdőket, mezőket, és szebnél szeb kerteket által járván: szálly alá a földnek gyomrában, ott az aranynak, ezüstnek, és



egyéb érczeknek gazdag bányáit vesd fontban: kerüld-meg à tengereket, folyó-vizeket, kútaknak forrásit, azoknak mélységit, szélességit, és à tengerekből ki s' bé-folyásit elméddel vizsgál-d-meg.

Az égi madarakat, à tengernek halait, à pusztáknak vadait, à földi barmokat, és embereket, (K) egy-szóval valamit szemeid látnak, à füleid hallanak, à kezeid tapasztalnak, izléseid kóstol, és szaglásod illatoz, ezek mind à te szolgálataidra készítetttenek: (L) Mikor éhez, ezek között némellyekkel téged az Isten táplál: mikor szomjúhozol, itat: mikor mezitelen vagy, bé-födöz: mikor fárad, meg-melegit: mikor hévséged vagy, meg-hivefit: mikor beteg vagy, meg-orvosol: mikor szűkölködöl, meg-gazdagit, &c. Ne monddgyad, hogy ezek mindenekkel közönségesek; mert ez Istennek tulajdon jó-volta, hogy à mi kinek-kinek tulajdona, azt közönségesé téfzi, és vízfönt à mi közönséges, azt-is kinek-kinek tulajdonává téfzi. Ha pedig némellyek à természetnek nem tetczenek; úgy-mint, à meny-űtő kővek, mendedörgések, villámátok, föld-indulások, had, háborúság, éhség, pestis, szegénység, kissebség, gyalázat, &c. Ezek-is à gonosztól el-vonnak, és Menyországra utat csinálnak.

Reá bocsátja Isten à Királyokra, és Országokra à veszedelmet, hogy à te fzi vedben jó, és üdvösleges gondolatokat indíts. Tekéncs-meg az Istennek ennyi, és illy nagy jó-teteményi, mit kívánnak te tölled? nem azt-é? hogy à jószágos cselekedeteknek úttján, (M) keressed először az Isten Országát, és az ő igazságát, abban bizonyos lévén, hogy mind ezek hozzá adatnak néked, mint hajdon (N) az Izraél fiainak à pusztában. De az Istennek jó-teteményében, mind ezek felett, még más-is vagy, à mit kell tisztelned, és böcsüllened, tudni-illik, az Istennek hozzád-való véghetetlen szereteti, mert minden jónak böcsi, és árja, nem magátul vagy, hanem à szeretetnek nagy vóltából származik.

Az Isten szeretetinek pedig, nagy vóltát ki magyarázhattya-meg? Gondold-el Atyádnak, Anyádnak, Jegyefednek, jó-barátodnak szereteti: add hozzá à Séráfinokét, és az egész Menybeli Angyalokét, kapcsold ezekhez az Isten Annjáét Szűz MARIA-ét, és Christuśnak embersége szerént való buzgó szeretetinek gyakorlását: mind ezek csak egy fizikrátskának tetczenek ahoz à szeretethez-képest, mellyel az Isten téged szeretet, mikor teremtet, meg-tartot, és táplált. Nevelkedik még tovább-is Istennek hozzád-való szereteti: mert ha szűkséges volna, minden jó-teteményit, mellyekkel ez óráig meg-áldott, meg-kettőzné, sőt meg-számlálhatatlan-szor meg-újítaná. Oh nyomorult ember! te egy vislának örülsz, és ha melletted vigyáz, és ugat, szeretet, és táplálod: és ha valaki nagy szomjúságodban, egy ital hideg vízzel ked-



veskedik, nem kedveslen vészede? nem igyekezelé néki meg-szolgálni? Többet vigyázott te rád az Isten, és minden veszedelmekben meg-oltalmazott: Nem szeretedé őtet? nem szolgálzá néki? ki néked mindenekben szolgált: nem tiszteledé? kinek minden cselekedeti, a te jótéményid: ki mindenét néked adta, magát adta, és vég-nélkül való szeretetből adta.

## FOHASZKODASOK.

**A**ldgyad én lelkem az Urat, és semmi-adományit e l ne felejszed, Pfal. 102. v. 2.

Dicsérjék őtet az ég, és a' föld, (Pfal. 68. v. 35) és Istennek minden alkotmányi, áldgyák, dicsérjék, és fel-magasztalják örökké. Dan. 3. v. 57.

Aldott Izraélnek Ura Istene, ki egyedül cselekedet csudálatos dolgot, (Pfal. 71. v. 18.) és az őtet szeretőknak mindenek jóra szolgálnak. Rom. 8. v. 28.

Torkomhoz ragadgyon a' nyelvem, ha meg nem emlekezem rólad Uram, életemnek minden idejében. Pfal. 21. v. 16.

Te szorgalmatos vagy én felöllem, és semmi bérával nem leszek. Pfal. 39. v. 18.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**U**Ram, a' te ajándékidnak bővségével, és a' világi jóknak segétségével emely-fel, és az örökkén-valókkal újíts-meg minket. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk J E-

SUS Christus által, ki te veled, és a' Sz.

Lélek Istenél él, és uralkodik mind

örökkön örökké. Amen.



G(15)D



15





## XV. ELMELKEDES.

MELTO AZ ISTENT MAGAERT SZERETNI,  
ES TISZTELNI.



**A**Z Isten szeretetinek, és szolgálattyanak kíváltképpé való, leg hathatób titulussa, maga az Isten. Mondhatcza, ha most ez világon élne bölcs Salamon, erős Sámpon, ékes Absolon, szelid Dávid, és az egész nép szeretője Moyses, vallyon nyájaskodásokat nem kedvellenéd? nem örülnéd az ő barátságoknak? nem bocsúllenéd? tisztelnéd? és tehetőség szerént nem szolgálnál nekik? Ezeket pedig nem magad hasznáert cselekednéd, sem nem azért, hogy valaha ímérték volna, szeretetekben lettél volna, vagy jó-téteményekkel éltél volna, hanem csak az ő jó hírekért, és nevekért, mellyel élteken tündöklöttek. Mind ezek a jóságok, s' mind azok, mellyek valamely méltóságos embert, vagy Angyal fel-ékefithetnének, ha egy valakiben találhatnának, vallyon nem szeretnéd?

De kicsoda, mint az Isten? (A) kiben mindē embereknek, és Angyaloknak jóságok, és tökéletességek, mellyek csudálkozást, szeretetet, és bocsúlleter érdemlenek, véghetetlen képpen fellyeb-való. Ha keresztyén ember vagy, (B) el-híszed, hogy a Szent Háromságot az egy Istenségben kell imádnod: mert Isten az Atya, Isten a Fiú, Isten a Szent Lélek, mind-az-által nem három Istenek, hanem egy az Isten. Három és egy: Három személynében, és egy természetiben. Oh magoság! oh mélység! Ez a ki három, és egy, a Királyok Királya, és Uralkodók Ura, (C) igaz Isten: mert le veti az hatalmasokat a székből, és a gánjból fel-emeli a szegént, hogy a Fejedelmekkel helyheztesse őtet. (D) ő minden dolgoknak eredeti, és első oka, mert ő előtte más nincsen. (E) A' gonofzságnak boszszú-állója: mert gyűlöli az hamiságot, és az ő igazsága örökkön örökké meg-marad.

(F) Nincs kezdeti, sem vége, mert az ő esztendei örökkön örökké el nem fogynak. (G) Mindeneket bé-tölt, és mindenűt jelen vagy, mert meg-mérhetetlen, és az egeknek egei bé nem fogják őtet. (H) Mindeneket el-vegez, és Mennyen, és a földön, a mit akar azt cselekefzi, mert mindenható, és nincs a ki az ő akarattyanak ellene állhasson; (I) csak ő az ember szívének öröme, és elégsége, mert csak maga minden jó: (K) el-ér végről végig, és mindeneket gyönyörűséggel el-rendel, mert bölcsesség: (L) gazdag minnyájunhoz, és ada-



kozó, mert semmi-nélkül nem szűkölködik; mindeneken könyörül, mert az ő természeti jóság. Ennél szebbet, és jobbat semmi elme nem gondolhat: kitől vannak mindenek, kiben vannak mindenek, kinek ezernyi ezren szolgálnak, és tiszte- való száz ezren udvarolnak: Az Angyalok dicsérik, az Uraságok imádgják, az Hatalmaságok rettegik, az egek egeinek erejek, és a Séráfnok szűnetlen kiáltják: Szent, Szent, Szent a Seregeknek Ura Istene.

Mit itélz most? kellé néked ezt az Istent szeretned? tisztelned? Bizonyára, ha ez előtt való elmélkedésben meg-tanultad, inkább kell őtet szeretned, hozzád- való szeretetiért, mint jó-téteményiért, melyekkel téged meg-áldott, mert ez, a véghetetlen Isten szeretetinek gyümölcse. Innét vagy, hogy fokkal inkább tartozol őtet jóságáért szeretned, mert a jóság a szeretetnek oka: és ha szintén téged nem alkotott volna, veled semmi jót nem tölt volna, és nem szeretet volna; sőt ha inkább gyűlölt volna, és ártot volna, még-is őtet minden szeretőd felett kellene szeretned, és bocsüllened: mert ha az emberek között a jó-tétemény a gyűlölséget el-óltya, és szeretetet gyűllaszt; fokkal inkább az Istennek véghetetlen Jósága (melly el-öl- való a jó-tétemény-nél) minden gonofságot meg-emélt. Tehát szeretned, és tisztelned-kell most leg-kivált-képpen az Istent: mert ő a te alkotó, őltalmazó, és gond-visező, fő-képpen pedig azért, hogy magában véghetetlen jóság. Itt arra vigyázz, hogy a szeretésben meg ne csalattassál, és az igaz szeretetet bal szeretetre ne változtassad: mert az igaz szeretet nem a szóban ál, hanem a szeretőjének szívéhez kapcsolt állhatatosságban, melynek erejé vel, a szerető, jót kíván szeretőjének, és tehetsége szerént végben-is viszi: mert az hól a szeretet nem munkálkodik, meg-szűnik. Te azért elsőben, (M) kapcsol az Istenhez magadat, (N) az Hitnek, Reménségnek, és Szeretnek buzgó cselekedeti által, az után minden jót akarj néki: *belső*, örülvén az ő tehetségének: *külső*, hogy az ő isméretit, szeretetit bocsülletit, az emberek között elő-mozditsad; kivált-képpen magadban, ki magad hatalmában vagy, és parancsolhatz magadnak: Azért, ha az Isten tiszteleti kedves nálad, elsőben magadbá, az után (O) másokban tehetség-szerént nevellyed, úgy hogy a bűntől mindeneket el-vonny, és a jónak gyakorlására fel-indéts; és így mind magad lelkét, s' mind felebarátodét, az (P) Ördögnek szolgálattátul, melyre a gonosz vágyódás farkal, (Q) meg-öltalmazod, és Istennek (R) dicséretire, szeretetire, és vég-nélkül való látására, fel-gyűllasztod.



# FOHASZKODASOK.

**D**icsird én lelkem az Urat, (Psal. 145. v. 2.) és áldgyad az ő ne-  
v. f. Psal. 102. v. 1.

A' mint lehet úgy dicsérjed, mert csekélyeb minden izzgyed az ő dicse-  
retire. S. Thom.

Dicsérjétek az Urat Mennyeekben, (Psal. 148. v. 1.) dicsérjétek az  
Urat a' földön: Hozzatok az Urnak dicsőtséget, és tiszteletet:  
hozzatok az ő szent nevének dicsőtséget. Psal. 28. v. 2.

Méltó hogy a' mi Istenünk, dicsőtséget, tiszteletet, áldást, és erőt vé-  
gyen. Apoc. 4. v. 11.

Ki léfzen Uram hozzád hasonló? áldott vagy, és dicséretes, és di-  
csőséges, fel-magasztaltatott örökké. Exod. 15. v. 11.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**U**R Isten, ki minden ez világra jövő embert meg-világo-  
sítasz, kérünk alázatoosan, a' te maasztodnak fényelsé-  
gével, világosítsd-meg a' mi szivünket, hogy a'  
mi néked kedves, és szeretettedre méltó,  
mindenkor azt gondollyuk, és cse-  
lekedgyük. A' te Sz. Fiad,  
a' mi Urunk JESUS  
Christus által.  
Amen.







## XVI. ELMELKEDES.

EMBERNEK ERŐTLENSÉGE, ES ISTEN

malasztjának hathatósága, hogy teremtesünknek végét

el-nyerheszük.



Eremtésednek utolsó vége, (A) a' te üdvösséged, és az örökkén-való boldogság; melly oly magos, hogy ha minden erődet, tehetségedet, és igyekezetedet, arra fordítod-is, soha magadtúl oda nem juthatsz: mert annak az úttya, (B) a' jószágos cselekedetnek az úttya; ez-is pedig oly nehéz, meredek, és kemény, hogy senki Isten kiváltképpen való malasztja-nélkül arra nem léphet. Így szól Sz. Pál: 1 Cor. 12.v.3. *Senki nem mondhattya Ur JESUS, hanem csak a Szent Lélek által.* és 2 Cor. 3.v.5. *Nem hogy elegendők volnánk, mi magunktól valamit (üdvösségre nézve) gondolni, úgy-mint magunktól, (vagy magunk erejével) de a mi elégséges voltunk az Istentől vagyón:* és Ephes. 2.v.8. *mert kegyelemből szabadultatok-meg az hit által, és az nem ti tölletek: mert az Isten ajándéka.* és önnön maga a Christus: Joan. 16.v.5. *Nálam-nélkül semmit nem cselekedhettek.*

Ezt a te erőtlenségedet, sőt lehetetlenségedet, (C) elődben adgya, egy mostan született gyermek, ki oly erőtlén, hogy magával semmi jót nem cselekedhetik, és veszedelmét a melyben forog, el nem távozathattya: chez a lehetlenséghez, járúlnak más akadályok-is, mellyek teremtesed végének el-nyerésétől meg-gátolnak. Mert noha a Christus életéről (D) gyakran elmélkedtél, és magadat az Isten szolgálatyára rendelted-is; de még-is tartóztat a világ, (E) és annak kívánsá-gi, mellyekkel mint néminémű vas-lánczokkal meg-kötöztettél: (F) a gonosz szokások-is, és feslet társalkodások, a jónak gyakorlásátul el-vonnak. (G) Végre, a meg-romlott természet, és a gyarló testnek terhe, úgy meg-nehezít, hogy méltán mondhatod: *környűl vétettem erőtlenséggel, és bé-sílyedtem a mélységes sárban;* és én, nyomorúlt, nyavalyás, és szegény vagyok. De bizzál, mert a mint magadtúl szegény, nyomorúlt, és gyarló vagy, úgy az Isten malasztjával, a Christus által, gazdag, erős, és [H] hatalmas lélsz: mert ő a te erőlséged, ő vonnya-ki labaidat a törből, és el-szaggattya minden kötelcidet, és el-vezet téged az igazság öfvenyére: ő segit-meg téged, hogy a mint magadtúl semmit, úgy az ő malasztjával mindeneiket meg-cselekedhesz.



(I) Így a gyermek Dávid, Izraélnek rettentő ellenségén, a Filistus Goliáton, nem fegyverrel, hanem az Ur nevének erejével vőtt győzedelmet. (K) Így Szent Péter, a Christus parancsolattára, a tenger vizén úgy járt, mint a szárazon. (L) Így ama halászok, kik egész éjjel munkálkodván, semmit nem fogtak vala; a Christus parancsolattára, halaknak bővséges sokaságát rekesztették hajójokban, úgy hogy két hajót halakkal meg-töltvén, más halászokat-is kellett segítségül hini. Vallyon ezek az halászok, nem mindgyárt hattáké-el hajójokat, és mesterségeket a Christus hivatalyára, melyben helyhezttették vala életék táplálását, és gazdagságokat? Ennél mi lehet nehezebb? mi lehet csudálatosabb? hogy ezek a deáktaian, és tudatlan halászok, a Királyokkal, és Nemzetségekkel el-hitethették, hogy Isten az, kit a Sidók nem sok idővel az előtt a Tolvajokkal a keresztre fel-felzittettek vala. Ezt pedig nem magok hatalmokkal, hanem a Christuséval cselekedték; mert senki magától *semmit* nem cselekedhetik, hanem valamit cselekezik, *mindeneket* az Isten malaszttyával cselekedik. Ebből az igazságból, a keresztyén tökéletességnek két fundamentoma nyilatkozik-ki: 1. magunk *bizontalansága*, és *erőtlenége*; 2. *Istenben való bizodalunk*, és *bátorságunk*. Az *első* sem mire nem bátorit, a *másik* nagy dolgokra indét: az *első* mindenektől rettent, a *másik* mindenekre bátorit. *Semmi*, mi lehet ennél kevessebb? *Minden*, micsoda ennél nagyobb? *Semmi*, micsoda ennél mélyebb? *Minden*, micsoda ennél fellyebb? Sokaknak bizodalma abbá csalatik meg, hogy a nagy dolgoknak véghez vitelére Isten segítségében biznak, az aprotékosokra, magokat is elégségeseknek itélik. Azok bizodalmaiban is esik fogyatkozás, kik reménlik, hogy a közönségesseket Isten erejével meg-cselekedhetik, a nagyokhoz nem mernek kezdeni: mert avagy azokra méltatlanoknak itélik magokat, avagy az Isten erejének, és a Christus érdemének kevesebbet tulajdonitnak.

Te ha el-hitted, hogy csak leg-kisseb jót sem cselekedhetel magad erejével, ha szintén úgy meg-vólnais világositva, mint valamely Kerubin Angyal, és olly szent mint Keresztelő Sz. János: és ellenbē, ha Isten-nel mindeneket meg-cselekedhetel, annak erejében bizol, ki egyedül nagy, és csudálatos dolgokat cselekezik, hogy olly könnyen el-érkezel az híres Szentek érdeméhez, mint-ha valami szomjúhozó embernek egy ital hideg vizet adnál; és Szēt Lőrincz tüzes rostélyát, úgy elfzenveded, mint egy kis gyalázatot. Ísmét, ha magadtól *semmit*, s' Istennel *mindent* meg-cselekedhetel; ha ez világot egyedül meg-téritenéd-is, soha fel nem fualkodnál, és hívságoffan nem dicsekednél, tudván Christus mondását: *nem ti vadtok a kik szőlátok*, munkálkodtok, *hanem a ti Atyátok Lelke*. De meg sem utálz senkit-is, meg-em-



lekezevén arról: a ki ma állasz, Isten malasztja által állasz; és ha holnap magad erejére hagyatol, Isten igaz ítéleti szerént minden bűnösöknél alább eshetel; és a kik most el-elve feküsznek, Isten malasztja által felkelhetnek. Menyin vannak, kik Szent Dáviddal, és Salamonnal el-estének?

## FOHASZKODASOK.

**L** Asd-meg Uram az én alázatosságomat, (Psal. 24. v. 18.) erőtlenségemet, és tekéncs az én segítségemre. Psal. 70. v. 12.

Magamtúl vagyok veszedelmem: és minden segítségem csak tölled vagyok. Ofeí. 13. v. 9.

Az én Istenem által szabadulok-meg a' kísértettől: az én Istenem ad erőt nékem, és által megyek a' kő-falon. Psal. 17. v. 30.

Az Ur meg-öldgya a' foglyokat: az Ur meg-világosítja a' vakokat: az Ur fel-támasztja a' le-vettetteket. Psal. 145. v. 8.

Az Ur jobja erőt cselekedet: az Ur jobja fel-magasztal engem. Psal. 117. v. 16.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**O** Rók mindéható Isté, tekéncs kegyelmessen a' mi gyarlóságunkra, és nyújcs-ki a' te jobb karodat, a' mi óltalmunkra. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által, ki te veled, és a' Szent Lélek Istennel él, és uralkodik mind örökkön örökké. Amen.







## XVII. ELMELKEDES.

## A Z I M Á D S A G R U L.



Eg-fontoltad már elmédben, hogy ember Isten malasztja-nélkül, lélek üdvösségre néző dolgot, csak leg-kisfebbet sem cselekedhetik: Isten malasztjával pedig, mind kicsint, s' mind nagyot, egy-szóval mindene-  
ket meg-cselekedhetik. Innét tégy ítéletet az Imádságnak méltóságáról, és szűkségéről: mert noha igaz az, hogy nekünk Menyből sok-féle malasztok adatnak, mellyeket nem kérünk; de ellenben az-is igaz, hogy sokkal többek nem adatnak, ha nem kérjük: Sőt Szent Agothon mondása-szerént, nem csak hatható, de elégséges malaszt sem adatik: azért imádság-nélkül, nem csak jót senki nem cselekeztik, de nem-is cselekedhetik. Ebből mind-az-által az nem következik, hogy az Isten lehetetlen dolgot parancsolna; mert mikor az Isten parancsol, úgy-mond Szent Agothon: *avagy azt adgya hogy meg-cselekedhesse, avagy hogy imádkozzál hogy meg-cselekedhesse.*

Mi legyen pedig az imádság, miképpen, és kikért kell imádkozni, vedd elzedben. Az imádságnak *gyakorlást*, ezeket számlállya Szent Tamás Aquinas: (A) *Dicsérni az Istent*, és minden ő cselekedetét, mert jó, és igen dicséretes, és mindeneket bölcsen, és jól cselekedet. (B) *Hálát adni az Istennek*, minden velünk-való jó-tetemenyért; elsőben pedig, hogy az ő egyetlen egy Szét Fiát nekünk adta, kinek szenvedése, és érdemi által mindenünk vagyon. (C) *A' gonosztól-való megszabadulásért könyörgeni*; az az a bűnért, és azért érdemlet büntetésnek elég-tételért. (D) *Jókat kérni*, mind azokat, mellyek életünknek, és testünknek táplálására szűkségesek, mind a mellyek lélkünk üdvösségének meg-nyerésére szolgálnak: Erre minden jószágos cselekedetek kívántatnak, kiváltképpen azok, mellyek az Istenre néznek, és az hét halálos vétkekkel ellenkeznek; mert ezekből vészik eredeteket minden-némű gonoszságok. Az Istenre nézők így következnek: (E) *Hír*, (F) *Reménység*, (G) *Istenhez, és felebarátunkhoz-való szeretet*, (H) *Alázatosság*, (I) *Adakozás*, (K) *Tisztaság*, (L) *Józsanság*, (M) *Szelidség*, (N) és *Szorgalmatosság*: mellyeket mint hogy az Isten kíván, tartozunk ezekkel élni. Testünk táplálására nézők, ezek: *Egészség, bőséges élet, gazdagság, bőséges, és több ide tartozó cselekedetek*; mellyek magokban sem jők, sem gonoszok: ezeket-is kérhetjük ugyan, de jó végre. Mind-az-által, te tökéletesebben cselekedsz, ha minde-



nekben csak az Isten gondviselésére hagyod magadat, és azt kéred : legyen az ő akarattya: mind azért, hogy gyakran azok a jók oka a károhozatnak: mind azért, hogy magadat inkább ne kereffed mint az Istent: mind pedig, hogy így minden nyúghatatlanságtól megmenekedhetel, és lelki csendeséget nyerhetél, melly nem keveset segít a tökéletességre.

Az Istenhez-való könyörgésnek módgya, ne legyen aláh-való, mint az emberekhez-való könyörgésnek. (O) Tekéncs-meg a koldú-fokat, melly nagy buzgósággal, alázatossággal, és becsültkelttel kérik az alamisnát. Ha azért, ember így könyörög embernek, mit nem érdemel az Isten, kinek felsége véghetetlen. Az után az imádságnak buzgónak kell lenni, mert a túnya embernek lassú, és lankat könyörgése nem kedves Istennél. Miben álljon pedig a buzgó imádság, tanul-meg az halálra sentenciáztatott embertől, (P) avagy a ki életének veszedelme között forog. Végre, az imádságnak hathatónak kell a te részvedrül lenni, úgy, hogy a melly jószágos cselekedetet kérsz Istentől, (Q) annak alkalmatosságára figyelmetesen vigyázz, hogy előttd el ne szaladgyon, mert ha alázatosságot kérsz, s' mások selett héasf; vagy tisztta életet, s' érzékenségedet zabolán nem tartod, csak annyi a mit nyelveddel kérsz, mint-ha magadról el-ráznád. A' szteretet pedig, azt kívánnya tölled, hogy imádságod másokra-is, sőt mindenekre ki-terjedgyen, mert kedves Isten előtt, a ki mindeneket akar üdvezíteni.

Annak-okáért (R) imádkozzá, elsőben a közönséges Anyazent-egyházért, hogy azt mind az egész világon méltóztassá az Isten megtartani, és gyarapítani: Az után, (S) a Fejedelmekért, Elöl-járókért, és Szüléinkért, hogy bölcseségnek, és üdvösséges malasztanak lelkét adgya nekik. (T) Továbbá, Szent Dáviddal könyörögj az alattad valókért, és kik gond-viselésed alá bizattak, hogy ő reájok Isten áldásának harmattya bővségesen szálljon, (U) és minden jó-tévdőinkért, hogy azoknak örökkén-való jókkal fizessen az Isten: (W) Ellensé-ginkért, és gonosz-tévdőinkért, hogy nekik kegyelmezzzen, mert nem tudgyák mit cselekesznek: (X) a Pogányokért, hogy őket Mennyei fényességgel meg-világosítsa: és a bűnösökért, hogy ő rajtok könyörülvén, kegyelmessen bűnőket meg-öldozza: (Y) a ki-múlt Hivéknek lelkekért, kik még Purgatoriumban szenvednek, hogy nekik az örök nyúgodalomnak, világozságnak, és békeiségnek helyét engedgye: Egy-izóval mindenekért, kiket még ez világ testben tartóztat, vagy testekből ki-m ülván, a más világra jutottak, minden bűnőknek bocsánattyát meg-nyerjék, és a boldog örökkén-valóságban éllyenek. Mellyet, hogy könnyebben meg-nyerhef, (Z) hid legüségül a Méltóságos Isten Annját, és a meg-dicsőült Szenteket, mert minnyájan



Isten baráti, és mi szószólóink, kiknek nagyobb gondgyok vagyón a mi üdvösségünkre, mint magunknak. (AA) Ha az egek a te könyörgésidre meg-fiketednek, és segítségüket mingyárt nyavalyádban nem érzéd, el-hidgyed, avagy ártalmas a mit kérsz, avagy ha jó, nem helyes-fen kéred: egyéb-aránt, a mint Szent Bernárd mondgya, avagy a mit Istentől kérsz meg-adgya, avagy a mi hasznosab azt adgya.

## FOHASZKODASOK.

**I**sten színe eleiben bocsátom, az én imádságomat; éneklek, és dicséretet mondok az Urnak. Psal. 26. v. 6.

Uram, te reád néznek a mi szemeink, (Psal. 65. v. 7.) te segítesz meg háborúságinkban. Psal. 69. v. 2.

Dicsérünk téged: áldunk téged: imádunk téged: dicsőítünk téged: hálákat adunk néked. Eccl. in Gla.

Mert te vagy egyedül szent: te vagy egyedül Ur: te vagy egyedül fel-séges. Ecclesia.

Az Urra vettyűnk gondolatunkat, és ő el-táplál minket, (Psal. 54. v. 23.) és meg-óltalmaz minket, és meg-szabadít minket.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**N**Yilatkozzanak-meg Uram, a' te irgalmaságodnak fűlei, a' néked alázatosan könyörgők imádságira, hogy a' mit tőled szívesen kérnek, meg-nyerhessék; és engedd kegyelmessen, hogy a' mi néked kedves, azt kérjék, és cselekedgyék.

A' te Szent Fiad, a' mi Urunk

JESUS Christus által.

Amen.







## XVIII. ELMELKEDES.

AZ IGAZ INTENTIORUL, VAGY JO  
SZANDEKRUL.

Alamit cselekefznek az emberek, a' magok *intentioja*, vagy szándékja meg-itéli. Járd-el à Városakat, Tartományokat, Országokat, sőt mind az egész Világot, és vizsgál-meg figyelmetesen az embereknek tanulókat, és munkájakat, s' meg-látod, (A) hogy némelyek à Deáki tudománynak tanulásába foglalatoskodnak: (B) némelyek világi mesterségekben nyúghatatlanoknak: (C) némelyek szántnak, vetnek, szőlőket mivelnek. majorságok körül gondoskodnak: (D) némelyek imádságokban, elmélkedésekben, és egyéb áitatoságokban gyakorolják magokat: (E) némelyek ellenségek ellen vitézkednek, &c. Mindenek között egyenlő ferénységet, munkát, fáradságot tapasztalsz; még-is ezeknek egyik része, azon egy munkával, egy költséggel, Menyországot el-nyeri, és à más része pokol tűzét magának meg-gyűllasztja: mert nem à ki mennyit, és mit cselekezik, hanem micsoda indulatból, és *intentióból* cselekezik, azt nézi az Isten: innét fűg, mind à jutalom, s' mind à büntetés. Ha jó az emberek cselekedetinek *intentioja*, nem csak azok à cselekedetek, melyek természet szerint jók, hanem azok-is, melyek magokban sem jók, sem rosszszak, (F) az Angyalok által Istennek bé-mútattatnak, ki (G) irgalmasága, és véghetetlen könyörületessége szerint, meg-is jutalmazza. Ha rossz az ember cselekedetinek *intentioja*, (H) à jó cselekedet-is rosszszá téfzi, és à pokol tűzét neveli.

A' szűzesség, melly magában nagy, és ritka jóság, ha Menyországra nem czéloz, onnét ki-rekesztetik: mert nyilván mondgya Christus: *Matr* 23. Tizen voltak à szűzek, kik à **V**ő-legény eleiben készültek, de nem minnyájan bocsáttattanak à Menyegzős házban. *Rosz intentio* az, (I) ha gazdagsággal bővölködöl, (K) gyönyörűségekkel élész, (L) méltóságos tiszteket viselész, (M) magadnak hirt, nevet szerzesz, és ezeket Isten nagyob dicsőségére nem rendeled: mert ez nem egyéb, hanem csak hívságnak keresése, és az ördögöknek áldozattya, kik ilyen tömjénnel tiszteltetnek; noha egy kis ideig való gyönyörűségnek jutalmánál többet ő töllők nem vehet, és az-is mint à fűst hamar el-enyéfk: Sőt (N) meg-csufolnak, és (O) meg-kaczag-nak, mikor azok közzé számláltatol: à kik *sókat* vetettek, és keveset bor-



dottak-bi, ötenek, és meg nem elégették; Iok jutalmat gyűjtöttek, és lyukas fákokban töltötték; és noha gazdagsággal, és jutalommal láttattak bővölködni, mind-az-által semmit nem találtak az ő kezekben.

*Jó intentio* az, mikor Isten büntetésétől való féltedben valami jót cselekezel, vagy valami gonoszt el-távoztatsz: mint a ki azt mondotta: Jóh. 9. v. 28. *féltém minden cselekedetimtől, tudván azt, hogy nem engedcz-meg a vétkezőnek*: és Szent Dávid, Psál. 118. v. 112. *meg-bájtottam a szívemet a te igazságidnak meg-cselekedésére, örökké a jutalomért.* Ezek az Intentiók között, az első a szolgákra néző; a másik a bérésekre, mindenik pedig attúl a tisztaságtúl, melyre kell néked czéloznod, meszszre távozik: mert mind egyik, s' mind másik magad hasznára, nem Isten dicsőségre néz. Hasznos mind-az-által, ezekkel-is magadat ösztönöznöd, miglen volta-képpen meg-tisztúlyon. Az *intentio*-nak tisztasága pedig abban áll, hogy semmi cselekedetteddel egyebet ne keress, hanem hogy azokban az Isten dicsőítése, és hogy az ő szenteséges akarattya, és tetczése bé-telleyedgyenek: mivel, a ki az Isten akarja tisztelni, és az ő tetczését kívánnya bé-telleyíteni, szükséges, hogy áitatos, igaz, irgalmas, csendes, mértékletes, szenvedő, alázatos, és erős legyen; a ki ezt akarja, mint hogy az Istennek tetczik, igen jól munkálkodik. Es ez Mydásnak igaz arany veszseje, mely valamit megillet, arannyá változik. Te azért, Szent Pál intését követvén, 1 Cor. 10. v. 31. *akár egyél, akár igyál, akár valamit másf mily, mindeneket az Isten dicsőségre cselekedjél*, és csak ezt az ő tetczését keresed: és ez legyen minden kívánságidnak, és dolgaidnak utolsó határa. Leg-kivált-képpen pedig, két dolgot igyekezzél el-távoztatni: *Elsőben* azt, mikor valami dicséretes dolgot cselekezel, vagy nyelveddel az Isten dicsőségét hirdeted, vagy tetedet fanyargatod, sziveddel soha magad akarattya-hoz ne ragaszkodjál, mert a magad szereteti a szentség színe alatt-is magát keresi, és így könnyen el-veszthetnéd Mennyei jutalmadot, és valaha sohajtva mondhatnád: *Bőjtöltünk, és meg nem tekintetted: meg-aláztuk lelkünket, és nem tudtad; és imé a ti bőjtörőknek napján, a ti akaratotok találhatik.* Ifai. 58. v. 3.

Hogy pedig nem magadat keresed hanem az Isten, és az ő dicsőséget, ez a jele; hogy a böcsüllettel ellenkező dolgokra-is olly kéznek találod magadat, mint a böcsülteffekre: úgy-hogy, az útáfokkal hasonló szorgalmatossággal keresed a tövisszes úton az Isten, mint a virágoson; és a Magusokkal a barom iftállóban, ha ott kell keresned, mint Herodes udvarában. *Másodszor*, a dicséretes dolgoknak el-végezésékor, óltalmazd magadat, hogy az hívságos dicsőség hozzád ne furja magát (mely mint a moly, a jószágos cselekedetek érdemét megemészti: hanem mindé dicséretet, melyet másfoktúl várhatnál, Isten-



nek tulajdonítsad: mert a mint semmi sincs, a mit Istentől nem vétél: úgy semmi ne legyen, a mit néki vízfíza ne adgy, és szívesen mondgyad: *Nem nekünk Uram, nem nekünk, hanem a te nevednek adgy dicsőséget: és légyen az egyedül való Istennek tisztelet, és dicsőség örökkön örökké, nekünk pedig gyalázat, és orcza-pirulás.*

## FOHASZKODASOK.

**M**ie vagyon több az embernek minden ő munkájából, mellyel (Eccl. 2. v. 22.) munkálkodik a nap alatt, hanem áldván áldgya az Urat.

Mit használ az embernek, ha meg-nyeri az egész világot, és lelkének kárát vallya. Marc. 8. v. 36.

Te reád néznek Uram az én szemeim, ki lakol a magosságbán. Psál.

122. v. 1.

A ki parancsolsz, add-meg a' mit parancsolsz, hogy igazságot ne cselekedgyünk az emberek előtt, hogy azoktól láttassunk. Matth. 6. v. 1.

Adgyon szívet nekünk az Ur, hogy tisztelheszük őtet: nem szemre szolgálván, mint embereknek kedveskedvén, hanem mint Christus szolgálai, szívből cselekedvén az ő akarattját. 2 Matth.

1. v. 3.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**A**Dd-meg kérünk Uram a' te népednek, hogy az ördögi csalárdságot el-távoztatván, csak téged, az ő Istenét tiszta szível követhessen. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.







## XIX. ELMELKEDES.

AZ ELLENKEZŐ DOLGOKNAK  
békével való szenvedéséről.



Ekinces-fel, tekincs alá, tekincs-bé, mindenekben kereszttet találsz, így szól Kempis Thamás *lib. 2. c. 12.* Rendely-el mindeneket akaratoszerént, még-is testi, vagy lelki nyomorúság-nélkül nem lészesz. Szenvedned kel, minnyájá e' törvény alá vettettünk. (A) Hordozzák a kereszttet, nem csak azok, kiket nyomorúltaknak ítéltünk, hanem minden egyéb (B) állapotbéli emberek-is; úgy-mint Császárok, Királyok, s' Egyházi, és világi Urak, Fejedelmek, és Fő-rendek: és a mi csudálatosab, az Istennek belső baráti; sőt ezek mint hogy baráti, ellenkező dolgokkal próbáltatnak-meg. (C) Így vén Tobias, *mint hogy kedves volt Istennek*, vaksággal próbáltatott-meg. (D) Így Sz. Jób, *igaz, és Isten félt ember lévén*, javaitól, és gyermekitől meg-fosztotta, gonosz fekélyekkel meg-verettetett, és a ganéjon ülven, talpátul fogva tetéig, cseréppel vakarja vala magáról a genyetséget. (E) Így az Apostolok, és a Christus Tanítványi, *csufolásokat, veréseket, fokságokat, és tömlöczeséseket szenvedtek*, meg-kövezettek, el-vagdaltattak, és meg-kisértettek, &c. *Hebr. 11. v. 36.* (F) Így maga az Isten Fia, meg-ostoroztatott, kinoztatott, fel-feszítettett, és ízfzonyú halállal meg-ölettetett. Ha azért szükséges a szenvedés, kereszted a szenvedést, mert olly jószágos cselekedet, hogy azzal e' Világnak minden háborúságát, csendessén tűrheted. Ha szenvedni akarsz, meg-nyerheted azt: mert a te fájdalomod, és nyomorúságod nem a szenvedésben vagy, hanem inkább abból, hogy szenvedni nem akarsz; mert a nyalya, melly téged fanyargat, mint hogy akaratoddal ellenkezik, ez az ellenkezést mondhatyuk inkább minden nyavalyáid okának lenni, mint a fájdalmat.

Az akaratot kell tehát arra hódítani, hogy az ellenkező dolgokat szerezze, mert így semmi, avagy igen kevés fájdalmat fogsz érezni, a mint a minden napi testi fanyargatásidból, melyeket szabad akaratod szerént szoktál cselekedni, meg-tapasztalhatod. De mondanád, micsoda tisztesség vagy, hogy azt akarjam a mi velem ellenkezik? Micsoda szeretet látszik a szenvedésben? Olly igaz az, hogy *jó a szenvedés*, mint igaz ez, egy az Isten természetiben, és három természetben: mert mind a kettőt az Isten jelentette-meg, ha azért egygyiket el-híszed, a másikat-is el-kell hinned, noha az érzékenységgel ellen-



keznek. Nem szöllöt Christus hivolkodó szót: egyéb-aránt, nem mondhatta volna bódogságnak à szegénységet, írást, és üldözést, &c. ha ezek roszszak volnának: és ha à szén vedés jó nem volna, Christusnak egész életében való szén vedése csak hivalkodó lett volna, ki nem azért szén vedet, hogy minket à szén vedéstől meg-szabaditana, (mellyet meg-cselekedhetet volna) hanem hogy példájával minket à szén vedésre edesítene. Annak-okáért te se velyed azt rosznak lenni, à mi hitünk ágazattából bizonyos hogy jó, meg-bódogit, és Christus-is mind magának, s' mind nekünk azt választotta. Kevésből tégy ítéletet, az édes gyümölcsöt micsoda facsarja-ki à kemény fa-hejából. Az ellenkező dolgok, és háborúságok az embert bűneiből meg-tisztíttyák, s' gyakrā titkosokból, és idegenekből, míg maga ismértetire, és gonofságának meg-utálására hozatásék, Isten igazsága meg-elégítetik, hogy bűneit, és bűneiért érdemlett büntetést meg-bocsássa: elméje meg-erősítetik, hogy az után à kísértetekben el ne esék: à jelen való jóknak szereteti meg-lankad, és à jóvendőknek kívánsága öregbedik. Es à mint Szent Bonaventura mondgya: érdemesebb az háborúságot szén vedni, (kérek vedd eszedben) mint à jó cselekedetekben magadat gyakorlani.

Annak felette arra tanitanak, hogy felebarátunk nyomorúságán szánakodgyunk: békével való tűrésre mindeneknek jó példát adgyunk: és à szerencsés állapotokért, Istennek hálá-adással szolgáljunk. Végre, à békével való tűréssel, Istennek szent akarattát beteltyesítsük, hogy ő hozzá hasonlók lehessünk. Micsoda ennél becsültebb? micsoda jobb? micsoda kívánatosabb? (G) Ha ezt meg-veted-is, bizonyos légy benne, à kereszttől meg nem szabadúlsz, hanem az ördög nehezebbel fog meg-terhelni, mellyet jutalom-nélkül kényszerítettél hordozni. Nincs jobb mint magadat Isten gondviselésére hagyod, ki örök bölcsesség lévén, mindeneknek úttyát tudgya, (H) és néked-is mi légyen üdvösségedre hasznos, ő láttya: és mint hogy téged szeret, (I) elsőben ördödhöz mért keresztet rendelt, és à mellyet most Szent Angyala által küld, oly szeretettel küldi (vedd jól eszedben) mint éretted Emberré lőtt, és halált szén vedet. Kedvessen vegyed tehát, és vígan szén vedgyed, bizonyos lévén, hogy fokkal keveseb, mint à te bűneid érdemlik; keveseb annál, mellyeket Christus éretted szén vedet; keveseb, mint ezen órában sokak nálánál jobbak szén vednek: és végre, à mi most à (K) te háborúságodban egy szempillantásig való, és könnyű, egy óráig való kereszt, à mint mondám, (L) à dücsöfségnek örökkén való nagy vóltát, és az halhatatlanságnak meg-hervadhatatlan koronáját szerzi. Az ellenkező dolgokat pedig hasznos előt meg-látni, mellyek három rendbeliek: 1. A' belső



ellenkezések, ezek magunktól származnak, úgy-mint elménknek képzési, szomorúságok, és félelmek. 2. A' külső ellenkezések, melyek másoktól vészik eredeteket, mint a' csufolások, szidalmazások, boszúságok; ezek, vagy előttünk járóinktól, vagy magunkhoz hasonlóinktól, vagy alattunk valóinktól történnek. 3. Vannak olyak is, melyek az Isten gond viseléséből, és igazságából származnak, azért, hogy sem mi tőlünk, sem más emberektől, nem vészik eredeteket, mint a' természet szerént való fogyatkozások, szegénység, nemtelenség, és egyéb történetek, kik között, a' melyeket kívánunk meg nem nyerhetjük, és a' melyektől irtózunk, azok alá vettünk. Te mindenkben áll az Isten mellé.

## FOHASZKODASOK.

**H**A' jókat el-vettük az Isten kezéből, a' gonoszokat miért ne vegyük-el. Job. 2. v. 10.

Az Ur azt cselekszi a' mi jó az ő színe előtt. 2 Reg. 10. v. 12.  
Uram, könyörűly rajtam, és gyógyítsd-meg a' lelkemet mert vétkeztem néked. Psalm. 40. v. 5.

Igaz vagy Uram, és igaz a' te ítéleted, (Psalm. 118. v. 137.) cselekedgyél a' te szolgálattal a' te irgalmaságod szerént.

Itt égesz, itt vagdaly, csak örökre kegyelmezz. S. August.

A' pohárt, melyet nékem az Atyám adott, meg-íszom azt: (Joan. 18. v. 11.) békével, mert vétkeztem: örömmel, mert ha velle szenvedek, velle-is uralkodom: szívesen, mert így tetszik az Urnak.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**Ö**Rök mindenható Ur Isten, szomorúak vigasága, és munkálkodók erősege, hasson-fel hozzád Mennyeiben, minden nyomorúságban lévők kiáltása, hogy kiki az ő szükségében, a' te irgalmaságodnak bővségét, örömmel meg-tapasztallya. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.







## XX. ELMELKEDES.

AZ ISTENNEK JELEN-LETERŐL KI MINDENEKET  
lát, és mindenekre gondot visel.

**R**egenten így szóllot az Isten Abrahámhoz: *Gen. 17.v.1.* *Járj előtttem, és légy tökéletes.* vagy a' mint mások magyarázzák: *Járj előtttem, és tökéletes léfesz.* Imé az Istennek jelen léte, a' jeles szentségnek bizonyos orvossága; mert a' mint Sz. Hieronymus mondgya: az Istenről való emlékezet, minden vétkeket ki-rekeszt, és az Istenes életet, és a' Mennyei boldogságnak kezdetit formállyá az emberben, melly az Isten látásában, szereteriben, és dicséretiben foglaltatik. Méltó, és igen méltó, hogy ez világi nyomorúlt életben, ember az Istenről megemlekezzél: mert ő te rólad öröktől-fogva meg-emlekezet, és reád nagy gondot viselt, a' mint *Isaiás 49.v.15.* mondgya: *Vallyon el-felel-kezhettek az Afiszony, az ő magzatjáról: és hogy-ba az el-felelkezik-ís, de én el nem felelkezem rólad.* E sem volt elég, hogy emlékezetben vóltál nálla, hanem hozzád való emlékezeti annyira nevelkedet, hogy velünk egyvé akart lenni, és annyiszor méltóztatik hozzánk jőni, és mikor Szent Attyához fel-akart menni, módot talált, miképpen az Oltári Szentségben mind Világ végéig, velünk maradna. Szemtelen, és hálá-adatlan vólnál, ha annak éleiben nem mennél, a' ki illy szere-  
tettel kívánczik hozzád jőni, és jelen létét nem kedvellenéd annak, ki-nélkül nem élhetéz.

Istennek jelen létét pedig így nyerheted-meg, ha eleven hittel el-híszed, (A) hogy ő véghetetlen, mindenható, meg-mérhetetlen, igaz Isten lévén, mindeneket bé-tölt, el-fedezett titkokat világossan lát, és ő előtt mindenek nyilván vannak. (B) Ha mondám, őtet meg-isméred, imádod, bocsúlod, áldod, szereted, és erődnék minden tehetségével igyekezel magadhoz kapcsolni. Jelen léte pedig Istennek sok-képpen ismértetik-meg: 1. Hogy kiki magával el-hitelle, hogy az első kezdet, kitől vannak mindenek, és te-is őtet mint Uradat Istenedet, imádgjad, és mindenek felett tisztellyed, kitől szükséges-képpen létedben, tehetségedben, és cselekedetiben függesz, ő tőlle az élet, és halál. 2. Hogy minden ki értetünkben ő nekünk segítségünk, és oltalmunk; (C) *ki nem hágy minket a' felet kísértetni, a' mit el-szenvedetünk, hanem a' kísértettel elő-menetelt-ís ad.* 1 Cor. 10.v.12. azért, bizzál ő benne, emberkedgyél, és szivedet meg-erőssítsed. 3. Hogy ő nekünk gondviselő Atyánk, (D) ki mint régenten Danielnek az O-



rozslányok barlangjában az Angyal által ebédet küldött: úgy te róllad sem léfzen feledéken, mert tudgya hogy a' nélkül szűkölköddöl. Itt fiúi bizodalom fel-gerjed vén, elsőben-is kereffed az Isten Országát, és igazságát, és az hólnapi táplálásodról, és ruházatodról nem léfzefz igen szorgalmatos. 4. Hogy ő minden gonosznak (E) bocsfű-álloja. Itt minden bűneidet, mellyekkel őtet meg bántottad, szánnyad, bánnyad, meg-utálljad, és azon igyekezzél, hogy ez után soha nem cselekedsz. 5. Hogy (F) ő minden jónak meg-fizetője, itt a' jó cselekedetek gyakorlására gyűlladgy-fel, és Menyországának meg-nyeréséért semmit nehéznék ne tares. 6. Hogy ő minden alkotmányoknak, és néked-is utolsó véged. (G) Itt minden gondolatidat, szőláfídat, és cselekedetidet az ő nagyob dűcsőlségére intézzed, hogy egyedül csak neki fogsz szolgálni. Ezekről való elmélkedések szolgálhatnak, mind egyebűt, s' mind étel, ital között, (H) és egyéb nyájaskodásokban-is, (I) az hól kinek-kinek tisztelteséges mulatása történik. (K) Végeztet-re, mint hogy sokszor, akaratunk ellen-is, fel-háborodott indulatokkal ostromoltatunk, akkor-is meg-kell Istennek jelen-létét ismernünk: mert ő az, ki az egész Világot, s' mind azokat, mellyek abban foglaltatnak, bölcsen, szentül, és igazán el-rendeli. (L) ő Püspököket tött, az Isten Anyaszentegyházának vezérlésére, és némelyleket Apostolokká, némelyleket Prophétákká, és Doctörökká, némelyleket Páfztorokká. (M) A' Királyok-is ő általa orfzágolnak, és segyvert hordoznak.

Nincs hatalmafság, hanem csak az Istentől, (N) ki másoknak-is, és egyen-egyen mindeneknek otfzogattya, a' mint akarja. Eő tölle vagyon a' jó, és a' büntetés; az élet, és az halál; a' tisztelteség, és a' szegénység; ő nálla-nélkül a' veréb sem elik-le az héjazatról, és egy hajszálunk sem húl el fejűnkéről. A' nagy gonoszt, a' bünt ő engedi-meg, hogy abbúl nagyob jót hozzon-ki; azért te, sem a' természet szerént, sem a' természet felett való áldását senkinek ne irigyelleyd, mellyeket Isten azért otfzogatot, hogy használly, és üdvőlségűnkre szolgállyanak, örömeft szenveded, hogy az Isten mások által vezérellyen téged e' földön: mások fogyatkozásit, és terhét csendes elmével viseléd: a' keferűt, és az édeft, Isten kezéből választás-nélkül veszed, és meg sem háborodol az hirtelen való történeteken: végre, az Isten gondviselésére hagyod magadat, javaidat, selebarátod javait, és mindeneket: azokat követvén, kik (O) a' fel-háborodott tengeren, az hiv, és tudós kormányosra bizzák mind magokat, s' mind gazdagságokat. Ne-is tételkedgyél; mert jobban tudgya az Isten ez Világot, mint valamely kormányos, az hajót igazgatni: mind a' jó, s' mind a' rofz szerencsében bátrab lehetsz, mert mindenek kívánságid szerént



fognak mindenkor folyni, ki egyebet nem akaríz, hanem csak egy vezérlő Istennek tetszését, és dűcsőtségét.

## FOHASZKODASOK.

**K**özel vagy te Uram, és minden én útaim szemed előtt vannak.  
Psal. 118. v. 151. és vers. 168.

Uram, Mennyet, és a földet te töltöd-bé: (Jer. 22. v. 24.) Te bened-  
ved-élünk, mozgunk, és vagyunk. Act. 17. v. 28.

Előtted minden kívánságom, és az én fogadásom előtted el nem rej-  
tetett. Psal. 37. v. 10.

Te szemléled-meg az én ősvenyimet, (Psal. 141. v. 4.) és lépésimet  
te számlálod-meg. Job. 34. v. 21.

Szemem előtt nézem mindenkor az Urat, és az én szemeim min-  
denkor az Urra néznek. Psal. 15. v. 8.

Alágyad az Urat én lelkem, az ő uralkodásának minden helyén:  
(Psal. 102. v. 22.) mert szent minden ő cselekedetiben: min-  
deneket jól cselekedett: mindeneket gyönyörűségesen, az ő  
nevének nagyobb dűcsőségére rendelt.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**U**Ram, kérünk téged, adgy nekünk olly malasztot, hogy  
mindenkor azt gondollyuk, a mi jó, és igaz, és kik nál-  
lad-nélkül nem lehetünk, a' te kedves tetszésed szerént él-  
hesünk. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Chri-  
stus által: ki te veled, és a' Szent Lélekkel él, és  
uralkodik mind örökkön örökké. Amen.







## XXI. ELMELKEDES.

A' NAGY SZENTEK DICSERETES PELDAINAK  
KÖVETESERŐI.

**E**lly nyomorúlt ez világon nekünk gyarló embereknek állapotunk, hogy a' jószágos cselekedetnek útján, közönségesen a' közép utat meg nem előzhettük, hanem azzal láttatunk meg-elégedni, mellyek az üdvösségre csak imigy amigy elegendők. Sokan mondgyák, a' mint Gerson írja: elég nekem a' közönséges élet, ha azzal üdvözülhetek, nem hajtok az Apostolok érdemére. *De a' ki szűkön vét, szűkön is arat*: és ha azok-is, a' kik a' fel-tölti célznak középit irányozzák, gyakran meg-csalatnak, és el-vétik; mit itélz tehát azokról, kik a' célznak végére, vagy szélire irányoznak. Te, ha bátrab szívűnek álitod magadat, halhatcza Szent Jeronymust, ki azt mondgya: Ne elégedgyél-meg a' közép szerént való jóval, hanem a' leg nagyobra, és leg-tökéletesebbre igyekezzél. Bizzál Istenben, és kezgy bátran a' dologhoz: mert az Isten (A) *Meryből jó lelket ad az ő tölle kérőknek*, és mindenkinek bővséggel adgya.

Annak-okáért, kezgy hozzá nagy bátorsággal, és a' tökéletességnek el-nyerésére igyekezzél: mert a' melly okok el-hitetik velünk, hogy kell Istennek szolgálnunk, ugyan azok, azt-is el-hitetik, hogy mennél buzgóbban lehet, úgy kell néki szolgálnunk, és nem csak rész szerént, hanem egészfen. Ezt életünknek (melyben érdemünket nevellyük) rövid volta: ezt a' jogendőknek örökkén-valósága: ezt az Isten szolgálattyának méltósága, gyönyörűsége, és hafza: ezt az Istennek jó-teteményi: ezt a' Chriltus JESUS-nak, és a' meg-dicsőült Szentek példái: ezt az Istennek jósága, és méltósága, mi tőlünk kívánnya, és meg-várja; melly mint hogy véghetetlen, nem illik, hogy kívánságodat te meg-határozzad: mert ha szintén nem tisztelheted-is úgy a' mint ő érdemli, mind-az-által a' mint tölled lehet, kell-tisztelnod. A' jószágos cselekedeteken azokat értyük, mellyek a' közönséges nehezséget fellyül haladván, nagyob erővel mennek végben: mint mikor örökös javaidtól meg-kell válnod, avagy nagy gonosz ellen kell tufakodnod; avagy valamely jó cselekedetben fellyeb kell lépned.

Illyé példákat találhatsz a' Szentek életébē, (B) Sz. Eustachius, mikor az igaz Romai Pápista hitre meg-akart térni, semmi emberi tekintet, sőt Trajánus Császárnak *gratiája*, és ígérati sem tántorította-meg; el-tö-



kéllt szándékában. (C) A' Szent Mátyrok , à Christuſnak vallás-té-  
telét véreknék ki-ontásával meg-bizonyították. (D) Szent Hierony-  
musban à sanyarú poenitentia, és testi sanyargatás tündöklött. (E) Szent  
Antal minden gyönyörűségét à világi jóknak meg-utálásában , és à  
Mennyei boldogságnak elmélkedésében helyeztette. (F) Szűz Szent  
Borbálát à szűzesség szeretetinek áthatatóságából , sem Attyának ha-  
ragja, sem nagy ígéreteknek jutalma ki nem mozdithatták. (G) Szent  
Pál Apostol az Evangelium hirdetéséért, mennyi háborúságot, tömle-  
czést, szorongatást, és vereséget szenvedet? (H) Szent Ignatius Lojo-  
la, az Isten dicsőségének fel-magasztalásáért, és felebaráttya üdvös-  
ségének szeretetiért úgy gyúlladozott, hogy nem egyszer hallatot mon-  
dani: ha választatva való szabadságom volna, inkább akarnék lelkem  
üdvöségének biztonalan voltával tovább munkálkodni , mint a'-felől  
bizonyos lévén , mindgyárt meg-halni. (I) Olvassuk Szent Agoſton-  
ról-is , ki úgy szerette az Istent , hogy ha Uram te Agoſton volnál, és  
én Isten volnék, én Agoſtonná lennék, hogy te Isten maradtál. (K) Sz.  
István első Mátyr ellenségiért könyörgött, bűnöket meg-bocsátotta,  
és őket szívéből szeretete. (L) Szent Domokos , és Iókan hozzá hason-  
lók, minden világi pompát, testi gyönyörűségeket, és méltóságos tisz-  
teket meg-utálván, à lelki szegénységre , és hóltig-való engedelme-  
ségre fogadáffal kötelezték magokat. Hol vannak fok több egyéb szer-  
zetefek? kik az ételben , italban-való gyönyörűséget meg-utálták?  
kik à józáságot, és mértékletességet követték? kik mindeneknek igal-  
ságot szolgáltatván, kinek-kinek à mivel tartoztanak, mind az utolsó  
fillérig meg-fizettek? kik hivatalok szerént leg-kifébb regulára-is gon-  
dot vifeltek, mert ezekben helyeztették à tökéletességnek sum-  
máját.

Minden Szentek felett pedig , leg-nagyob , és leg-tökéletesebb jó-  
val az senlik , (M) ki egyedül maga, Iellyül haladgya à Pátriarchák hi-  
tit, à Proféták reménségét, az Apostolok szeretetét, à Mátyrok erőssé-  
gét, à Szűzek tisztaságát, à Confessorok alázatosságát, à Szerzetefek el-  
mélkedését, és minden Menyben meg-boldogúltak szentségét, à méltó-  
ságos Isten Anyja, Szűz MARIA; kinek életében, mint valamely  
igazat mutató tükörben, minden jószágos cselekedeteknek formája  
tündöklök, és nekünk à vitézkedő Anyaszentegyházban à Christus  
után példájul adatott, hogy kövessük. (N) Boldog vagy te, ha kiknek  
dicsőséges érdemit tisztelod, azoknak példájokat-is mindgyárt köve-  
ted: mert így rövid időben, fok időket töltesz-bé , és egy jeles csele-  
kedet több hasznat, és érdemet szerez , mint száz közönséges; avagy  
buzgósággal el-töltött egy nap, ezer lankat napokat félyül halad. (O)  
Erezheted , el-hitted magadban, miképpen ellenkezik à gyarló termé-



szettel, a buzgó cselekedeteknek gyakorlására, de te ellenben, bátrabban fogj hozzá, és az el-kezdett jót félben ne hagyad. (P) Ha a pogány Philosophusok a jószágos cselekedet árnyéka alatt a közönségesen élő emberek regulájánál fellyeb emelkedtek, mindön a gazdaságot meg-utálták, a testi gyönyörűségeket meg-vetették, és a méltóságos tiszteket magokról le-rázták: bizonyára néked keresztyén lévén pirúlhat orczád, ki lelki fényességgel meg-világosíttattál, Isteni szerezettel fel-ékesíttettél, és mennyei malasztúl meg-erősíttettél? még-is a földön máfzkálz, és fellyeb nem emelkedel.

## FOHASZKODASOK.

**M**Eddig sántikálsz két-fele én lelkem? Ha Ur az Isten, (3 Reg. 13. v. 21.) nagy, és igen dicseretes az Isten, kövesséd ötet tel-lyes szívvedből, tellyes lelkedből, és tellyes erődéből. Matth. 22. vers. 37.

Fel-meneteleket rendelek az én szívemben. (Psal. 38. v. 6.) Jórúl még-is jobbra megyek, és a szentségről nagyobb szentségre.

Mindeneket kárnak tartottam, hogy a Christust meg-nyerjem. Phil. 3. v. 8.

Meg-halljak magamnak, hogy az igazságnak éllyek: a Christus JE-SUS által nékem ez világ meg-feszítettett, én-is e' világnak. A' Christussal a keresztre szegez-ttettem: éllyek már nem én, éllyen pedig én bennem a Christus. Gal. 2. v. 19.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**E**Ngedd-meg nekünk, kérünk téged, mindenható Ur Isten, hogy minket a te Szentidnek példái, a' tőkélletes életre fel-serkencsenek, és a' kiknek emlekezetit tisz-tellyük, cselekedeteket-is követhesűk. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által. Amen.







## XXII. ELMELKEDES.

A KISÉRTETEK ELLEN-VALÓ  
KESZÁLETRŰL.

**A** Z Izraél népe alig lépet vala-ki Ægyptus földé-  
ből; (A) és Istentől néki adatott törvénnyel alig kezdet-  
te vala őtet tisztelni a pusztában; és az ígéretnek földére  
alig indult vala-meg, (B) s' ottan hamar ezekben jutot-  
tak az Ægyptiai uborkák, dinnyék, pár-veres, és fok-  
hagymák, és el-hagyván az ígéretre vezérő utat, Ægyptusban a rab-  
ságra vízfőz-térni kíváncsoznak. Példád ez néked, ki a bűnnek rab-  
ságából csak e' minap szabadultál-meg, hogy az Isten országát keres-  
sed: de el-hid bizonyosan, akár melly helyen légy, és akár melly álla-  
patban ély, kísértet-nélkül nem lélszsz, ha szintén tudatlanságod,  
vagy gond-viseletlenség miatt ezekben nem vészsz-is. Az Aposto-  
lok Colegiuma, Pétert, és Judást; a Paradicsom, Adámot, és Évát; a  
Menyország, az Angyalokat meg nem mentette a kísértettől, és az  
esettől: azért int bennünket a Bölcs: Eccl. cap. 6. v. 19. *Fiam az Isten  
szólgálatyára járulóan, készs-el lelkedet a kísértetre.* El-készited pedig  
lelkedet, ha a te ellenségidre, az az, a te kísértetidre figyelmetessen vi-  
gyáfsz, azoknak igyekezetit által nézed, és idején meg-orvoslod.

1. A' te első ellenséged, ki a nevét magával viseli, az ördög, (C) és  
mint hogy Menyországból ki-csapatott, és pokolra alá vettetett, rette-  
netes irigységgel, és ki-mondhatatlan gyűlölséggel agyarkodik elle-  
ned, hogy téged meg-csallyon, és magához hasonló kinokban ejcsen.  
2. A' második ellenséged a Test, (D) a te meg-romlott természeted, érzé-  
kenységid, és az alsó ember, ezekkel, és ezekhez hasonló nevekkal azon  
egy ellenséget értyük. 3. Az harmadik ellenséged, (E) a család világ,  
ezen értyük az élő embereket, azoknak álnokságit, csalárdságit, és  
mérges kívánságit, mellyek noha a természetnek, és a testnek tulajdo-  
nítottak, a mennyiben kinek-kinek személyét illeti; mind-az-által,  
mikor a közönséges jó ellé egygyütt fuják a követ, a világnak tulajdo-  
nítottat, mert az ördög ezek által akar mindeneket véghez vinni: El-  
sőbb-is azon mesterkedik, hogy a világos igaságot meg-homályosítsa,  
hogy az emberek, avagy ne tudgyák, avagy tréfának álicsák; ellenben  
pedig mind ez világi, s' mind a más világi dolgoknak igaságát tévely-  
gő értelemre fordítsa, és meg-hajcsa. Ezzel a mesterséggel nagyobb ré-  
szét ez világnak meg-csábítja; mert az értelmet azzal vakítja-meg,

hogy,



hogy, már a belső érzékenységeknél cselekedeti jók nem léteznek: az akaratot pedig, és a külső érzékenységeket, úgy-mint a látást, és illetést, a' végre ostromolgya, hogy azokat a cselekedeteket, melyek Istennek tetszenek, meg-gátolgya, és a melyek ő véle ellenkeznek, azoknak gyakorlására indítsa. Vigyázz arra-is, ki minémű természetű, mire hajlandó, és miben szokor gyönyörködni: micsoda tisztékben, és micsoda helyeken forog, micsoda személyekkel, és miképpen nyájaskodik: mindenűvé be-furja magát, mindeneknek tört hány, és minden módon azon mesterkedik, hogy az emberek lelkét el-vezze: Ha nagy károkat nem tethet, a kicsinyeket sem szégyenli, és ha itt-is megcsalatik, a jó cselekedetek ellen, három dandárral indul:

A' testnek, (F) és az érzékenységeknél gyönyörűségével: (G) a gazdagságnak kívánságával: (H) a kevélységgel, és nagy tisztékreváló vágyódással. Oh vezzedelem! oh örvény! oh szél-vész! Te, hogy ezeket el-távoztathassad, Istennek ama három igaz mondatát, el-törölhetetlen bötűkkel szivedben mélyen irjad. Elsőben: *Ha test szerént éltek, meg-haltok*, ércs reá, az örök halállal. Másodszor: *körmeyeb a tevének, által menni a tö-fokín*, hogy sem a gazdagnak Isten országában menni. Harmadszor: *az Isten a kevélyeknek, ellenek áll*. Mit mondhat ennél nehezebbet? egyéb kísérteteknek orvosságát ebből meg-tanúlhatod: *Az ellenkező nyavalyák, ellenkező orvosságokkal gyógyíttatnak-meg*. Tovább, soha a gonoszra nem vonatol, sem a jótól el nem szakaszatol, (minden kísértet ebben áll) hanem, vagy a gyönyörűség által, melyet szeret: vagy a nehézség által, melytől irtózik, és fél. Mind a két-féle kísértet ellen az orvosság-is kettő, a mint Sz. Agooston mondgya: (I) Vály-el a szeretettől, és győzd-meg a fájdalmat. Ísmét, a Christus téged szeretett, és éretted sokat szen vedett; te-is az ő szeretetiért, minden szeretetet, mely ő véle ellenkezik, meg-utály, és minden fájdalmat az ő fájdalomért, el-szenvedgy. Végezetre, mint hogy minden kísértetek oda czéloznak, hogy teremtfédnek végétől, az az, az Isten szolgálattától, és üdvösségedtől meg-fosztatás: azért, te-is ellenben, úgy mesterkedgyél, hogy mind az Isten szolgálattában, s' mind üdvösséged keresésében, áthatatossan, és hiven, (K) mint a bátor vitéz férfiúnak képe mutatgya, vitézkedgyél.

## FOHASZKODASOK.

A Az ördögnek csalárdságától, meincs-meg Uram minket. Lit. oo. SS.



Semmit ne fogjon rajtunk az ellenség, és az hamiságnak fia semmit  
ne árthasson nekünk. Pfal. 58. v. 2.

Mencs-meg engem Uram ellenségim kezéből, és az én üldözőimtől.

Oh jó JESUS a' te sebeidben rejsz-el engem, ne szenved, hogy töl-  
led el-szakadgyak.

Add-meg nekem, hogy ez világnak boldogságát a' te szeretettedért  
meg-utállyam, és semmi ellenkező dologtól ne rettegjek.

K Ö N Y Ö R G E S.

A' Te hiveidnek, kérünk Uram, adgy az igaz Hitben, és  
a' te szeretettedben áihatatos meg-maradást, hogy azok-  
ban meg-gyökerezvén, semmi kísértet minket, tölled  
el ne szakaszthasson. A' te Szent Fiad, a' mi U-  
runk JESUS Christus által, ki te veled, és  
a' Szent Lélek Istennel egyetemben  
él, és uralkodik mind örökkön  
örökké. Amen.







## XXIII. ELMELKEDES.

### FELEBARATUNKHOZ VALO SZERETETANKRÖL.



Ekeñcs-meg ismét à pokolbéli tűznek rettenetes dühöségét, (A) és azt jól meg-fontolván firaflád, (B) hogy az emberek között, minden állapotból, és minden rendekből, iffiak, és vének, férfiak, és Afzszonyok, annyi fokban esnek az örök kárhozatra, mint ha azok, melyeket az hit, és az okosság tanít, nem volnának igazak, hanem csak Poéták fabulája, vagy valamely fűrt fejtű embernek találmánya. Fogd-meg ennek nehéz vóltát elméddel, ha meg-foghatod, szánakodgyál azokon, kik hanyat-homlok sietnek à veszedelemre, és ha lehetséges, orvofold-meg: mert az Ur Isten, Eccl. 17. v. 12. *kinek kinek parancsolatot adott az ő felebarátja felől.* és Matth. 19. v. 10. *Szeressed felebarátodat, mint tennen magadat.* és 1 Joan. 4. v. 12. *E parancsolatunk vagy on Istenből, à ki szereti az Istent, szeresse az atyafiat-is.* Ezt à parancsolatot pedig, à léleknek szereteti felől mondgya, melyet ellenségünkkel-is, ilendő, hogy cselekedgyünk, ha Menyébéli Anyánknak fiai akarunk lenni.

Sokasága pedig azoknak kik pokolra vettetnek három részre osztatnak: 1. Az *Istentelenek*, úgy-mint, à Pogányok, Sidók, Törkök, és azok az Eretnekek, kik meg nem kerestelkedvén az Istentől el-el-hagyatnak, fetétségben, és halál árnyékában ülnek. Illyenekkel teli Asia, Affrica, America, és Európának nagy része. 2. A' *bűnösök*, kik hisznek ugyan à Christusban, de az Isten szeretetiből, és malafztyából, hogy à parancsolatokat meg nem tartják, ki estenek. 3. Az *lágymelegek*, kiknek állapottyok, hogy az örök kárhozatnak veszedelmében forogjon, nem nehezeltethet, ha az Istennek mondásának hiszsz, ki Apoc. 3. v. 13. azt mondgya: *Bár hideg volnál vagy meleg, de mint-hogy lágymeleget vagy, ki-kezelek az én számból okádni.* Ezek veszedelmének, leg kivált-képpen való oka, (C) à világi jókban, à gazdagságban, à gyönyörűségben, és à tisztékben-való el-merülés: Ezeket hitogattya az ördög, (D) mint valami nagy boldogságnak kincseit, melyeknek ártalmas kívánságával, (E) mind nagyokat, s' mind kisdédekét álnokul meg-febbsit: ezeknek gyűjtésére igazán, vagy hamissan (F) ez világ, tellyes tehetségével munkálkodik: sőt (G) à meg-romlott természetnek indulattya, arra oly erőssen vonnya, mint-ha az ember életének



egyedül csak az volna minden gyönyörűsége : mind-az-által , ha annak szavát halgatom , és ki meg nem csálhat , sem meg nem akar csálni , el hidgyed , nem egyéb (H) *vöisnél* , Matth. 13. melynek meg-sértését , ha nem érzik-is némely nyalka udvariak , kik mások álmát álmodozzák , mások úttyát járják , mások szájok izivel érznek , és egész életben mások életével élnek : az olyanok-is , kik akár mi alá-vető szolgálatokkal , nem tudom micsoda undok gazokon kerelik az ilyen el-veszendő jószágot , melly miatt már fel-törték a farkokat.

De mint segitheffed te ezeket a vakokat , az eszteleneket , és a bölcsöknak úttyáról el-tévelyedteket ! (1) Három-képpen : 1. Szűnnetlen imádkozzál az Isteneknekért , hogy az igaz Hitet meg-ismérlék : a bűnösökért , hogy a méltó poenitentiát kövessék : az igazakért , hogy az Isten nagyobb dicsőségének *zelusát* gyakorolják : mellyet a titkos , és magános életben-is könnyen meg-cselekedhetel. 2. A kiket lehet (K) meg-tanítsad az Hitnek ágazatira , a gonoszoknak el-távoztatására , és a jónak , s' tökéletes életnek , és szentségnek bé-telylefitésére. 3. Es utolszor , mindeneknek , és mindenűt jó példa adással világoskodgyál. El-hitte vólt azt Szent Ferencz , hogy jó példával több lelkeket nyerhetne Istennek , mint hofizú belzéddel , mivel az élő , és *bathatos beszéd* , példája a cselekedetnek. (I) Ha olyan szerzetes vagy , ki hivatalod szerént tartozol felebarátod üdvösségét keresni , ne fzen vedd hogy az ördög , és az ő apostoli sérényebbeknek találataának a lelkeknek el-vesztésében , mint te az igaz Hitre térítésében. Bátran mondgyad Szent Pállal : *akarom minnyájatokat olyanoknak lenni , mint én magamat* : és jussón eszedben , ha egy lelket meg-térítesz , többet érdemlel Istennél , mint-ha nagy summa pénzt osztogatnál a köldűsöknek ; mert a mint Szent Chrysostomus mondgya : *ha felebarátodat üdvözited , akkor a Chrystus vérért szíve szeded* . és Szent Bonaventura-is így szól : *annál nem mutatbacz Istennek kedvessebb áldozator* : mivel minden Istenes cselekedetnél leg Istenesebb a lelkek üdvösségében Istennek együtt munkálkodni. Szent Dionysius.

Ha a munkának meg nem felel az haszon , meg-lásd , ne kövessd *Carpust* , (M) ki noha egyéb iránt Szent Püspök vólt , de azokat , kik az okádásra vizsgálta tértek , mindgyárt pokolra kárhoztatta , noha maga-is Christus Urunk ezt az ő cselekedetét éretlen *zelusnak* mondotta : (N) mert ha szűkség volna , a mint *Dionysius Areop.* írja : ismét kész vólna Menyből alá szállani , halált fzenvedni , és a poklok (P) ajtaja előtt , az oda fictő lelkeket meg-segíteni. Te arra vigyázz , hogy vétked miatt , csak egy lélek se vallyon kárt. Jaj , s' melly rettenetes létszen hallani , némely lelki Pásztoroknak , Atyáknak , Elöl-járóknak , és a kiknek tisztekben jár a mások üdvössége ; mert az Istenlent réad bizta az



Isten, és ha meg nem jobbitod, (P) *meg-hal az ő hamisságában, de az ő  
vérét a te kezestől keresi-ki az Isten.* Ezech. 3. v. 18. Ezen a törvényen  
kívül, vannak még többek-is, mellyek felebarátod üdvösségének  
gondviselésére köteleznek. Halhatcza-meg egy summában: *A' mit  
nem akarsz, hogy néked ne cselekedjenek, te se cselekedj meg másoknak:*  
Mindeneket a miket akartok, hogy mivellyenek néktek az emberek,  
ti-is mivellyétek nékik. Matth. 7. v. 12.

## FOHASZKODASOK.

**A'** bádogadás esék reám, a te törvényed el-hagyó bűnösök miatt.  
Psal. 118. v. 13.

*Könyörűly Uram, könyörűly a te népeden, kiket a bűnnek láncza  
meg-kötöztek, hogy a te kegyeséged irgalmassága kegyelmessen  
meg-öldözzön.* Ecclesia.

*Nyisd-meg Uram a vakoknak szemeit, és a siketeknek füleit, világo-  
síts-meg azokat kik a sötétségben, és halál árnyékában ülnek.*  
Luc. 1. v. 78.

*Hálát adgyanak néked, hálát adgyanak minden népek.* Psal. 116.  
vers. 4.

*Az egész föld imádgyon téged, és énekellyen néked, és dicséretet mond-  
gyon a te nevednek.* Psal. 65. v. 4.

*Térjenek az Urhoz, a földnek minden határi, és imádgják az ő si-  
ne előtt a pogányoknak minden nemzetségi.*

## K Ö N Y Ö R G E S.

**O** Róok mindenható Ur Isten, ki mindeneket üdvözítesz,  
és senkinek veszedelmét nem kívánod, tekéncs kegyel-  
messen azoknak lelkére, kik az ördögnek incselkedése  
miatt tölled el-tévelyedtenek, hogy gonoszsa-  
gokból ki öltözzvén, te hozzád vízfűz-  
térjenek. A' te Szent Fiad, a'  
mi Urunk JESUS Chri-  
stus által. Amen.







## XXIV. ELMELKEDES.

## A PURGATORIUMRUL.



Ettőt tanúly itt : A' Purgatoriumban szenvedő  
 lelkekhez-való irgalmaságot, és à bocsánandó bűnnek,  
 csak leg kissebnek-is el-távoztatását. A' kiket à láng kö-  
 zött látcz, (A) ezek à te szűleíd, vér-szerént voló atyád-  
 fiaí, és rokonid : ezek jó akaróid, és barátid, kik mig ez  
 világon éltek, segítségekkel, tanácsokkal, és minden módon igyekez-  
 tek néked szolgálni : ezek à te katona barátid, kik ugyan azon ellen-  
 ség ellen, azon kapitány alatt, à közönséges jóért, veled együtt vitéz-  
 kedtenek : ezek à te eleid, kiknek bocsúlletet : ezek veled egy údejűek,  
 kiknek szeretetett ; és alattad valók, kiknek gödgyokat viselted : egy-  
 szóval, ezek à Christus tagjai, kik egy hittel, reménsséggel, és szeretet-  
 tel veled őzve foglalva vóltk. Ezek már mind Királyok, noha ország-  
 nélküül : mind győzedelmessék, noha korona-nélküül : mind az An-  
 gyalok közé tartozandók, noha az őrdögök szomszédi : Ezeknek jús-  
 lok vagyon Menyországhoz, noha utolsó nyomorúsággal szorongat-  
 tatnak : ezek bóldogok reménsséggel, noha szegények tehetséggel :  
 ezek Isten fiaí, és à Christus őrdőkös társái, noha azokat à kinokat szén-  
 vedik, mellyeket az el-kárhozott Isten ellenségi az egy őrdökkén-való-  
 ságtúl meg-válva. Es mind ezek à rettenetes kinok között, magok-  
 nak csak leg-kisseb vigasztalást sem adhatnak. (B) Ezek kívánnák,  
 ugyan, ha csak egy kis órátka adatnék-is nekik, és abban mit nem  
 cselekednének ? De mind el-múltanak à kegyelemnek napjai, à mel-  
 lyek most folynak, az Isten igazságának tulajdonittatnak : melly ki-  
 nokból senki meg nem szabadúl, mig az utolsó fillérig meg nem fizet.

De imé, (C) melly nagy à mi Istenünknek könyörületesége, ki à  
 kegyelemnek óráját, mellyet nekik meg-tagadott, néked könnyen  
 meg-engedi, hogy à mit ők nem cselekedhetnek, te annak à tűznek  
 lángját, à *ciliciumokkal* meg-nyomjad, à *disciplinával* el-verjed, fo-  
 házkodásfíddal el-fűjad, és köny-húllatásfíddal el-ölcsad. (D) Annak  
 okáért, nagy óhajfíddal kéri à te segítségedet, és könyörületeségedet :  
 mellyet meg sem tagadhaz nekik, mert barátid, és magad-is azokat  
 à kinokat, el nem kerülheted, és ha most rólok meg-emlekezvén, vél-  
 lek irgalmaságot cselekezzel ; néked-is mások hasonló irgalmasággal  
 fognak szolgálni. (E) Te leg kívált-képpen *Misse* áldozatokkal segít-  
 csed őket, mellyeknél sem élőkért, sem holtakért, semmit ked vesseb-



bet, és hasznosabbat Istennek nem adhatsz. (F) Az áldozatok mellé adgy buzgó, és áitatos imádságokat, mind az Oltár előtt, mind a korporsó előtt, és mind egyéb helyen: és mikor ezedben jutnak, fizes főházkodással emlékezzél róllok. (G) Az alamisnálkodást, böjtlést, és más egyéb jószágos cselekedeteknek gyakorlását *te* műlaffad-el: mert minden jó cselekedetért az igazak Istentől nem csak malasztot, és dicsőiséget, hanem több Mennyei áldásokat, és mind nagyok, s' mind mások bűnökért való elég-tételt nyernek. Vannak, kik főzorgalmatossan vigyáznak minden búcsú meg-nyerésére, és azokból magoknak semmit nem tartanak, hanem mind a Purgatorium-béli lelkek szabadulásáért rendelik, bizván hogy az Isten őket-is halálok óráján, azoknak efedezésekért, tellyes búcsú-nélkül nem hadgya. (H) Es az Isten Angyala majd örvedetes hirt vízen nekik, és bé-tölti őket vigasztalással, és nyúgodalommal.

Ha azt kérde, micsoda ezeknek a kinoknak oka? nem egyéb az hivalkodó, és haszontalan gondolatoknál: nem egyéb a teremtetett álatokhoz-való rendetlen szeretetnél: nem egyéb az haragnak, gyűlölségnek, irigységnek, és felebarátod ellen-való neheztelésnek, hirtelen, és véletlen indúlattyánál: nem egyéb becsűlleted, és világi javaid szaporításának kívánságánál: nem egyéb ételben, italban, álomban, tested kedvezésének keresésénél: nem egyéb azoknál, az híváság dolgoknál, mellyeket teremtesed végének meg-nyerése ellen cselekezel: (I) A' többi között azok az áitatoságok, mellyeket túnyán, resten, álmódózva, és csak imigy-amúgy vittél véghez: egy-szóval, minden vétkeid, kicsények, nagyok, kikért ez világon eleget nem tőttél: (K) mert *semmi ferteztetett, bé nem mégyen Menyországban.* Apoc. 21. v. 27. az hól minnyájan olyanok lésznek, mint az Isten Angyali, kik dicsérik, és áldgyák az örökkön örökké élőt.

Ebből te azt hozdad-ki, hogy igen nagy, és rettenetes az, a mit közönségeffen az emberek kicsénynek vélnek, vagy mondanak lenni: mert gondoly egy olyan embert, (L) a ki soha semmit nem tudott a Pokol-béli, vagy Purgatorium-béli kinokról, látván pedig azokat a kinokat, s' okát nem tudná, mit vélnél hogy mondana? nyilván azt mondaná: a ki az embereket Purgatoriumban úgy kinozza, avagy nem Isten, hanem kegyetlen *tyrannus*: avagy rettenetes gonosz az, a mit úgy büntet. De bizonyos, hogy a mi Istenünk, igaz, és nem kegyetlen, szelid, és igen kegyelmes, úgy-mint ki még az el-kárhozott lelkeket sem bünteti érdemek szerént, sőt azon örvedezne, ha Isteni igazságához férhető volna, mennél rövideb, és kisebb kinnal büntethetné. Rettenetes gonosznak kell tehát a bűnnek lenni, melly illy rettenetes büntetést érdemel: rettenetes a mi vétkünks-is, kik gondolat



lanságunk miatt a bűnt csak vétéknek sem tartjuk, és gyakran kész-  
szőbbek vagyunk akár melly bocsánandó bűnnel az Istent meg-bánta-  
ni, hogy sem valami kis bocszúságot el-szenvedni.

## FOHASZKODASOK.

**E**mlekezzél-meg Uram szolgaidról, és szolgálóidról, kik min-  
ket az hit jellel meg-előztek, és a békeféségnek álmában alusz-  
nak. Ecclesia in Cant. Missæ.

*A Christusban el-nyugott lelkeknek, hogy a nyugodalomnak, vilá-  
gosságnak, és békeféségnek helyét, enged-meg, kérünk téged U-  
ram halgass-meg.*

*Uram ki el-jövendő vagy, az holtaknak, és eleveneknek meg-ittile-  
re, (2 Tim. 4. v. 1.) adgy nekik örök nyugodalmat.*

*Adgy Uram örök nyugodalmat nekik, és az el-enyészhetetlen vilá-  
gosság fenyekedgyek nekik. in Offic. Defunct.*

## K Ö N Y Ö R G E S.

**M**inden híveknek teremto, és meg-váltó Istene, szolgál-  
id, és szolgálóid lelkeinek, minden bűnököt meg-bo-  
császlád: hogy a' melly engedelmet mindenkor kíván-  
tak, azt áitatos könyörgések által meg-nyerjék.

Ki az Atyával, és Sz. Lélek Istennel egye-  
temben élz, és uralkodol mind ö-  
rökkön örökké. Amen.







## XXV. ELMELKEDES.

GONDOLATIDNAK, ES BELSŐ INDULATIDNAK  
*lelki Atyáddal való közléséről.*



**Eszől** állunk, és **Lélekből**: az ideig valókat keres-  
 sűk, és az örökkén valókat. Hogy testednek, és az örök-  
 kén valóknak jól gondgyát viseljed. (A) Szüléidtől,  
 vagy azok helyet, tudós, és próbált embernek tanácsát  
 vészed, halgatod, és követed. Jól cselekedsz, mert a'  
 Bölcs tanácsa-is az: *Ne támaszkodgyál okoságozhoz. Prov. 3.v.s.* Hogy  
 testedre, és az örökkén valókra-is gondot viselhess; járj lelki Atyád  
 tanácsán, halgassd, és kövessd ötet: (B) annyival inkább pedig, men-  
 nyivel a lélek a tested, és az örökkén valóság fellyül haladgya az ideig  
 valókat. Ettől a' tanácstól két dolog vonhat-el téged: a' gonfság, (C)  
 hogy magadot meg ne jelencesd, (D) és a' régi rosz szokás, hogy a' jó  
 tanácsot ne kövessed: mert a' gonfság, mint hogy magába ocsmány,  
 a világozságtól el-sút, és a' sötétséget szereti: a' szokás pedig, mivel má-  
 sodik természet, hogy a' régit el-hadgya, és valami újat próbállyon,  
 igen nehezen cselekszi. De ellenben az Isten Angyala arra int, (E) hogy  
 erőszakot szenved Menyorság, és annak az úttya nehéz, és kalauz-nél-  
 kül senki azon nem járhat. (F)

A' jószágos cselekedetet ki tanulhattya-meg, Mester-nélkül? El-  
 ső Mester a' Christus, (G) ki emberek által szokta meg-világosítani, és  
 üdvözíteni, a' kiket meg-váltot, és el-választott: a' mint Szent Pál pél-  
 dájából ki-tetfzik, kit az Isten minek előtte Pogányok Doctorának  
 formált volna, Ananiáshoz küldötte. Ne mondgad a' lelki dolgok-  
 nak igazgatásáról már sok könyvek irattanak: mert bár ezek mind  
 így legyenek; (H) de a' véletlen történetekben, úgy mint vigasztalá-  
 sokban, szomorúságokban, vagy más egyéb belső indulatokban, mi-  
 képpen kellesek magadot alkalmaztatnod, a' könyvekből nehezen,  
 lelki Atyádtól pedig, (kinél nyilván vannak szivednek titkai) kön-  
 nyen meg-tanulhatod. Ismét mikor a' tudatlanság, vagy a' tévelygő  
 ítéletek elmédet meg-háborittyák, (mellyek miatt, sok jó indulatu  
 iffiak a' tékozló fiúval, (I) a' disznók moslékjára vetemedtenek) ő az  
 okoságnak fáklyáját meg-gyújtja, hogy az honnā el-tántorodtál, oda  
 való vízfőz térefedet meg-láthassd. Akaratodat mikor a' túnyaság  
 el-nyomja, (K) és az ellenség szivedben konkolyt hint, ő téged fel-fer-  
 kent: mikor a' jónak véghez viteliben habozik elméd, (L) ő el-igazít;  
 végre, mikor a' Pokolbéli farkas hozzád hőzelget, (M) hogy lelketed



el-ragadgya, ő a te jó Páiztorod ki meg-óltalmaz. Miért nem bizod tehát ő reá lelkedet? és a mint a régi Szent Atyák tanácsollják, hogy minden gondolatodat, kívánságodat, jókat, és gonoszokat néki meg-jelencsed, miért nem cselekedsz?

Itt-is int a Bölcs: Többet ne éres, hogy sem szükséges. Eccl. 7. v. 17. mert vagy on olyan út, melly az embernek igaznak láttatik, annak vége pedig balálra viszen. Prov. 14. v. 12. Lelkedért ne fégyenlyed az igazat meg-mondani, mert az, dúcsófséget, és kegyelmet hozó szemérmefég: sőt azon örvendez a lelki Atyád, mikor láttya a te hozzá való zeretetedet, és bizodalmodot, hogy ő előtte semmit el nem titkolsz. Nem-is ellenkezik az Atyai szeretettel, a kísértetnek, és gyarlóságnak akár melly undoksága: mert tudgya, míg az agyagból formált testben élünk, gyarlóság alá vagyunk vetve. Nem-is módhac oly ocsnányságot, melybe ezerek nem hevertének, talám még maga-is valaha, azon az úton járt. Halhatcza egy lelki Atyát: Tudgya az Isten, így szólt Gerlon, minémű szívből való szeretettel vitetem ahoz, ki az ő nyomrúságát nékem ki-nyilatkoztatgya; mellyek mennél ocsmányabbak, és utálatosabbak, annál inkább szánakodhatom rajta.

Eördögi kísértetek, el-hidgyed azokat el-titkolni, mellyek orcza-pirúlást szereznek: mert mint valami kerítő, mikor becsülletes ember leányát meg-akarja csálni, azon mesterkedik, hogy a leányzó Szülőinek, az ő befzédéből semmit meg ne jelencsen: úgy az ördög-is, hogy a te lelkedet, mellyet veszedelemre szeret, meg-cjtheffe, meg-tiltya, hogy lelki Atyád előtt az ő mesterséges csalárdságát el-tagadgyad. Azt kérded, kit kell lelked igazgatójának választanod? Bölcs, okos, és hív férfiat, a ki tudgyon használni, és használlyon: a ki tudgya az útát Menyörzägra, és maga-is azon járjon. Az ilyen embert könnyen meg-ismérheted, ha befzédére, cselekedetire, és egyéb magafelélésére vigyáfsz. Mikor olyant találhatfsz, bizvást nyájaskodgyál véle. Halhatcza itt Szent Bernárdot: Valaki magafelkének üdvösségében, mesterré téfszi magát, a boldognak tanítványát adgya magát. Még egyre intlek, s' talám leg szükségesefebre, azt a kit lelki Atyádnak okosfon választottál, könnyen el ne hadgyad, ha szintén kemény ember-is, ha azokról meg-dorgál-is, mellyek a dorgálást meg-érdemlik. Gyermekség az olyan orvostól futni, ki a sebedet tisztogatgya, a testet égeti, metélli, és vagdallya: ellenben pedig okos, és bátor szívű az, ki az orvosnak kezében éppen magát bizza, akár egéffe, akár vagdallya, csak meg-gyógyítsa: mert, jobbak a szeretőnek sebei, hogy sem a gyűlözőnek csokjai. Prov. 27. v. 6. El-hidgyed, nem szeret téged az a lelki orvos, ki bűneidnek fertelmességét el-halgatgya, és szükséges irokkal nem orvofollya. Adgya Isten, hogy ne éfsék veled egy ke-



lepczében, ki téged azon mocsokban hágy meg-rodhadni, és meg nem fedd rólla.

## FOHASZKODASOK.

AZ ből nincs vezér, a nép el-vész: a meg-maradás pedig, az ből sok tanács. Prov. 11. v. 14.

Jaj a kik mély szível vidtok, (Isai. 29. v. 5.) én pedig el nem rejtem az én hamiságimat, (Psal. 31. v. 5.) és meg-mutatom magamat a' Papnak.

Az ördög, mint az ordító Oroslány, körül jár, keresvén a' kit el-melyen. (1 Petr. 5. v. 8.) Jaj az egyedül valónak. Ecc. 4. v. 10.

Bé-sílyedtem a' mélységes sárban, (Psal. 68. v. 3.) küldgy segítséget a' Szent belyből. Psalm. 19. v. 3.

Küld-el Uram, a' kit el-vagy küldendő, ki azt mondottad: Szíven szerént való Pásztorokat adok néktek, (Jer. 3. v. 19.) hogy valaha az ellenség el ne ragadgya az én lelkemet. Psal. 7. v. 3.

## K Ö N Y Ö R G E S.

ENGed-meg, kérünk téged, mindenható Ur Isten, hogy a' te Cseléded, az üdvösség úttyán járjon: és Keresztelő Szent Jánosnak, (és kiket ez földön életünk vezérinek tartunk) intéleket követvén, ahoz a' kit ő meg-jöven-dőlt, bátorságossan juthassunk. A' te Szent Fiad, a' mi Urunk JESUS Christus által.  
Amen.







## XXVI. ELMELKEDES.

A CHRISTUS JESUSBAN VALO BIZODALOMRUL,  
*ki mi trettünk bűnösökért szenvedet, és meg-bólt.*



Mé a' Világnak, az Angyaloknak, és az Embe-  
 reknek csudája: (A) à Sidóknak botráncokzás, à Pogá-  
 nyoknak bolondság; azoknak pedig kik hivattattak,  
 Isten ereje. és bölcsesége. Imé mondám, az Istennek  
 véle egy természetű, igaz, és örökkén való Fia, *(ezt az*  
*hallás meg nem foghatja, az elme fel nem érheti, à terem-*  
*tett állat meg nem becsülheti, és annak el-hitelére refzket: így szól Szent*  
*Chrysothomus.)* melly kegyetlenül kizoztatott, melly rettenetes fáj-  
 dalmokat szenvedett, és melly gyalázatos halállal meg-ölettetett. Ezt  
 csudálad, és halálának okát, s' Urát tudakozod? Az Istennek véghe-  
 tetlen jósága találta, és hozzánk való szereteti cselekedte, hogy à szen-  
 vedhetetlen szenvedne, és az halhatatlan meg-halna: nem-is más  
 végre, hanem à nyomorúságtól, melyben torkig úszunk vala, meg-  
 szabaditana, és az örökkén való jókkal meg-boldogitana. Visgáld-  
 meg jól, micsoda nyomorithatna-mag téged akár mely felől-is; meg-  
 látod semmit nem találz, à miben à fel-feszítettett JESUS ne légyen  
 néked segitőd, oltalmazód, és meg-szabaditód. (B)

Ha alá tekintesz, meg-látod az ördögöt, ki ezer mesterséggel el-  
 lened fel-fegyverkezett; de az, à kit à Kereszt-fán lácz függeni, annak  
 kéz-iját el-töri, az erős segyverest meg-gyözi, és úgy meg-kötözi,  
 hogy ez után az ördögötül többet nem kell félned, mint a' lánczra ve-  
 tett kutyától; mert senkit meg nem marhat, valaki hozzá nem kö-  
 zelget. (C) Ha *magadban* tekintesz, meg-látod sok fertelmes vétkei-  
 det, mellyek lelked ifjéretit furdallyák, és szűnetlen ostorozzák. De  
*imé az Isten Báránya, ki el-vészi à Világ bűneit.* Valamenyi bűnt az  
 egész emberi nemzet cselekedett, mind maga hordozta azt, és à Ke-  
 reszt-fán meg-fizette: és meg-mosót minket à mi bűneinkből az vére ál-  
 tal. Apoc. i.v.5. (D) Ha *hátra* tekintesz, meg-látod mind à testi, és  
 mind az örökkén valót. De bizzál, mert à Christus el-törlötte az örök  
 halálnak keze-irását, és à Kereszten bé-fejezte, à mint Oseæ 13.v.14.  
 meg-mondotta: *Halálod léfzek oh örök balál, te harapásod léfzek Pokol.*  
 Az ideig való halált pedig, (és minden háborúságot) maga halálával  
 úgy meg-édesítette, hogy mindeneknek kik à Christushoz szabják  
 magokat, és véle akarnak élni, kedves, és kellemetes légyen. (E) Ha  
*magad körül* tekintesz, meg-látod à csalárd Világot, ki sok jó szeren-

cséjével



cséjével hizelkedik, noha abban többen vesznek-el, mint a szerencsétlenségben. De pálcza a Christus Kereszti, melyhez tartózkodhatol a fíkon, hogy semmi veszedelmes gyönyörűségben meg ne csuszamodgyál: minden édesége a Világnak, a Christufnak epéjétől meg-keferedik. (F) Ha fel-tekéntesz, meg-látod Menynek, és földnek read meg-haragudott Urát, kinek kezében esni rettenetes. De ne esél kétségben, mert a Kereszten üdvösség vagyon, és a Christus izenvedése, és halála, a Mindenhatót meg-fosztja fegy verétől; és annak felerte a Mennyei kincsek el-vételére, néminémű-képpen erővel kinfzerit: mert a Christus elég-tétele a mi bűneinkért, nem csak elégséges, és egyenlő, de minden igazságnak keménységét fellyül haladgya; a' mint a Theologusok tanítták: Annyit érdemlenek a' Christus szenvedési, hogy az egész Világnak nem lehet olly rettenetes, és annyi bűne, melynél többet, és nagyobbbat meg ne bocsásson az Atya Isten, Sz. Fiának tekéntetiért, és Mennyei áldását, ha mind örökkön örökké olztogatná-is, meg-érdemlené Szent Fiának engedelmesége.

Mit rettegész tehát, midőn az egekkel, és az egeknek Urával megbékéltél? Oh keresztyén lélek! ha ezeket érted, miért nem lágyúl a' te szíved a' Christus JESUS szeretetre. Jákob Pátriarchának fiai mint örültenek, mikor halották, hogy Joseph az ő Attyok-fia, egész Egyptusban uralkodik, és minden bűneikről el-seletkezvén, magához illy gyönyörűséges igékkel hja: *Jöjjetek hozzám, és én néktek adom Egyptusnak minden jóait. Gen. 45. v. 18.* Imé a' ki méltóztatott a' mi Atyánk-fia lenni, Menyben uralkodik, és el-seletkezvén minden mi bűneinkről, melly gyönyörűséges igékkel hij, mondván: *Jöjjetek hozzám minnyájan a' kik munkálkodtatok, és terhelve vadatok, és én megnyugotlak titeket. Matth. 11. v. 28.* (G) A' fétéségnek minden fejedelmi, kellyenek-fel ellened, meg-látod Szent Antallal, hogy minden igyekezetek ha'zontalan. Minden emberi háborúságok szorongassanak, de semmit ne kételkedgyél, Menyből az Isten segítséget ad: mert ha Moysesinek (H) kedves szolgájának meg-halgatta könyörgését, miért ne tekintene egyetlen-egy Szent Fia vérenek ki-ontására: kinek csak egy fohászkodása-is kedvesfőb volt, mint ez Világ minden bűneinek kedvetlensége. De egy a' mi szükséges; a' Christus JESUS Vérenek magadhoz való foglalása: mert ugyan-is, mit használ az élő kút-fő, ha az üdvösségnek vizét ki nem merited? Mit használ a' Királyi kincs, ha azzal adótságodat meg nem fizeted, és magadat meg nem gazdagítod? Ez a' Christus Vérenek magadhoz való foglalása, két-képpen lehet: 1. a' Szentségek által. 2. a' jó-zágos cselekedetek gyakorlása által. (I) Oh keresztyén lélek! hogy ezekben a' Christus



éremében részesülhets, alázatos szível borúl a fel-felzittetett Ur JESUS lábaihoz, valahöl lehet, és a pœnitentiának, Oltári Szent Sacramentumnak gyakorlása kívül, hidgyed, reményed, szereffed, és kõnyörögj az Atyának, hogy mind a gonoszoknak el-távoztatásáért, és mind a jónak meg-nyeréséért, téged meg-halgasson az õ Szent Fiáért, a mi Urunk JESUS Christusért. Amen.

## FOHASZKODASOK.

Sokan vannak a kik engem áldöznek, és háborgatnak, (Psal. 3. v. 2.) én pedig bizom, és dicsekedem a mi Urunk JESUS Keresztiben, (Galat. 6. v. 14.) melyben vagyok élet, üdvösség, és fel-támadás.

Vizet meritek az üdvözítõnek kuttyából, (Isai. 12. v. 3.) bizodalommal cselekszem, és nem félek: (Isai. 12. v. 2.) mert az Ur szabadítómmá lött nekem. Psalm. 117. v. 12.

Imádgunk téged Christus, és áldgunk téged: mert a te Kereszted által váltottad-meg ez Világot.

A te szolgád vagyok én, (Psal. 115. v. 16.) drága áron (a te Véréddel) váltottad-meg ez Világot. 1 Cor. 6. v. 20.

Te benned biztam Uram, meg ne szégyenüllyek örökké. Psal. 70. v. 1.

## K Ö N Y Ö R G E S.

URam JESUS Christus, élő Istennek Fia, ki Szent Atyádnak akarattjából, és a Szent Léleknek munkálkodásából, e Világot meg-elevenítetted: mencs-meg engem az én hamiságimból, és minden gonosztól, és adgyad, hogy mindenkor a te parancsolatidhoz ragaszkodván, tölled soha el ne távozzam. Ki az Atyával, és a Szét Lélekkel élsz, és uralkodol mind örökkön örökké. Amen.







## XXVII. ELMELKEDES.

A PUSZTARUL, MELYBEN A LELKI  
gyakorlások által, üdvösségét szomjúbozó ember meg-újulhat.

**A**' Pusztában hilak téged, azt akarom, légy Reme-  
te, de nem parancsolom, hogy Remete Sz. Pállal, avagy  
Remete Szent Antallal, holtig a pusztában lakjál, hanem,  
hogy csak egy néhány napig magadban szálj, és lelked  
állapattyát meg-vizgállyad. Alig találj egy Szentet, ki az  
ilyen barlangot nem szerette volna: A' Bölcsnek-is ez a tanácsa,  
hogy néha-néha a fokaság közzül el-kell távozni, és magában kell  
embernek szállani. Ne mondgyad: csak hivalkodva töltöm ott az  
üdőt, és ha csak magánossan maradok, a *mélancholiától* meg-emész-  
tődöm. Egyikről se fély: mert mind vig, s' mind foglalatos lélszél,  
és egyedül sem maradsz; mert ott bűneidnek terhétől meg-könnyeb-  
bedel, és Mennyei jókkal meg-gazdagodol. Mit cselekedzel tehát? (A)  
Elsőben eddig-való életedről végy számat: meg-feleltél-e hivatalod-  
nak? meg-tartottad-e az Anyaszentegyháznak parancsolatit? Itt azon  
erőlködjél, hogy leg aláb-valónak, és leg méltatlanabnak mondgyad  
magadat, nem hívságbul, hanem tellyes szivedből, egyéb-aránt aláza-  
tofság benned nem találtatik

Ha Szent Pál, első, és leg nagyobb bűnösnek mondotta magát, és  
szívében-is úgy érezte; mert nem hazudhatot a Szent Lélek, ki az ő  
nyelve által szóllott: miért nem monhatod te azt magad felől, ki csak  
egy nyomorult, gyarló ember vagy? Oh boldog Isten! Ha az emberek  
között a méltóság abban áll, hogy ki-ki kötelelségét meg-ismérje, és a  
szerént éllyen: így-is meg-kell vallanom, hogy én mindeneknél leg  
méltatlanab, és leg aláb-való vagyok: mert senkit nem tudok, a ki-  
ben ez három: *annyi bölcsesség*, a kötelelségnek *annyi isméréti*, és *an-  
nyi el-mulatása*, együtt találtatsék mint én bennem. Tudom Judás-  
nak vétjét, nagy volt úgy vagyó, de még ötet Christus úgy meg nem  
kötelezte volt, mint engem, mert még ő érette meg nem holt volt,  
mint én érettem. Anti-christusnak-is sok-sféle bűnei képzének el-  
mémben, de ő azoknak bocsánattyát annyi-szor meg nem nyeri, sem  
az Istennek hathatós malasztját annyi-szor nem vézi, sem a bűntre-va-  
ló alkalmatofságoktól, és cselekedetektől annyi-szor meg nem óltal-  
maztatik, mint én. Tudom Lucifernek vétjét-is, kinek Isten nagyobb  
világosságot adott ugyan, mint nekem, de az hívségre nem kötelezte-



tett, mint én, mert ő mindgyárt az első bűne után el-kárhozott, és én nem: és az Isten Fia nem ontotta véréát, mint én éretem. Ha talám más valamely teremített állat találtatnék, kinek nagyobb kötelessége volna, és a bűnek nehézségét-is jobban által értené, mint én, és ha bűnt-is nálamnál nagyobbbat cselekednék (mellyet én okofán nem gondolhatok, ki másnak szívét, és lelki ísméretit, és belső Isten malasztjával-való áldáfit nem láthatom) még ennél-is, és minden egyéb embereknél, sőt az ördögöknél-is aláb-valónak mondom magamat, nem kép-mutatásból, hanem valóságossan: mind azért, hogy ha ezerszer vétkezném-is a bűnek rettenetes undokságát meg nem ísmérem (de meg-fogom vala ísmérni,) mind azért, hogy a mint az Istennek méltóságát, és felségét meg nem foghatom, ki a bűnnel megbántodik, sem a cselekedetnek árrát, és érdemét meg nem bocsúlhatem, melytől a bűn meg-foszt: úgy a bűnek nehézségét, és a magam méltatlanságát nem elégségesen értem.

Meg-ísmérvén lelkednek nyomorúlt állapattyát, serkencs-fel magadat, és egész életedről-való igaz gyónás által, bűneidből tisztútki, (B) és az Angyalok kenyerével úgy meg-erősödgyél, hogy az Istennek meg-szentelő malasztja (lelkednek eledel) áthatatosán benned meg-maradgyon, és nevelkedgyék; ennek ereje által minden kísértetek ellen légy győzedelmes, bocsánandó bűneid meg-bocsáttassanak, az halálofak meg-gátoltassanak, lelkednek örök élet, és testednek az utolsó ítélet után boldog fel-támadás adassék.

Ezek, mind az Oltári Szentségnek gyűmölcsi, és azokban fel-találtnak kik halálos vétékben nem élnek. Ezek után mind nyelveddel, s' mind elmédvel-való imádságokban foglallyad magadat. (C) A' szóval-valók között első légyen a *Mi Atyánk, üdvöz légy MARIA*, és az Anyaszentegyháznak könyörgéfi. Az elmével-való között pedig, (D) a te kalauzodnak, a Chrístus JESUS-nak életéről, szén vedéséről, és haláláról-való elmélkedések: mind azért, hogy a mit éretted cselekedett, és szén vedett, hálá-adó légy: mind azért, hogy életedet, és minden cselekedetidet az ő követéséhez szabjad. (E) Annak felette azokra az igazságokra figyelmezz, mellyeket az Ur szívedben száll, és fel-jegyez, arra a végre képzített könyvedben, hogy mikor nem-is véléd használhasson. (F) Minek utánna bűneidből meg-tisztúltál, és a Chrístus Szent Testével, és Vérével részesedté, és imádságid által Isteneddel meg-eggyezté, és lelki fényességgel meg-világosítottátál, magadat minden teremített állatok feliben fel-emeled, Mennyci emberre változván, az Isten kívül semmit nem kívánsz, hanem mindeneket az Istenért. (G) Végezetre, hasonló léfesz a pusztaban élő pellikán madárhoz, mert a lelki életet, mellyet tanúltál, mindenekkel; leg elsőben pedig,



hozzád tartozókkal közöllyed, az ő értelmeket, az hól az alkalmatos-  
ság hozza meg-világosítsad: és a bűnöknek el-távoztatására, a jószá-  
gos cselekedetek gyakorlására, és a tökéletes szentségnek meg-nye-  
résére igyekezzél fel-gyűllasztani.

## FOHASZKODASOK.

**U**ram, a ki azt mondottad: a pusztában viszem őtet (a lelkeket)  
és szívem-szerént szóllok neki: (Oseā. 2. v. 14.) Ihol va-  
gyok Uram, szóly, mert hallya a te szolgálád. 1 Reg. 3. v. 9.  
Le-ülök egyedül, és halgatók, (Thom. 3. v. 28.) és gyakorlom ma-  
gamat igazságidban. Psal. 118. v. 48.  
Gondolkodom régi esztendeimről lelkemnek keserűségével, (Isai. 38.  
v. 1.) és fel-emelem magamat magam felibe.  
Mint a sírral, és kővérséggel meg-telik a lelkem, és vigadásnak aja-  
kival dicsérni fog az én lelkem. Psal. 62. v. 6.  
Ki ad nekem tollakat mint a galambnak, és repülök, és meg-nyúg-  
szom az én Istenemben. Psal. 54. v. 7.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**A'** te szolgálidnak kívánságát, kérünk Uram, Mennyei ke-  
gyességgel köveffed, hogy mind a' mit kell cselekedni-  
ek, látsák; mind a' mit látnak, annak bé-teljesítésére  
meg-erősödgyenek. A' te Szent Fiad, a' mi U-  
runk JESUS Christus által. Ki te veled, és  
a' Szent Lélek Istennel egyetemben  
él, és uralkodik mind örök-  
kön örökké. Amen.







## XXVIII. ELMELKEDES.

AZ ISTENNEK JO-TETEMENTEERT VALO  
HALA-ADASRUL.

**A** ki nem méltó a jó-teteményre, az olyan ember a jó-teteményért hála-adatlan : *S. August.* és akár ki, kegyelmét méltán vonnya-meg attúl, ki a kegyelmet kegyelemmel meg nem hálállya. *S. Bernard.* Midőn pedig nincs, csak egy fzem-pillantás, melybē az Isten az emberrel jót ne tégyen ; mert valamit cselekezik, mind a mi jó-teteményink : azért, méltán int bennünket Szent Pál Apostol, *Ephef. s. v. 24.* hogy mindenkor, és mindenekben hála-adók legyünk. Ez pedig az Istenre néző hála-adás, három dolgot foglal magában : 1. hogy a jó-teteményt meg-ismérjed. 2. hogy a jó-tétvőt meg-böcsüllyed, és dicsérjed. 3. hogy a jó-teteményért, jó-tetemennyel fizess. Ha azért te, Istenednek hozzád-való jó-teteményéért hála-adó akarsz lenni. Elsőben, (A) juttasd eszedben, és ismérj meg mennyi jót cselekedett veled az Isten, és el ne felejsd minden adományit : (B) öröktől-fogva angy ezerek közül kiket teremthetett volna, téged választott, téged egyedül maga nagyob dicsőségére, és a te boldogságra temett.

Mint hogy azért, a teremtesnek kezdetiben Menyországot, a bűn által el-vefztetted, és az örök kárhozatra estél : nem-is vala szabadulá-fodnak egyéb orvossága, hanem az Isten Fia emberré lőn, (C) és a te szeretetedért, az Ur a szolgálért, és a kereszten halált szenvedett. (D) Hogy a Pogányok úttyán ne járnál, és el ne vesznél : téged a keresztség által az Anyaszentegyházban hozott, Hittel, Reménységgel, és Szeretettel meg-áldott, és meg-szentelt. (E) Midőn gyarlóságodat tudná, a poenitentiának szentségében orvosságot rendelt, hogy az ő vére által, minden bűneidből, és hamisságidból ki-tisztulhatnál, és az Istennel újrolag meg-békélhetnél. (F) Végre magát, az az, Testét, és Vérét Istenségével együtt ételben, és italban adá, hogy azzal, mind a kísértetek ellen, s' mind a jó cselekedetek gyakorlásában meg-erősödnél. (G) Hogy a gonosz, és el-fordult nemzetség között, a tudatlanság, és tévelygés meg ne tántorithatna, mindgyárt gyermekségedtől-fogva a Szent Lélek meg-világosított, és vezérlett. Múlás egy kevesé ezeknek a jó-teteményeknek elmélkedésében, és nagy voltát azért böcsüllyed, és csudálljad : hogy a mindenható Ur Isten, sem tehetségével nagyobb nem cselekedhetet, sem bölcsességével mélyebbet ki nem

gondol-



gondolhatot, sem akarattával jobbat nem kívánhatot; és így veled ennyi jót cselekedvén, minémű-képpen magát éretted ki-űressítette. Egyéb meg-számlálhatatlan jó-téteményi, minden nap, sőt minden szem-pillantásban minden-felől, melly bőven folynak reád, ha nem érzed, és nem látod, vak vagy, és igen ostoba. (H)

Fontold-meg ezt az eggyet, még e' világnak teremtfésekor minék előtte születél volna, *parancsolt az Isten felőled, az ő Angyalának, hogy téged minden útaidban meg-őrizzen.* Melly parancsolatot a Mennyei Fejedelem, olly kedvessén vőtt Istentől, hogy attúl-fogva minden időben minden esztendő, hónapot, napot, és órát kívánva várt, hogy te születetnél, melyben nagy örömmel jött Menyből alá, hogy tisztí-szerént a te őrzésedhez kezdhetne, és hogy testi, és lelki szűkségedre gondot viselne. Az ő te reád-való gond viselését, ebből vedd észben: (I) Hányan vannak hozzád hasonlók, és náladnál okosabbak, kik ezektől meg-fogyatkozván, magoknak halált szerettek? (K) Hányan vannak, kik gonosz akarójok irigysége miatt veszték-el? (L) Hányan szaggattak-el a fene-vadaktúl? (M) Hányan, a kik tűz, víz, és más egyéb természet-szerént való okok, és esetek miatt, hirtelen, és véletlen végezték-el életeket? (N) Hányan estek az ördögnek kísértetiben, kik közül mostan-is östromoltatnak, és testekben-is gyöttrődnek? (O) Végeztet, hányan vannak, kiket nem csak testi nyavalyákban, hanem lelkiekben-is, a bűnnek fokasága úgy bé-hálolt, hogy jaj! jaj! jaj! a soha el nem őltandó örök kinokra alá szállanak? Mind ezekből ki-ragadott téged az Isten, az ő Angyala által, ki előttd jár, és meg-őríz az úton, és végre, bé-vízen arra az helyre, mellyet néked készített, a Mennyei boldogságra.

Annyi fok embereknek kárhozattya pedig, a te jó-téteményed: mert ha annyin el nem kárhoznának, semmit nem félnél, s' talárm csak te egyedül kárhoznál-el. Kérlek vedd észben, (P) és ezekért az Istennek veled-való jó-téteményiért, micsoda hálá-adással illik őtet dicsírnéd? De mivel nem ékes a dieseret a bűnös ember szájában: híd segítségül az három szent iffiakkal, mind az egész teremtet állatokat, és mondgyad. *Aldgyátok az Urnak minden alkotmányi az Urat, dicsíjétek, és fel-magasztaljátok őtet örökké.* Dan. 3. v. 57. Melly dicsíretet minden nap gyakorolhatsz. (Q) Végre, mivel hálálod-meg az Urnak, mind azokat, mellyekkel téged meg-áldott? Halhatcza Szent Násián. *Ha szintén minden javaidat a szegények táplálására osztogatod: is: ha szintén magadat jószágodhoz kapcsolod-ú, soha az Istennek adakozását meg nem győződ: mert Istennek valamit adni, annyi mint ő fölle meg annyit nyerni.* Ha mind-az-által testednek erőtlensége, hazádnak, és szülőidnek utolsó szűksége, az igazságnak, vagy más nagyob



jónak kötelessége, meg nem gátollya útadat, mindenestől, és éppen szenteld az Istennek magadat: ha az nem lehet csak szivedet, (R) az az, szivednek kívánságát, belső indulatit, és lángozó szeretetit áldozd-fel à te Uradnak Istenednek, hogy à mit cselekedetteddel, véghez nem vihecz, jó-akaratodnak kívánságával meg-potollyad.

## FOHASZKODASOK.

**M**Elto' bizony, igaz, és ádvösséges, hogy mi néked mindenkor, és mindenütt hálákat adgyunk. Ecclesia in Præf. Missæ.  
Az Ur irgalmaságát örökké éneklek; (Psal. 88. v. 2.) mert nagy dolgokat cselekedett nékem, a ki hatalmas. Luc. 2. v. 49.  
Fel-magasztallak téged én Istenem, Királyom: és áldom à te nevedet örökké, és örökkön örökké. Psal. 14. v. 1.  
Meg-szabadítottad az én lelkemet az alsó pokolból, (Psal. 85. v. 17.) és meg-mentettél engem a veszedelmekből.  
Meg-erősödött rajtam à te irgalmaságod: jót cselekedtél Uram à te szolgáddal, à te igéd-szerént. Psal. 118. v. 65.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**U**R Isten, kinek irgalmasága meg-számlálhatatlan, és jó-ságának kincse véghetetlen; hálákat adok Szent Fel-ségednek minden ajándékidért, alázatosan kérvén, hogy, ki à néked könyörgőknek kéréseket meg-adod, azokat el nem hagyván, a' jövőendő jútalmokra rendellyed. A' te Szent Fiad, à mi Urunk JESUS Christus által. Amen.







## XXIX. ELMELKEDES.

E Z M A I N A P N A K J O L E L -  
T Ő L T E S E R Ő L.

Ászontalan, sőt ártalmas a' jónak tudománya, melly a' cselekedetre ki nem fakad. Mert a' ki tudja a' jót, és nem cselekefzi, vétkezik; és a' szolga tudván Urának akarattját, ha nem cselekefzi, sokkal verettetik. A' mi jót tanúltál, azt gyakoroljad: Akkor kezded pedig gyakorolni, mikor az egy napról mellyet el-kezdesz, szorgalmaskodol, hogy jól el-végezhesséd, mint-ha ez az egy nap, egész életed volna. Vallyon ki lehetne olyan, a' ki csak egy napot sem tölthetne-el véték nélkül, és valami jót-is ne cselekedhetnék? De a' te életed magában nem egyéb egy napnál, most ez máj nap, az után az hólnapi, annak utánna az harmadik, és tovább-is hasonló-képpen, &c. Ma, tehát cselekedgyél jót, hólnap (ha meg nem halsz) ísmét úgy cselekedgyél, harmad, negyed, és több következő napokon-is, mind addig, míg Isten e' világon éltet. Es így, egy napnak jól el-töltése, hólnapokat, esztendőket, és egész életednek idejét magában foglalván jóvá téfzi. Kezgy hozzá tehát, és mihelt reggel fel-serkenész, mindgyárt elmédet fordicsd ilyen gondolatra, ha az Isten, azoknak lelkét, kik ez éjjel meg-hóltak, és pokolra vettettek; ma megént ez világra azon testben vízfíza küldené, vallyon azt a' napot nem nagy buzgósággal, és szentséggel töltenéké-el? és ebben a' gondolatban fordúly magadhoz, kit az Isten nem csak életben meg-tartot, hanem mind lelki, s' mind testi jókkal fel-ékesített, és mint-ha újobban ma adott volna ez világra, és az örök kárhozattúl, és ez világi nyavalyáktúl-is, mellyekben ez éjjel sok ezeren estenek, kegyelmeffen meg-öltalmazott, s' nyilván meg-látod, hogy nagyob jót cselekedett te veled, mint azokkal kiket pokolból ez világra vízfíza küldöt volna.

Mit cselekedgyél most? (A) nagy buzgósággal adgy hálákat az Istennek minden jó-tetemenyéért, és áldáfiért, és szivedet éppen égő áldozatúl mütáfi-bé néki, és hogy ez máj napon minden cselekedetidet tehetséged-szerént az ő leg-nagyob dicsőségére rendellyed. Es, mint-hogy az Isteni szolgálát, kivált-képpen abban áll, hogy a' gonosz-túl el-távozzál, és jót cselekedgyél, az Istennek tetszése szerént. Tekéncs két-felé egy kevesé, és vigyázz, honnan, és minémű alkalmatosságok adattathatnának a' gonosfzra, és azok ellen jól fel-fegyverkezzél. (B) Hi-



vatalod, és réguláid ez máj napon à mire köteleznek, azt módosán, helyeslén, és szorgalmatosán vidd véghez: (C) mert, *átkozott à ki az Ur dolgát álnokul cselekezi.* Jerem. 48. v. 10. Es, (D) akár lelki dolgaidnak, s' akár (E) kézi munkáidnak gyakorlási legyenek: akár (F) tested fáradságának nyugalomára, s' akár (G) lelked vigasztalására: akár testednek fanyargatására, és akár (H) szived keferűségére nézők legyenek: Te, sem à jókat gyönyörűségekért ne válasszszad, sem à kedvetleneket nehézségekért el ne mulassad, hanem mindeneket úgy cselekedgyél, hogy azokban az Istennek akarattya, és dicsőisége tündökljék. Melly *intentiot*, minden napnak, minden órájában, (I) igyekezzél meg-újítani. (K) De arrúl meg-emlekezzél, hogy, noha magadban sokat tökélelész-el, mind-az-által Isten malasztja-nélkül semmit örök életre nézőt, nem cselekedhetel: Az Isten malasztját pedig, Menyből kell kérned. Minek-okáért imádságid között, gyakran az Anyafzentegyházzal Istennek segítségét imígyen kérjed: (L) *Istenem figyelmezz segítségemre.* Hogy pedig imádságodat, munkáidat, áldozatodat, és étetedet, (K) halznossabban cselekedhesd, juttasd étzedben azokat az okokat, mellyekrűl à negyedik Elmélkedéstől-fogva à tizen-ötödikig selyeb emlekeztünk: vagy mindenekről, vagy csak azokrűl, mellyek à buzgóságra fel-indéthatnak, kivált-képpen pedig az halalrűl, (M) melly az hátad meget kassá val áll, és akkor vág-le, mikor nem-is véléd. (N)

Hogy az Angyal, és az ördög te reád, és cselekedetidre szorgalmatosán vigyáznak: (O) hogy à Szent Háromság, és à Menybéli Szenteknek sokasága csudálnak, és à pallya futásod jutalmának el-nyerésére bátorítanak: (P) hogy à te cselekedetid között mindenik az Angyalok által az Istennek be-műtattásék, és mint à gyönyörűséges illatok színe eleiben fel-jússanak. (Q) Példájul, melyhez formállyad minden cselekedetedet, vedd az Ur JESUST, őtet elmédben le-irjad, és meg-lássad minémű belső, és külső rendelésekkel cselekedte, à mit néked ma kell cselekedned: és te-is hasonlóképpen cselekedgyél, és à te cselekedetid között, mindeneket kapcsoly az ő cselekedetihez, vagy közönségeslén mindenikhez, vagy mellyik leg-hasonlób ahoz, mellyet te szándékozol cselekedni. (R) Távoztasd-el pedig, à gyermeki álhatatlanságot, és az el-kezdettdolgot félben ne hadgyad: Kőveffed à jó kép-faragóknak példáját, kik à kemény márvány-követ-is meg-győzik, hogy à faragot-képet tökéletes formában állassák. Végeztre tudgyad, (S) hogy az Istent, Hittel, Reménsséggel, és Szeretettel áitatossan kell tisztelned; (T) és felebarátodat, mint tennen magadat szeretned-kell, ő benne mindenkor à Christust szemléllyed, és ha valamivel néki adós vagy, éppen meg-fizetni-is tartozol. (V) Magadat





okosan visellyed, à szerencsétlenekben erőssen, és à szerencsésekben  
mértékleteffen. Es minden dolgodat (X) úgy cselekedgyed, mint-ha  
utólsó volna, és mint-ha az után mindgyárt à koporsóban tétetnél.

## FOHASZKODASOK.

**I**stenem, én Istenem te hozzád vigyázok viradtakor. Pfal. 62. v. 2.  
Uram nyisd-meg az én ajakimat, és az én szám à te dicsé-  
redet hirdeti. Pfal. 50. v. 17.

Dicsőfőség Atyának, és Fiának, és Szent Léleknek :

Miképpen kezdetben vala, és most, és mindenkoron, és örökkön örökké.

Alleluja (az az, Dicsérjétek az Istent) Alleluja, Alleluja.

Uram fel-magasztalom à te irgalmaságodat, éneklek à te dicsőfő-  
gedet egész nap, (Pfal. 58. v. 17.) és à te nagy dolgaidat. Pfal.  
34. v. 28.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**O** Rők mindenható Ur Isten, ki nekünk ez mái napnak  
kezdetit adtad érnünk; a' te Szent malasztoddal segély  
minket, hogy ma, semmi bűnre ne térjünk: hanem  
a' te akaratodhoz, és törvényedhez igazítsuk  
minden gondolatinkat, szónkat, és csele-  
kedetinket. A' te Szent Fiad, a' mi  
Urunk JESUS Christus által.  
Amen.







## XXX. ELMELKEDES.

A MINDEN-NAPI LELKI  
SZAM-VETELRŐL.

**A** Tiszt-vifelő haszontalanná teszi a' ki-adott tör-  
vént, ha annak meg-tartására nem vigyázz, és a' kik azt  
által hágják, meg nem bünteti. Te-is minden-nap a' mi  
jót el-tökélsz magadban; este vizsgál-meg, vittedé  
végben, vagy nem: ha nem vitted, avagy roszszúl vit-  
ted, büntetés-nélkül ne hadgyad. Magadnak kell mind fel-peresnek,  
s' mind al-peresnek, és mind bírónak lenned. Ezt-is a' te jódra engedte  
néked az Isten: mert a' mint valamely nyilván-való gonosz-tévő, in-  
kább akar jó akarójátúl, barátjátúl, és atyafiatúl ítélteni, mint más  
idegen, kemény, és kegyetlen bírótúl. Te sok gonofságokkal telyes  
lévén, (A) vagy magad ítél-meg magadat, (B) avagy az Isten kemény,  
és rettenetes itéletit el nem kerülheted.

Es *elsőben*, állásd magadat a' Christushoz, igaz Bírónak itilő széki  
eleibe, és rövideden juttasd eszedben, (C) mennyi talentumat, és men-  
nyi természet-szerént, és természet-felett való áldásfokat, mind közön-  
ségeseket, s' mind magánosakat adott: (hasznos azokról-is meg-em-  
lekezni, melyeket a' 14. és 28. kép, elő mutat:) és az Istennek adgy  
hálákat, az aláb következendő első fohászkodással, vagy ahhoz hason-  
lóval. *Másodszor*, kérj segítséget az Istentől, hogy meg-ismérheffed, és  
meg-utálhassd minden vétkeidet, tünyságodat, és egyéb fogyatko-  
zásodat, melyekkel ötet meg-bántottad: szolgál erre az aláb fel-jedzet  
második fohászkodás, a' mint a' többi a' több punctumokra. *Harmad-  
szor*, vizsgál-meg, ma mit gondoltál, szóllottál és cselekedtél, Isten el-  
len, magad ellen, és felebarátod ellen, és rövideden járd-el elméddel a'  
Tíz-parancsolatot; tisztelked, és (E) hivatalodnak réguláit, és lásd-  
meg, ha annyi sok el-tökélet szándékid, és fogadálid után, nem estél  
ugyan azon vétkekben, melyekkel az utolsó gyónásban vádoltad  
magadat. Vajha a' te őrző Angyalod, (F) csak egyet találhatna olly  
mértőt, melyet az életnek könyvében be-írhatna: midőn ellenben az  
ördög (G) csak egy óra alatt, gondolatoddal, szóddal, és cselekedeted-  
del tölt fogyatkozásodat, mennyit számlálhat elé? *Negyedszer*, csak  
ebből-is annak az álnok szolgának ismérheted magadat, ki mint Urad-  
nak kezében bizott javait, el-tékozlottad: ki mint Atyádat bősze-  
lenséggel illetted: ki, mint Fejedelmet meg-vetted: mert Iste-

ned,



ned, teremőd, meg-váltód, és jö-tévőd ellen támadtál, és ő tőlle el-pártoltál. (H) Most fordúly hozzá, térj-meg, és minden gonosz cselekedetidet, melyeket magadban meg-tapasztaltál, utáld-meg, és szivessén könyörögi, hogy azokat meg-bocsássa. (I) Nem csak a vétket kell pedig meg-utálnod, hanem a természetnek feslet erkölcsét, gonoszra-való vágyódását, és minden bűnre vezető külső alkalmatoiságát: mert ezek gyökerei a bűnöknek, melyekre ha fejszét nem térsz, fok gonofzságot, és az halálnak gyümölcset, termik. *Ebéd-szár*, kérj malasztot Istentől, hogy magadat meg-jobbithassád, és erőssen el-tökéllyed, hogy életedet meg-jobbitod, és szivedben, (K) olly jósnak plántáját őltsd, melly az örök életre meg-ért gyümölcsöt hozzon. Es így, az igaz Birónak, reád mondandó sentenciáját, meg-előzheted: *Vég-yétek-el tőlle a mie vagyom, és meg-köbözzén kezert, és lábait veszték őret a külső sötétségre. Matth. 22 v. 13.*

Hogy pedig életed meg-jobbitásának úttján rendesebben járhasd: (L) Elsőben-is azt a vétket kell ostromlanod, a melly útatod Menyor-izágra leg-inkáb meg-gátollya. Ezt a vétket pedig, gyónáfodból meg-tanúlhatod, és könnyen ki-is irthatod, ha azzal a lelki szám-vétellel hasznossan akarsz élni, mellyet *Particulare Examennek*, azért hívunk, hogy csak egy véteknél ki-irtására, vagy egy jószágos cselekedetnek szivünkben-való plántálására, szölgál: részekből-is ugyan azokból áll, melyekből a közönséges lelki szám-vétel. Mikor azért, valamely vétket, magunkból ki-akarunk gyomlálni, avagy valamely jószágos cselekedetet plántálni, minden-nap, estve arra kékített könyvetskéd-ben, számát, hány-szor estél abban a véteknél, és hány-szor vettél azon győzedelmet, fel-jegyezzed, más nap, és több következendő napokban-is, hasonlő-képpen cselekedgyél: az után egy-ik napot a másikkal, és egy-ik hetet a másikkal egybe vetvén, tégy ítéletet jobbuláfodról. Ez a szám-vétel hasznos, sőt igen szűkséges, hogy valaki szokásba vött vétkeiből ki-tisztúlhaflon, vagy egy-ik jóról másikkra meheffen, a mint a ki ebben magát ferényen gyakorollya, könnyen bizonytságot tehet. Beszély lelki Atyáddal ez felől a szám-vétel felől, kiről annak gyakorlását, lelkednek nagy vizsgálásával, meg-tanúlhatod. Ha egy-ik vétekből meg-tisztúlsz, kezgy a másikkhoz, és mind addig gyakorollyad, (M) míg az halálos vétekből magadat ki nem tisztítod. (N) Végre azon igyekezzél, hogy egy-ik jószágos cselekedet után, a másikkal, harmadikkal, és minden egyéb tökéletes életnek szépségével lelkedet fel-ékesíthessél, melyekre a leg-hofszab lineák szölgálnak. Vigyázz azomban a győzedelemnek, csak leg kissé alkalma-toiságára, (ha kicsinynek kell azt mondani, (O) a mivel a nagy Istent tiszteltetik, és nekünk a böl dog örökkén-valóság.) A' jó cselekedet-



nek első gráditsa, nehéznek fog tetczeni, à másik könnyebnek, az harmadik, és negyedik, (P) bé-tölti lelkeket Mennyei vigasztalással.

## FOHASZKODASOK.

**A**ldom az Urat minden időben, az ő dicséreti mindenkor az én számban: (Pfal. 33.v.2.) mert jó, mert nagy az Ur, és igen dicséretes, és az ő irgalmasága nagy én rajtam. Pfal. 117. vers. 1.

Világosítsd-meg Uram az én szemeimet, (Pfal. 12.v.4.) és adgy az én szemeimnek köny-búllatásoknak forrát, (Jer. 9.v.1.) hogy meg-lássam, és meg-sirassam minden hamiságomat, mellyekkel meg-bántottam, véghetetlen jó-voltodat.

Bánt tölttem Uram, (2Reg. 12 v.13.) és bizonyára vétkeztem, és gonosz-t cselekedtem előtted. Pfal. 50. v. 6.

Könyörűl rajtam én Istenem, à te nagy irgalmaságod szerént. Pfal. 50. v. 1.

Térics magadhoz Uram engem, és hozzád térek, (Jer. 31. v. 18.) és szeretlek tégedet teljes szívemből, és meg-örizem à te törvényedet mindenkor, örökké, és örökkön örökké. Pfal. 118. vers. 44.

## K Ö N Y Ö R G E S.

**T**isztitsón-meg minket, Ur Isten a' te irgalmaságod, a' mi gonofzságinknak régiségétől, és új szentségnek bőv-ségével bé-tölcsön. A' te Szent Fiad, à mi Urunk

JESUS Christus által, ki te veled, és a' Szent Lélek Istennel él, és uralkodik mind örökkön örökké. Amen.







## XXXI. ELMELKEDES.

AZ HALÁLHOZ-VALÓ KÉSZ-  
LETR ŰL.

**B**izonyosan tudod, (vagy akarod, vagy nem) meg-kell halnod, de mikor? hól? és miképpen? azt nem tudhatod. Annak felette tudod azt-is, az jó haláltúl függ a boldog örökkén-valóság, és a rossz haláltúl a meg-máfolthatatlan örök kárhozat. Lásd-meg most, ha nem nagy szorgalmatossággal kellé annak bé-teljesítésében fáradozni, a mit paráncsol az Isten. (A) Vigyázzatok: Legyetek készben: Rendeld-el házádat. Ne kövessd, lelked üdvösségére kérlek azokat, (B) kik noha bizonyosan tudgyák, hogy meg-kell halniok, és a más világról, a Mennyei boldogságról a pokol-béli kínokról, sokat olvattak, és halottak, mind-az-által azokat látván nem láttyák, és halván nem értik, hanem a bűnben torkig úsznak, és azzal a gondolattal tápláltyák magokat, hogy az halál tőlök még megszűze vagyon; avagy ha szintén rosszszúl elnek-is, remélnik, hogy jól fognak meg-halni: és így a veszedelemnek tágas úttján, vigan futosznak, és dobb, citera, és egyéb musikában mulatozván, egy szem-pillantásban pokolra szállanak. Mást kíván tölled (C) a józágos cselekedet, hogy tudni-illik, minek-ellőtte ez világról, a más világra költőznél, végső dolgaidat meg-értsed, jól rendellyed, és a Christust mind életedben, s' mind halálodban, néked fel-tölt példadot leg-közellyeb kövessd. (D) Ird-le tehát elmédben, miképpen készült Christus az halálhoz, miképpen holt-meg, és őtet kövessd.

Két-féle pedig az halálhoz való készület: Távol-való, és közel-való. A távol-való készület, a Christus tudományához hasonló, ahoz ki-vált-képpen, (E) melyre az hegyen szerelmes Tanitványit tanította; az hól boldognak mondgya a lelki szegényeket, szelideket, és a kik sirnak, üdöztet szenvednek: mert azoknak halálok óráján jól leszen dolgok, és óvek leszen a Mennyeeknek országá. Soha, el-hidgyed, rosszszúl meg nem hal, a ki mindenkör jól élt: mert az Isten, halálakor sem hadgya azt el, a ki néki életében hiven szolgált. Azok a példák pedig, melyek ezel az igazsággal láttatnak ellenkezni, nem sokat próbálnak: mert, vagy világosan nem bizonyitnak, vagy nem mindenkör jól élteknek, avagy nem rosszszúl holtanak-meg, noha az ő halálok rossznak látczot. A közel-való készület felől el-hidgyed, ha soha nem kell a ke-



refztet fel-venned, akkor inkább nem kell, mikor halálod órája el-ér-kezik: mert, *az halál a bűnnek földgya*, és büntetése; (F) vedd-fel te-hát az Istentől, a néked ren deltetett kereszttet, és a keresztnak szerető-vel, a leg-nehezebb kereszttel (G) meg-terhelt, és ugyan azon keresz-ten meg-hólt, (H) Ur JESUST kövesséd.

Es *elsőben*, testamentumodban, mellyet, (egészséges korodban-is dicséretefflen meg-teheted) világi javaidat Istennek nagyob dicsőít-ségére, és lelkednek nyugodalmára, el-rendelvén, magad térj az Isten-hez, és szűnetlen való imádságokkal kérj erre az utolsó órádra erőt, és szűkséges malasztot, hogy a te halálod, és üdvösség által dicsőítef-sék az Isten. Elöl megyen a Christus, és az égre emelvén szemeit, azt mondá: *Atyám el-jött az óra*, (életem idejének vége, és az örökkén-valóságnak kezdeti) dicsőít-sd-meg a te Fiadat, hogy a te Fiad meg-di-csőítsen téged. Az után, tellyességgel az Isten akarattjára hadd maga-dat, és a mint eddig életedet, és egészségedet, úgy most-is nyavalyádat, és halálodat, szerelmes Atyádnak kezéből kedvessen vegyed. Ha a természet ellened tufakodik, mondgyad a Christussal: *Atyám ha le-bet-séges, mülyk-el e pohár föllem, mind-az-által nem a mint én akarom, hanem a mint te*. Matth. 26. v. 39. Továb, az Anyafzentegyház segitsé-gével erőssítsd-meg magadat: a gyónáshoz jól hozzá készűly, és ha valami derekas dolog szándéko-dat meg nem gátollya, egész életednek nagyob vétkeiről tégy gyónást: az Oktári Szentséggel, a bódlog örök-kén-valóságra készítő úti-eledellel részesedgyél: az utolsó Szent kene-tet kérjed, és fel-vegyed, melyben Istennek meg-szentelő malasztja adatik, és a gyónásban el-felejtet bűneid meg-bocsáttatnak, és nem csak az halál keferősége, és félelme ellen, hanem minden egyéb kísér-tetek ellen-is, meg-bátorittatol, és erőssítettel.

Végre, minden üdödöt utolsó pihenésedig, a jó cselekedetek-ben foglallyad: *Hidgyed* az Apostoli *Credőt*, és a Romai Ecclesiának minden végezetit, mellyeket előnkben ad, hogy el-hidgyük. *Remén-lyed* nagy bizodalommal az örök életet, és hogy annak meg-nyerésére, az Ur Isten, véghetetlen jó-vóltából, és irgalmasságából, a Christus JESUS Szent vérének ki-ontásáért, Bódlog-ságos Szűz MARIA-nak, és minden Szenteknek érdemekért, és esedezésekért, utolsó segitségét, és malasztját tölled meg nem vonnya. Azomban, szerezsed az Istent mindenek felett, dicsérjed, áldgyad, mert véghetetlen-képpen méltó minden áldásra, dicséretre, és szeretetre: szánnyad, és bánnyad min-den bűneidet, és hálá-adatlanságadat, mellyekkel őtet meg-bántottad: könyörödj néki, és áldozd-fel minden szén vedéfidet, a Christus JESUS szén vedéfihez, Bódlog Afzfonyéhoz, és a meg-dicsőül minden szén-tek szén vedéséhez kapcsollyad, segitségül híván őket, olyan módon,



és formán, a mint szokott az Anyaszentegyház, az halálra vált Hívek lelkének ajánlálakor könyörögni: kérjed lelki Atyádat, hogy gyakran meg-öldözzon: igyekezzél az halálra vált betegeknek engedtetett búcsúkat el-nyerni: a Szentelt vízzel harmatoztasd magadat: a keresztén függő Ur JESUS lábait szívesen csokolgassd. Ha valaki valamiben meg-bántott, engedgy-meg néki, és ha te másokat meg-bántottál, kérj bocsánatot tőlök: a kik veled jót tettek, háláld-meg nekik: és hogy mindének az Istent szerezsek, szívből kívánniad, és magad-is szerezted; és lelkedet az áldott JESUS-nak, és MARIA-nak ajánlván, nyugodgyék béketségben.

### FOHASZKODASOK.

**M**eg-háborodott én bennem az én szívem: és az halál félelme esett reám. Psal. 54. v. 5.

Pusztasággal el-pusztult az én lelkem, (Jer. 12. v. 11.) és nincs a ki vigasztallja őtet, (Thom. 1. v. 2.) hanem csak te Uram.

Légy segítségem ne hadgy-el engem, se meg ne utály engem én üdvözítő Istenem, Psal. 26. v. 9.

Te benned hiszek: te benned reménlek: téged imádlak, és áldalak: te ellened vétettem, mellyet szánok, bánok: néked könyörögök, bocsásd-meg nekem: téged hilaik segítségül: téged kívánlak: és az te kezeidben ajánlom lelkemet.

Most Uram a te akaratod-szerént cselekedgyél velem: és parancsold, hogy az én lelkem béketségben nyugodgyék. Tob. 3. v. 6.

### K Ö N Y Ö R G E S.

**O** Rók mindenható Ur Isten, ki az alázatosság példájára, a' mi üdvözítőnket emberi testben öltöztetted, és a' keresztre feszíteni meg-engedted: add-meg nekünk kegyelmessen, hogy az ő szenvedésének példáját követhessük, és a' bódog fel-támadásnak társaságában érdemessen juthassunk,

A' te Sz.Fiad, a mi Urunk JESUS

Christus által. Amen.







## XXXII. ELMELKEDES.

### A' NAGY ISTENNEK NAGY ANNYANAK TISZTELETIRÁL.



' mint az Istent minden teremtettt állatnál inkább kell tisztelnünk , és becsüllenünk , mert mindeneknél fellyeb-való , és méltóságosabb : úgy a teremtettt-állat-is, mennél közellyeb érkezik az első jóságához , és annak méltóságához , Isten után , az érdemel nagyob becsülletet. (A) Tehát, Isten után leg-inkább kell tisztelnünk , becsüllenünk , és szeretnünk azt a Szűzet , melyet ez a jelen-való kép példáz , kit az egész Mennyei Seregek tisztellenek , és becsüllenek : mert ez minden jóságos cselekedeteknek meg-becsülhetetlen kincse ; minden tökéletességnek feneketlen tengere ; minden természet felett való áldásoknak mélysége. *SS. Patres.* Ez, mind az egész teremtettt-állatoknak, de leg kivált-képpen a mi Nemzetünknek dicsősége, kihez hasonló, sem előtte nem volt , sem utánna soha nem léfzen. *S. Bernard.* mert Isten után ez a *privilegium* , Szűz, és Anya, csak néki tulajdonittatik. Ez, a Menyben , minden meg-bóldogúlt Angyal karok , és minden meg-dicsőült Szentek seregi felett, az Istennek jóbára fel-emeltetett. *S. Gregor.* Ez, a ki olly tisztasággal tündöklött , melyet Isten kívül , semmi elme nem gondolhat. *S. Anselm.* Mit mulatok ? Ez, a ki egyedül méltó volt, hogy tölle születtenék az Isten Fia. *S. Ambros.* & tota Ecclesia: Te voltál egyedül méltó, hogy az Egeknek Királyát , és Urát, méhedben hordoznád. Annak-okaért, ez egyedül az a Szent, Szent, Szentséges MARIA, Istennek méltóságos Annnya , kinél semmi teremtettt-állat felségeffeb , és becsülteffeb nem találtathatik : mert a Theologusok tanítása-szerént , a mint a Christusban , az Isteni személy gyűkere , és eredeti minden tökéletességnek , minden Mennyei áldáfnak , és dicsősőségnek : úgy Szűz MARIA-ban, az Isteni Anyaság, eredeti , és gyűkere minden természet felett-való jónak , malasztanak , és kegyelemnek , nem csak azoknak pedig , melyeket Isten az Angyalokkal, Emberekkel , és egyéb teremtettt-állatokkal közlött ; *And. Cret.* hanem, azoknak-is, melyeket eñek a Szűznek fel-ékeftésére hitünk , és okoságunk ellenkezése-nélkül az emberi elme ki-gondolhat. *S. August.*

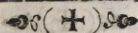
Mivel hogy Isten Annnya , azért , minden teremtettt-állatok előtt a Christus után, első választatott-el, az Istentől : Menynek, és földnek Királynéja ; Angyaloknak , és Emberek Császárnéja : minden büntől,



és nem csak cselekedendőtől, hanem az eredendőtől-is tisztá : à bűnre-való vágyódástól, és à gonosztól-való hajlandóságtól, sőt azoknak meg-cselekedhetésétől-is Istent malasztja által, mindenkor mentes ; mert Istent Anyja : mingyárt fogantatásának első szem-pillantásától fogva, okoságával kezdett élni ; mert Istent Anyja : és ugyan azon szem-pillantásban, olly Istent malasztal bé-tölt, hogy minden Serafin Angyaloknak szeretetit, az ő szeretetinek nagy vóltával fellyül haladta ; és abban úgy nevelkedet, hogy emberi elme, azt meg nem foghattya. Igazán mondgya *Petrus Damiani* : Halgasson, és meg rettennyen minden teremtet-állat, és ennek à Szűz-Anya méltóságának mérhetetlen mélységét alig merje nézni. Ez lehet tehát első oka, miért tartozunk minnyájan ezt az áldott Szűzet, álmélkodással csudálni, tisztelni, és bécsülleni. Másik oka az, hogy à bűnösöknek ő általa minden bűneiknek bocsánattyárul, nagy bizodalmok, és reménségek lehet : mert Istent Anyja, irgalmaságnak Anyja, bűnösöknek szószólója, közben-járója, Pátronája, és Anyja : olly kegyes pedig, és hatalmas, hogy valaki hozzá folyamodik, és kegyes ízeivel reá teként, lehetetlen, hogy el-vefűzen. *S. Anselm.* Sőt, *senki* nem üdvözül, hanem ez által à Szent Szűz által : *senki*, à gonosztól meg nem szabadul, hanem ez által à tisztá Szűz által : *senki*, Mennyei malasztot nem nyer, hanem ez által à szerelmes Szűz által. *S. Germanus.* Okát adgya *S. Bernardinus*, mert à Christus maga Vérének sáfarságát, (melly által à gonosztól meg-szabadulunk, Mennyei jókkal bé-telünk, és üdvözülünk) MARIA-ban helyheztette : mert így akarta az Istent, az ő Szent Anyját tisztelni. Mellyet, mint hogy à Mennyei Jérusálem-bélik jobban értenek, mint mi, ők-is valamit Istentől nyernek, MARIA által nyerik. *S. Anton.*

(B) Nosza tehát áitatos lélek, ehez à méltóságos Istent Annyához, az irgalmaságnak Annyához, késedelem-nélkül, nagy buzgósággal siets, és az ő szent nevének tisztetelire építetett Templomokat gyakran látogassad, és à te szűkségedet bizvást eleiben terjeszszed. Kegyes, mert kegyelemnek Anyja, s' meg-halga. Hatalmas, mert Szent Fiától, mind Menyben, s' mind ez földön hatalom adatott néki, és az ő kezében az élet, és az halál, és meg-segit. (C) Ha életedet jobbra akarod fordítani, ehez folyamodgyál, erőt ettől kéri, és à te hívsgidnak segyverét, Lojola Szent Ignáciussal néki áldozzad, bődögságos lábaihoz nagy buzgó áitatosággal borúly, azokhoz ragaszkodgyál, és addig el ne bocsátsad, míg az ő áldását meg nem nyered. Ha az Sátán utánnad olálkodik : ha bűneidnek ízfzonyúsága háborgat : lelki-ísméretednek undoksága rettent : ha Istennek igaz, és kemény ítlei ijeszt : ha à szomorúságnak, és kétségben esésnek lelke mélységre akar fillyeszt-





teni, MARIAT gondollyad, MARIAT hijad segítségül. (E) Ha az Isten Fiának malasztásával, és vigasztalásával kívánsz meg-gazdagulni, és a más világon színe látásával meg-bóldogulni, tiszteljed az Isten Annyát, és mondgyad: Te általad légyen nekünk Szent Fiadhoz menetelünk, oh áldott Szűz MARIA! malasztanak meg-találója, életnek Szűléje, üdvösségnek Anyja, hogy minket te általad magához vigyen, ki te általad minket meg-váltott. (F)

Továbbá, ha testi nyavalyáktól szorongattatol, ha vizek habjaitól hányattatol, ha a tengeri szél-véztől háborgattatol, tekincsd-meg a tengernek Csillagját, és hid segítségül MARIAT: mert, soha nem halatott, hogy a ki ő benne bizott, szárnya alá folyamodott, és tőlle segítséget kért, valaha el-hagyatott volna. Es így, tellyes szivedből, tellyes erődből, és minden tehetségedből, MARIAT-is tiszteljed, MARIAT becsüllyd: mert, ez annak akarattya, a ki minket MARIA által akart magának választani. De úgy dicsérjed, és úgy becsüllyed, hogy őtet mindenkor szivedben pecsételve hordozzad. *S. Ildefonsus* intését: Inkáb tetszik MARIA-nak áitatos követője, hogy sem hiwalkodó dicsőroje. Végezetre, holtod után-is kívánniad, hogy MARIAT meg-lát-hassad: mert, valami szép, és édes, valami kedves, és gyönyörűséges találattik Isten után Menyországban, az a MARIA, az a MARIA-ban, és az a MARIA által találattik. *S. Bernardus.*

## FOHASZKODASOK.

**B**oldog Szűz MARIA-nak a méhe, melly az örök Atya Isten Fiát hordozta: és bóldogok az ő emldi, mellyek a Christus JE-SUST szoptatták.

## SZENT CASIMIRUS IMADSAGOS

### ENEKENEK ELSŐ RESZE.

<b>M</b> ondgy naponként, és órán-	Erre szemlély, mert e' Személy
Leikem, dicséreteket (ként,	Egi gyümölcsöt hozott,
MARIA-nak Szűz Anyának,	Nekünk Menyből, s' Sz.méhéből
S' úgy vigan ünnepeket.	Irgalmafságot hozott:
Gondolkodgyál, s' álmélkodgyál	Győzedelmit, és védelmit
Felségen Afiszonyodnak;	Nyelvem énnek énekeld:
Mond bóldognak, és áldotnak,	Ekefségét, s' dicsőfségét
Mond Istenünk Annyának.	Tellyes erőddel neveld:
Engeszteljed, és tiszteljed,	Mert átkától, s' rút árkától
Hogy a bűntől meg-mencsē.	A' Pokolnak, meg-mentett:
Ehez fordúly, s' arczal borúly,	Menyország közt, s' e' világ közt,
Hogy őrdög meg ne ejcsen.	Allandó frigyet vetett.

Mondgy



Mondgy vég-nélkül, vig énekül  
 Néki szép dicséretet :  
 Szentségéről, s' kegyelméről  
 Tégy vig emlékezetet.  
 Minden izem, tagom, s' részem  
 Szent Szűzet dicsérjétek ;  
 Enekekkel, és versekkel  
 Gyakran emlegetsetek.  
 Nincs olly elme, ki értelme  
 Szent Szűzet fel-érhesse ;  
 Ertekével, s' bölcs nyelvvel  
 Ezt méltán dicsérhesse.  
 Minden vallyá, s' magasztallya,  
 Mint Szülését Istennek :  
 De ne véllye, hogy fel-érje  
 Senki felségét ennek :  
 Mind-az-által, alázattal  
 Illik hozzája mennünk ;  
 Sok ingalmú, s' nagy hatalmú  
 Szűz óltalmát keresnünk.  
 Tudom, senki olly nincsen, ki  
 Szűzet méltán tisztelné :  
 De meg-kábúlt, s' esze fordúlt,  
 Ki ezt nem énekelné.  
 Kinek fénlő, s' Ehg érdemlő  
 Elete meg-áldatott :  
 Rút kevélység, s' Eretnekség  
 Altala meg-rontatott.  
 E' Rósával, mint fákllyával,  
 Isten Nyája tündöklík :  
 Eletében, s' beszédében  
 Isten malasztja fénlík.  
 Eva vétké ; s' tiltott étke  
 Az Eget bé-zárlotta :  
 Ez épsége, és hivsége  
 Vízontak fel-nyitotta.  
 Eva törben ejté, s' hűnben  
 Az Emberi nemzetet :  
 E' Szűz által, ki Malasztal  
 Tellyes, nyertünk életet.  
 Nem szolgállya, s' prédikállya

Senki ezt képtelenül :  
 Eneklésre, s' dicsírére,  
 Mert méltó végetlenül.  
 E' Szűz adgya (a mint hadgya  
 Fia) hogy szolgálhassam ;  
 Vig orczáját, s' kegyes Fiát  
 Színről színre láthassam.

MASODIK RESZ.

**O**H nagy némű, s' győzedelmű  
 Alfizonyok dicsősége !  
 Kit Annyának, s' Alfizonyának  
 Vall földnek kereksege :  
 Nézd kegyeffén, s' szerelmessén  
 A' te tiszteltetted :  
 Tedd méltókká, s' állandókká  
 A' joban Hivedet.  
 Jesse ága, s' szép Virága  
 Épett szívnek orvossá ;  
 Föld épsége, s' Ehg szépsége,  
 Es Istennek titkosá :  
 Elet fája, s' vagy példája  
 Minden izent erkölcsöknek :  
 Palotája, és formája  
 Egi kegyefségeknék :  
 Eüdvözleléssel, s' dicsértéssel,  
 Kitől Ehg fel-nyitattott :  
 A' kit amaz régi Ravasz  
 Kigyó meg nem csalhatott.  
 Tekéntetes, s' nevezetes  
 Dávid Király Leánya :  
 Az választott, ki alkotott  
 Téged, Egék Alfizonya.  
 Gyémánt fényű, s' Rófa színű  
 Tisztaság Lilioma :  
 Kivel épül, vigad, s' szépül  
 Menyország birodalma.  
 Egi jókkal, s' ékes szókkal,  
 Kérlek, engem nemefits :  
 Hogy te kedved szerént, neved  
 Dicsírhessém, bátorits.



Leg-elsőben, add szivemben  
 A' te szeretetedet:  
 Hogy terjeszszé, és gerjeszszé  
 Lelkem tisztettedet.  
 Noha benna, s' nyelvem néma,  
 Ajakim fertelmefek:  
 De szentséged, s' dicsőiséged  
 En nálam szerelmefek.  
 Örűly, vigadgy, és hálát adgy,  
 Mint méltó dicsiretre.  
 Mert te hittél, s' így ok löttél  
 Nékünk az új életre.  
 Tisztasággal, s' igazsággal  
 Bővölködő drága Szűz:  
 Mint virágra, s' pálma ágra,  
 Isten rád gyümölcsöt fűz.  
 A' szagával, s' jószagával  
 Boldogulni akarunk:  
 Kinek magva, jókkal rakva,  
 S' nekünk szerelmes Urunk.  
 Oh szépséges Szűz, és kegyes,  
 Ki vagy makula-nélkül;  
 Tégy tisztákká, s' igazakká  
 Minket-is, s' vétek-nélkül.  
 Boldog emelő, s' nagy érdemelő,  
 Melly szoptatál Gyermekeket;  
 Ki meg-nyitá, s' meg-újítá  
 Mi-nékünk az Egeket.  
 Új-világgal, és virággal  
 Altalad föld tündöklék;  
 Setétsége, s' bűdössege  
 Régi kódnekek el-ozlik.  
 Gazdag dúfok, most koldúfok,  
 Miként te meg-mondottad:  
 S' kik éheztek, most bé-töltek,  
 A' mint meg-probáltad.  
 Meg-fordúlnak, és újulnak  
 Altalad roz' szokáfok:  
 Meg-pirúlnak, s' el-borúlnak  
 A' fok hamis Vallások.  
 Tanitottál, s' példát adtál

Világ utálására;  
 Délczeg testnek, s' roz' erkölcsnek  
 Meg-zabolázására.  
 Szemeinket, s' elméinket,  
 Hogy Menyben igazgassuk;  
 Tagainknak, s' szokálinknak  
 Indulatit foggassuk.  
 Táplálgattad, s' apolgattad  
 A' mi údvözítőnket:  
 Szűz méhedben, s' kebeledben  
 Hordozád életünket.  
 Anya lettél, s' Szűzen szűltél  
 Fiat, mi válságunkra;  
 Dicsőségnek, s' fényességnek  
 Urát, vigaságunkra:  
 Aldott Személy, kitől kevély  
 Halál meg-tapodtatott;  
 S' bűnös ágnak, Menyörz ágának  
 Kapuja meg-nyitott.  
 Aldott légyen, velünk tégyen  
 Jot, ki Anyának hívünk.  
 Mert született, ki teremtett  
 Minket, tölled, szép Szűzünk.

HARMADIK RESZE.

**E**lefztője, s' ébrefztője  
 Ki vagy, kétes szivűnknek;  
 Légy vesztője, s' fillefztője  
 A' mi ellenségűnknek.  
 A' mint kértem, imádgy értem,  
 S' vigy *Abrahám* kebelébe:  
 Hogy ne essem, s' ne vesselem  
 A' kárhozat tűzébe.  
 Im dicsérlek, s' azon kérlek,  
 Hogy meg-gyógyítsd sebemet:  
 Erdemedből, s' kegyelmedből  
 Töröld-el fok vétkeimet:  
 Hogy bizony Szűz, mint a' szép tűz,  
 Leheflek, s' mértéklertes;  
 Igaz, elmés, és kegyelmes,  
 Irgalmas, szemérmetes;



Nagy szerelmű, s' gyors értelmű Az Egi tudományban ; Isten felő, és Szent élő Mennyei hagyományban : Ahitatos, s' áthatatos, Szelid, józon, szerelmes. Nagy tűrhető, jó-tehető, Nyájas, kegyes, értelmes. Igaz-mondó s' a romlandó Világon alázatos ; Test gyűlölt, s' bünt kerülő, S' a jobban szorgalmatos. Te őrződjök, s' segédjök Légy a Keresztényeknek : Eüdvőséget, s' békeséget Nyerj az igaz Híveknek. Oh Egeknek, s' Tengereknek Tündöklő szép Csillaga ! Ez mind Holdnál, s' mind a Nap- Fényesebben villoga. (nál) Szent érdemed, és kegyelmed Altal, szívem támoгалd : A' mi faraszt, bünt meg áraszt, Rólunk azt le rázogasd. Eördög kézből, s' örök tűzből Az Embert meg-mentetted : Igaz testben, s' természetben Mídon Istent nemzetted, Tisztaságban, s' igazságban Noha Fiat fogadtál : Ekeségtől, s' Szűzességtől De te meg nem fosztattál.	Mert Szűz voltál, Szűz maradtál, Mídon tölted született ; Azt szoptatván, s' apogatván, A' ki téged teremtet. Uj magzattal, s' áldozattal Fenlő Isten Edénye ; Fiat birtál, s' meg nem nyíltál, Szűzességnek Szekrénye : Méltóztatsál, szent áldással Fiadnak ajánlani ; Fejem tűzre, s' örök bűzre Hogy ne kezgyen szállani. Lágy szívűvé, s' egyűgyűvé Engemet tégy végetlen : A' Bűn ellen, s' ördög ellen Eörizz, kérlek szűnetlen. Meg ne ejcsen, s' szűgyenitsen E' világnak szerelme : El-ámittyá, s' meg-vakittyá, Kit meg-csalhat öröme. Hogy dölvőség, és gyűlölség Elmem meg ne foghassá ; Pokol mérge, s' undok férgek Szívemet ne ráphassá. Reménkedgyél, s' törekedgyél Fiad előtt érettem : Hogy tekéncsē, és meg-mencsen Kintül, kit érdemlettē. (csen) Légy őltalmok, s' diadalmok Kik illik ünnepedet ; Vig versfelekkel, s' énekekkel Tisztelik szent nevedet.
---	--

MAS SZEP ÁITATOS VERSEK-IS KÖVETKEZNEK

<b>M</b> enyországnak Királynéja, Irgalmaíságnak Sz. Anyja, Elet, édeség, reménség Eüdvöz légy szép Szűz MARIA. Tengernek fényes Csillagja, Eüdvöz légy Christus sz. Anyja,	Szűzeknek szép Szűz Virágja, Menyországnak boldog Kapuja. MARIA, malasztanak Anyja, Légy lelkünk őltalmazója, Irgalmaíságnak Afzónya, S' vég órán bé-fogadója.
--	---



**O**ltalmad alá futunk Istennek Szent Szűléje, könyörgésünket  
meg ne vedd szükségünk idején.

K Ö N Y Ö R G E S.

Ó Rők mindenható Ur Isten, ki a dicsőséges Szűz MARIA-  
nak Testét, és Lelkét a Szent Lélek által fel-ékesítetted,  
hogy a te Szent Fiadnak, méltó hajléka, és lakó helye len-  
ne: engedd, hogy a melly Isten Annyának emlékezetiben  
örvendezünk, kegyes könyörgése által, minden követke-  
zendő nyavalyáinkból és az örök haláltúl, meg-öriztesdünk.  
Ugyan azon mi Urunk JESUS Christus által. Amen.

*Imádság, a' JESUS Annyához.*

**O**H Méltóságos Istennek Anyja! oh nekünk bűnösöknek  
kegyelmes Anyánk! oh Menynek, és földnek Felséges  
Császárnéja Szűz MARIA! En minden bűnösök között, leg-  
nagyob bűnös, a te irgalmaságodnak, és kegyelmességed-  
nek Királyi széki előtt le-borulván, téged Isten után leg-  
fellyeb magasztallak, becsüllek, és tisztellek: mert méltó,  
méltó, és igen méltó vagy. Ez annak a nagy Urnak akarat-  
tya, ki te tölled méltóztatott születni, hogy te általad ez  
világnak mindeneket adna. Annak-okáért, oh áldott Anya!  
te benned vetem Isten után minden bizodalmomat; és re-  
ménlem, hogy a te közben járásod által, minden bűneim-  
nek bocsánatnyát, ez világból báldog ki-múlást, és az örök  
életet meg-nyerem. Meg-vallom, és meg-ismérem, valami  
vagyok, éppen tiéd vagyok, és Istennek minden jó-tétémé-  
nyéért, és áldásiéért, mellyet te általad nekem, és minden  
rend-béli embereknek méltóztatott adni, hálákat adok mind  
most, s' mind örökkön örökké; és magamat, noha minden-  
képpen méltatlant, a te szolgálatodra örökköfön kötelezem,  
és alázatosan könyörgök néked, méltóztassál engem irgal-



mafságod szárnyai alá fogadni, hogy testem, lelkem, külső, és belső érzékenségit, és cselekedetimet, most, és halálom óráján a te akaratod, és Szent Fiad akaratja szerént vezérelteffenek, és randelteffenek. Leg kívált-képpé pedig, szerelmes Fiadnak drágálatos Sz. Vérenek ki-ontásáért, nyerd meg nekem, hogy a te életed követésében, holtig álhata-  
toflan meg-maradgyak. Oh kegyes! oh szerelmes! oh édes Szűz MARIA!

## ÜDVŐZLET.

*Ugyan Azon ISTENNEK Szent Anyához.*

ÜDVÖZ légy ATYA ISTENNEK Leánya.

ÜDVÖZ légy FIÚ ISTENNEK Anyja.

ÜDVÖZ légy SZENT LELEKNEK Mátkája.

ÜDVÖZ légy tellyes Sz. Háróságunk Temploma.

*Ezt az üdvözlét, a ki áitatosán el-mondgya, mindekor tellyes Búcsút nyer; a mint a Lauretomi Templom Sekrestyéjében aranyos betákkal vagyon le-írva. De vedd észvedben, a tellyes Búcsú meg-nyerésére szükséges, nem csak az, hogy valaki Isten Malasztjában legyen, hanem hogy bocsánandó bűben se legyen: mert a mint a Theologusok tanítták, most az Isten a bűnért érdemlett büntetést, a bűn nélkül, meg nem bocsátja: Következik tehát, valaki minden bűnért érdemlett büntetést akarja meg-nyerni, semmi bűben ne legyen; ebben áll a tellyes Búcsú. Tanácsos azért, a ki tellyes Búcsút akar nyerni, minden bűneit közönséges töredelmességgel meg-szánnya, bánnya.*

*Valaki e következendő imádságot, a Szent Gyólcra le-ábrázoltatott Urunk JESUS Képe előtt áitatosán el-mondgya, tellyes Búcsút nyer, és Purgatoriumból egy lelkét meg-szabadít. Engedte pedig VIII. Kelemen Pápa. Es meg-erősítette V. Pál Pápa.*

UR Isten, ki a Kereszt-fárul le-vétetett Szentséges Testedet, Jossfell gyólcban takartattad, és azon a te Szenvedesednek nyomdokát nekünk hadtad: engedd-meg kegyelmessén, hogy ate halálad, és temetefed által, a fel-támadásnak dicsőségére vitessünk. Ki élz, és Uralkodol az Atyával, és Szent Lélekkel mind örökkön örökké. Amen.





A' KINEK NEVE A' VERSEK  
FEJEBEN VAGYON, ANNAK POENI-  
TENTIA TARTO SOLTARI.

**E**vegő Egeknek, Menynek, és Ten-  
Bölcs alkató Istene, (gernek,  
Hegyeknek, s' völgyeknek, el-terült  
Láthatatlan Örvénye. (vizeknek

Roppant feregeknek, bátor vitézeknek  
Takargató Vezére.

Igasság szerető, s' mocskot nem fzenvedő,  
Mindeneknek létele;

Egek ékesítő, s' karok dicsőítő,  
Reménségünk veleje.

Vadak legeltető, s' madarak éltető,  
Ehezők eledele,

Bűnösök rettentő, s' kemény meg-bűntető  
Rettenetes veszélye.

Nemest nemtelentől, s' Királyt köz-legéntől  
Futamtató fegyvere,

Országokat őstől, henye hon-ült róstól  
Máznak adó kész keze,

Meg veszett Nemzettől, mint árulóítól  
El-fordúlt őrizője,

Lelkünket testünktől, hírünket nevünktől,  
El-választó jó vize. Dicsőf-



Dicsőség, üdvőség, reménség, ékeség,  
 Bűvölködő kút-feje,  
 ki ellen nincs tanács, 'nem-is fér oda gáncs,  
 Titkok bé-pecsétlője,  
 Meg-mocskolt lelkeknek, s' kardra hánt vé-  
 Mosogató fördője, (reknek  
 Mély gondolatoknak, Angyali karoknak  
 Leg-magofabb teteje.  
 Vond ki fegyveredett, széllett seregedet  
 Hozd egy új Zászló alá,  
 Hól Neved áldásék, őrdög fe hallásék,  
 Vedd úgy jobb hónod alá,  
 Hogy az undok vadtól, s' kevély Góliáttól,  
 Ne taposék láb alá,  
 Mondhassuk örömmel, fok éneklésekkel.  
 Légyen Istennek hálá.  
 Atyai pálczádat, sülyös ostorodat,  
 Meg-érdemlettük ugyan,  
 Kik által fokáig, kedved jóvóltáig  
 Szenvedtük-is nagy vigan,  
 Kérvén Felségedet, szokott kegyelmedet,  
 Mutasd olly irgalmassan,  
 Te hozzád folyamók, s' irgalmaság várók,  
 Ne légyünk csak számossan,  
 Irgalmaságod kész, igazsággal-is élész  
 Békeség szeretője,  
 Minden meg-térőknek, és benned hívőknek  
 Kegyelmes őrizője, (nek  
 Keménynek, kevélynek, irigynek, fősvény-  
 Egy porázra fűzője, Meg-



Meg-hült paráznáknak, s' vén uőorásoknak,  
 Iszizonyú gyűlöője.  
 Mennyekből le-szállott, s' érettűnk fel-vállalt  
 Emberi természetet,  
 Eggyik Királyságból, s' halhatatlanságból  
 Emelt-fel egy Keresztet,  
 Vére földőjével, s' kin-szenvedésével,  
 A' kit fel-ékesítet,  
 Szegényre, Gazdagra, Királyra, Császárra,  
 Bővön el-ki terjesztett.  
 A' Szent Háromságban, s' hit ágazatiban  
 Vallunk másod Személynek,  
 Kinek Felségétől, s' rettentő Nevétől,  
 Még a' Poklok-is félnek,  
 Az Angyali karok, s' nagy hatalmaságok,  
 Almélkodva szemlélnék,  
 Ő tekintetire, s' kemény nézésére  
 Mindenek meg-rendűlnék .  
 Réám-is fordítsad kínaim tágitcsad,  
 Kegyes tekintéseddel,  
 Sok undokságimat, tudatlanságimat,  
 Kegyelmeffen töröld-el,  
 Lelki súketségűl, s' ily fekélyességűl  
 Mosogás Szent Véreddel,  
 Szenvedésed drága légyen lelkem ára  
 Kérlek, hogy ne veszfűek-el.  
 Tellyes bűnöm szagát, s' meg-utáld rút dohát,  
 Te elődben terjesztem,  
 S' ha tétovázok-is, s' két-felé kapok-is,  
 Tőlled el nem rejthetem,



Kő-sziklák lyukait, vizek mily örvényit  
 Anyira nem tölthetem,  
 Mint hegyes szeg sákbúl, nagy rozda a vasbúl,  
 Ne tessék fesletségem.  
 Ordítok bűnomben, s' bé-esett vermemben,  
 Csak te hozzád óhajtók,  
 Nincs- is más reménség, ha környékez kétség  
 Lábadhoz borúlok,  
 Sok köny-húllatással, és fohászkodással,  
 Orczád előtt zokogok,  
 A' mig nem kegyelmész, s' áldást reám nem  
 Addig mind ott sanyargok. (vetcz  
 Nincs semmi kétségem, Christus üdvösségem,  
 Szent Anna reménségem,  
 Nekem ígért javát, s' ki-terjedett karját,  
 Bátran várja vénségem,  
 El-törli rúttságát, s' régi álnokságát,  
 Adatik ürekségem,  
 Grátiaját várjam, s' bűneimet szánnyam,  
 Ez utolsó kétségem. Amen.

V E G E.





